

Onderzoek – Advies – Management

De BARO in tweede aanleg

Procesverslag uitvoering plan van aanpak verbetering BARO

Amsterdam, 30 november 2002

G.J. Slump
M. van Barlingen
M. Geldorp
L. Grubben
Y. van Heerwaarden

Met medewerking van:
O. Nauta

Inhoudsopgave

Managementsamenvatting	3
1 Inleiding	6
2 Verslag verbeterteam I	10
2.1 Inleiding	10
2.2 Bijeenkomsten VI	10
2.3 Opbrengsten	11
2.4 Verbeterpunten/ knelpunten en randvoorwaarden	14
2.5 Beleidsmatige aandachtspunten en beslispunten voor in het implementatieplan	16
3 Verslag verbeterteam II	19
3.1 Inleiding	19
3.2 Bijeenkomsten verbeterteam II	19
3.3 Opbrengsten	19
3.4 Verbeterpunten/knelpunten en randvoorwaarden	22
3.5 Beleidsmatige aandachtspunten en beslispunten voor in het implementatieplan	23
4 Verslag testteam	24
4.1 Voorbereiding	24
4.2 Lengte van de herziene BARO (VI en VII)	24
4.3 Uitvoeren van de herziene BARO (272 vragen, VI)	25
4.4 Handleiding van de BARO (272 vragen) (VI)	27
4.5 Rapportageformat VII	28
4.6 Algemene ervaringen (VI en VII)	29
4.7 Resumerend	30
5 Verslag panel, de kwaliteit van de BARO nieuwe stijl (272 vragen)	31
5.1 De kwaliteit van de BARO rapportages (272 vragen)	31
5.2 De kwaliteit van de BARO (versie 272 vragen) nieuwe stijl in cijfers	34
5.3 Tijdschrijfonderzoek	39
5.4 Gevolgen voor de caseload	41
6 Verslag logistiek	43
6.1 Opbrengsten	45
6.2 Beslis- en aandachtspunten voor het implementatieplan	47
7 Notitie 'Criteria voor toepassing van de BARO'	48
Bijlagen	
Bijlage 1 Herziene BARO (218 vragen)	52
Bijlage 2 Testversie handleiding BARO	53
Bijlage 3 Rapportageschema	71
Bijlage 4 Handleiding rapportageformat	73
Bijlage 5 Aantekeningenformulier	83

Managementsamenvatting

'De BARO in tweede aanleg' is een procesverslag van de werkzaamheden die zijn verricht in het kader van de uitvoering van het 'Werkplan Verbetering BARO'.

Voor uitvoering van het werkplan is een projectstructuur opgezet bestaande uit de volgende onderdelen:

- Verbetertraject/-team BARO-instrument;
- Verbetertraject/-team rapportage;
- Testtraject/-team en panel instrument en rapportage;
- Onderzoekstraject selectiecriteria;
- Onderzoekstraject logistiek.

Het project kende een tweehoofdige projectleiding vanuit de Raad en DSP-groep. Verder is een klankbordgroep ingesteld.

In de uitvoering van de onderdelen heeft een groot aantal medewerkers van de Raad een belangrijke rol gespeeld.

In de loop van het project is een herziene versie van de BARO (272 vragen) met bijbehorende handleiding (bijlage 2) ontwikkeld die op basis van ervaringen tijdens de testfase verder is aangepast tot een definitieve versie (218 vragen, bijlage 1, separaat). Naast het schrappen van vragen is de volgorde van vragen en domeinen aangepast ten behoeve van een logische volgorde tijdens de gesprekken. Een groot aantal vragen is geherformuleerd en er is een routing aangebracht. Er is een vinklijst toegevoegd voor eigen indrukken van de raadsonderzoeker op basis van het verloop van het contact met cliënt. De BARO-indexvragen (en indexfactoren) zijn integraal opgenomen in de BARO. Met deze definitieve versie is een meest optimale en tevens minimale variant bereikt afgezet tegen de achtergrond van behoud van de kwaliteit van het screeningsinstrument.

Als aandachts- en beslispunten bij het instrument zijn benoemd:

- verdere tijdswinst is zeker mogelijk maar vergt een focus op vaardigheden en deskundigheid van de raadsonderzoeker;
- een goede handleiding is essentieel voor het gebruik van de BARO;
- stroomlijnen van werkprocessen rond de BARO (o.a rol MDO);
- wijze van checken van reeds voorhanden zijnde raadsgegevens bij aanvang basisonderzoek, mogelijk door middel van toe te sturen vragenlijst aan ouders vooraf;
- wijze van gebruiken van de BARO-indexfactoren;
- mogelijkheden van inzet van een elektronische BARO;
- wijze van afnemen van de BARO bij IVS jongere;
- belang van lay-out van het BARO-instrument.
- noodzaak tot vijfjaarlijkse update van de BARO.

Naast het instrument is ook gewerkt aan een herzien rapportageformat (bijlage 3) en bijbehorende handleiding rapportageformat (bijlage 4). Daarbij zijn de standaard onderzoeksvragen geherformuleerd en is een gewijzigde rapportagestructuur ontwikkeld. Dat laatste is gedaan om een duidelijke scheiding aan te brengen tussen onderzoeksproces, beschrijving c.q interpretatie van onderzoeksgegevens en beantwoording van de onderzoeksvragen. Verder is gekozen voor een afwijkende domeinvolgorde voor de rapportage in vergelijking met de BARO (rapportage vergt een andere volgorde dan bij afnemen van gesprekken wenselijk is).

Er is voor de onderbouwing van het advies een (facultatief) aantekeningen-formulier ontwikkeld.

Als aandachts- en beslispunten bij het rapportageformat en bijbehorende handleiding zijn benoemd:

- inschakelen MDO bij basisonderzoek: in de handleiding rapportageformat (bijlage 4) wordt een voorstel gedaan;
- wijze van rapporteren in geval van pluis-jongeren: brief-rapport;
- rapportagevaardigheden raadsonderzoeker vergroten;
- eenduidig gebruik rapportageformat en bijbehorende handleiding.

In de testfase zijn in 25 zaken BARO's afgenomen en op basis daarvan rapportages vervaardigd. Tevens hebben alle testteamleden tijd geschreven per zaak en is door hen een evaluatieformulier ingevuld.

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat de testteamleden vinden dat de tijdsduur voor afname en verwerking van de BARO (rapporteren) is afgenomen en dat de testversie van de BARO (272 vragen) verder kan worden ingekort. Inzet van de herziene BARO heeft geen gevolgen voor het verloop van een gesprek met cliënt. De nieuwe volgorde en routing bleken een verbetering maar tegelijk nog niet optimaal. De meerwaarde van de indexvragen is onvoldoende duidelijk. De handleiding BARO voorziet in een behoefte.

Het testteam was verdeeld, maar gemiddeld positief over de testversie van het rapportageformat en de bijbehorende handleiding

Alle producten zijn mede op basis van de uitkomsten van het testteam verder geoptimaliseerd.

In de testfase heeft een panel de kwaliteit van de 25 rapportages beoordeeld op basis van een checklist van DSP-groep die werd vervaardigd voor het evaluatieonderzoek naar de kwaliteit van de BARO (najaar 2001).

De panelleden liepen tegen verschillende problemen op die kunnen worden samengevat in het spanningsveld 'tussen teveel en te weinig' enerzijds en de kwaliteit van de interpretatie en het raadsadvies anderzijds.

Op basis daarvan is een aantal aanbevelingen geformuleerd:

- aandacht in de handleiding voor verwerken informatie;
- dubbele informatie in rapportage voorkomen;
- rapporteren over domeinen waar geen bijzonderheden te melden zijn;
- aandacht voor controleerbaarheid van de informatie bij een beknopte rapportage;
- extra aandacht voor beantwoording van de indexvragen;
- het domein 'delict' dient beter te worden toegelicht in de handleiding;
- benadrukken van denkstappen bij totstandkomen raadsadvies in de handleiding en een helder onderscheid maken tussen feiten en interpretatie.

In de testfase is ook gekeken naar de kwaliteit van de rapportages in cijfers: de cijfers zijn vergeleken met het eerdere onderzoek van DSP-groep (najaar 2001).

Op de dimensie betrouwbaarheid (aantal geraadpleegde bronnen) wordt het niveau uit het eerdere onderzoek wederom gehaald. Qua systematiek (aanwezigheid van vaste paragrafen) is verbetering zichtbaar. Op de dimensie volledigheid komen geen verschillen naar voren. Ten aanzien van de diepgang (aandacht voor psychopathologische kenmerken) wordt het kwaliteitsniveau uit het vorige onderzoek gehandhaafd.

Inzoomend op de elementen die relevant zijn voor de beantwoording van de onderzoeksvragen blijkt dat geen verbetering is opgetreden. Wel worden meer argumenten aangetroffen bij de onderbouwing van het strafadvies.

Het tijdschrijfonderzoek geeft aan dat de totale tijd van een basisraads-onderzoek op basis van de BARO is afgenomen.

De gemiddelde totale tijd in 2001 was 592 minuten. In het huidige tijdschrijfonderzoek is dat 416 minuten. Overigens betreft het onderzoek alleen PV zaken. Geconstateerd kan worden dat deze uitkomst aanzienlijk dichterbij ligt bij de benodigde tijd voor het oude basisraadsonderzoek zonder BARO. Voor de gesprekken met betrokkenen is 60 minuten minder nodig dan in 2001 (163 versus 223) en voor de rapportage 70 minuten minder (177 versus 247).

Er is tevens een schatting gemaakt van de extra tijdswinst die de definitieve BARO zou kunnen opleveren ten aanzien van de gesprekken. Die extra geschatte tijdswinst bedraagt 28 minuten.

De caseload per FTE raadsonderzoeker zou op basis van deze uitkomst in PV zaken op 146 komen te liggen (was 109 in 2001; de KPMG-berekening van enige jaren geleden was 120,9). Zou de geschatte tijdswinst met de definitieve BARO meegerekend worden dan bedraagt de caseload voor PV zaken 156.

Het onderzoekstraject logistiek heeft een aantal aanbevelingen opgeleverd. Dat zijn achtereenvolgens (in volgorde van het werkproces):

- logistieke verbetering (ruimte!) ten aanzien van het spreken van cliënten bij IVS zaken op het politiebureau;
- matchen tussen woonplaats cliënt en woonplaats bij uitdelen van zaken;
- telefonisch niet verzetbare afspraken maken en per brief bevestigen;
- afspraken centraal laten maken door secretariaat/afsprakenbureau;
- ouders vooraf korte vragenlijst laten invullen;
- gesprekken op vestiging laten plaatsvinden;
- tijdig inplannen MDO bijvoorbeeld op basis van casusoverleg bij dagvaarding;
- intern spreekuur van gedragsdeskundigen voor weging en check beantwoording onderzoeksvragen bij twijfel en niet-pluis zaken;
- kort eindrapport bij pluis-zaken (bij officiersafdoening te volstaan met briefrapport).

Gedurende het onderzoekstraject 'selectiecriteria' is benadrukt dat de gewenste eindsituatie is dat de BARO in alle basisonderzoeken PV en IVS wordt gebruikt. Zolang de daarbij behorende middelen ontbreken zal voorlopig nog gewerkt moeten worden met selectiecriteria. Voorgesteld wordt om het casusoverleg dat per 1-1-2003 wordt ingevoerd te gebruiken om met inachtneming van enkele criteria en de ernst van het delict te bespreken in welke gevallen de Raad het afnemen van de BARO verantwoord kan laten 'schieten'. Die criteria zijn:

De BARO wordt altijd gebruikt bij een jeugdige van 12 t/m 15 en bij 12-minners vanaf 10 jaar. Ook bij niet recidiverende IVS jongeren is afname van de BARO van groot belang. Resteren 4 criteria waarbij de BARO (in genoemde volgorde) zou komen te vervallen:

- eerste PV-melding 17 jarigen;
- eerste PV-melding 16 jarigen;
- eerste IVS-melding 17 jarigen;
- eerste IVS-melding 16 jarigen.

Tenslotte:

De BARO mag enerzijds niet dienen als kop van jut. Daar is zorgvuldige screening te kostbaar voor. Anderzijds komen door inzoomen op de BARO wel zaken aan de orde die anderszins dienen te worden opgepakt.

1 Inleiding

Uit het evaluatieonderzoek van DSP (najaar 2001) naar de waarde van de BARO is gebleken dat de BARO in de huidige vorm en met de huidige uitvoering niet de volledige meerwaarde in kwaliteit genereert.

De volgende knelpunten staan een brede invoering van de BARO in de weg:

- *De afname van de BARO neemt veel tijd in beslag.*
Het instrument bevat veel vragen, waardoor zowel het gesprek als de informatieverwerking veel tijd in beslag nemen. De opgestelde richtlijnen voor het raadplegen van meerdere bronnen en het voeren van aparte gesprekken met de ouders en de jongere hebben niet alleen invloed op de gesprekstijd, maar ook op de reis- en/ of wachttijd.
- *Het inzetten van de BARO is niet mogelijk/ haalbaar voor alle jeugdigen die een strafbaar feit hebben gepleegd.*
De BARO is niet geschikt qua vereiste tijdsinvestering voor afname bij in verzekering gestelde jongeren, of zelfs alle jongeren met proces verbaal. Hierdoor vindt op vestigingsniveau selectie plaats op basis van bijvoorbeeld leeftijd, first offender of type delict.
De BARO is tevens qua vraagstelling niet geschikt voor bepaalde etnische groepen en voor zwakbegaafde kinderen en/ of ouders. Dit betreft zowel het taalgebruik als de inhoud van de vragen.
- *Er is onvoldoende onderbouwing van zowel het straf- als het hulpadvies.*
Veel relevante informatie blijft onbenut, doordat de vertaalslag van de feiten naar het advies niet optimaal plaatsvindt. Bovendien heeft een raads-onderzoeker, indien een jongere een licht delict heeft gepleegd met een zorgwekkende achtergrond, slechts beperkte mogelijkheden om een adequaat straf/ hulpadvies aan te bevelen. Tenslotte bemoeilijken een verwarrend begrippenkader en een onvoldoende heldere format de rapportage.
- *Er bestaan twijfels rond de legitimering van de inzet van de BARO.*
De raadsmedewerkers hebben signalen afgegeven dat er twijfels bestaan over het inzetten van het instrument bij het plegen van lichte delicten. Deze disbalans heeft zijn invloed op de privacygevoeligheid van de aanpak. De verschillen in rechtsgang tussen de regio's versterken deze mening. Bovendien worden de gesprekken met de jongeren en de ouders, doordat deze te veel zijn voorgeschreven, als te lang, te dwingend en te zakelijk ervaren. Sommige raadsonderzoekers hebben het gevoel door de BARO 'gepasseerd' te worden in hun professionaliteit.

Het LMT heeft op 8 januari 2002 over de uitkomsten van het rapport en de daarop gebaseerde voorstellen gesproken. Besloten is o.a. om binnen zes maanden de mogelijkheden te onderzoeken om de BARO in de praktijk beter hanteerbaar en minder kostbaar te maken. Ter uitvoering van het besluit van het LMT is besloten om te starten met een brainstormsessie om zoveel mogelijk verbetervoorstellen vanuit verschillende invalshoeken te genereren.

De uitkomsten van de brainstorm zijn als bouwstenen gebruikt om te komen tot een plan van aanpak. Het plan beslaat een periode van negen maanden, waarin verbetervoorstellen verder uitgewerkt en uitgetest worden. Aan het eind van deze periode moet duidelijk zijn of en hoe het BasisRaadsOnderzoek efficiënter kan verlopen.

Drie uitgangspunten lagen aan het plan van aanpak ten grondslag:

- 1 De BARO aanpassen zonder de kern aan te tasten;
- 2 De BARO is een instrument voor screening en informatieverzameling en dient bij alle jongeren door de politie bij de Raad gemeld te worden afgenomen;
- 3 In een aantal specifieke gevallen is behoefte aan een verkort screeningsinstrument dat geënt is op de BARO.

Het nu voorliggende document is het procesverslag van de werkzaamheden gedurende de afgelopen negen maanden.

Voor het complete plan van aanpak wordt verwezen naar het document 'Werkplan ontwikkeling BARO - versie 2.0' (Lea Grubben en Yvonne van Heerwaarden) van 19 maart 2002.

Hieronder treft u in het kort de opzet van het plan van aanpak en de onderscheiden onderdelen aan. Er wordt tevens verwezen naar de opbrengst van de verschillende onderdelen.

Ontwikkelen: verbetertraject I 'instrument'

Het doel van dit traject was de BARO zodanig aan te passen dat de afname in de meeste gevallen sneller gerealiseerd kan worden. Om dit te bereiken zijn twee deeltrajecten ingezet gericht op het behoud van de BARO in zijn meest essentiële vorm respectievelijk het verkorten van het instrument dat in specifieke gevallen ingezet kan worden.

Voor dit traject is een verbeterteam (I) aan de slag gegaan. Zie voor het procesverslag van het verbeterteam hoofdstuk 2.

Ontwikkelen: verbetertraject II 'rapportage'

Het doel van dit tweede verbetertraject was het verbeteren van het rapportageformat, zodanig dat de door raadsonderzoekers met behulp van de BARO verzamelde gegevens op een efficiënte en navolgbare wijze geanalyseerd worden en resulteren in een heldere en grondige verslaglegging. Tevens diende nagedacht te worden over de wijze waarop het strafadvies zo optimaal mogelijk in de rapportage tot uiting kan komen.

Voor dit traject is eveneens een verbeterteam (II) aan het werk geweest. Zie voor het procesverslag van het verbeterteam hoofdstuk 3.

Ontwikkelen: testfase van de verbetertrajecten I en II

In de testfase zijn de ideeën, producten en resultaten door een testteam en een panel getoetst in de praktijk.

Het 'testteam' bestond uit 8 raadsonderzoekers die de herziene BARO in de praktijk hebben uitgetest, een DSP-tijdschrijfformulier hebben bijgehouden en een evaluatieformulier hebben ingevuld.

Een vertegenwoordiging van het testteam heeft in een gezamenlijke sessie met de verbeterteams op 12 november de door hun opgedane ervaringen teruggekoppeld.

Zie voor het verslag op basis van de evaluatieformulieren hoofdstuk 4. Voor een verslag van de bevindingen op basis van rapportages naar aanleiding van de uitgevoerde BARO's en het tijdschrijfonderzoek wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

Tevens is voor deze testfase een 'panel' ingericht bestaat uit twee praktijkleiders, twee gedragsdeskundigen van dezelfde vestiging en twee onderzoekers van de DSP-groep. Zij hebben de rapportages, die door het testteam zijn geschreven, onafhankelijk van elkaar beoordeeld en op basis daarvan besproken.

Een vertegenwoordiging van het panel heeft in een gezamenlijke sessie met de verbeterteams op 12 november de door hun opgedane ervaringen teruggekoppeld.

Zie voor het verslag van de bevindingen van het panel op basis van de rapportages hoofdstuk 5.

Ontwikkelen: onderzoekstraject I 'selectiecriteria'

Momenteel worden door de verschillende vestigingen allerlei vormen van preselectie toegepast omdat er onvoldoende tijd is om de BARO bij iedereen af te nemen. Het doel van het korte onderzoekstraject 'selectiecriteria' was het verkrijgen van inzicht in de meest verantwoorde manier van preselectie. Zie voor een korte notitie op basis van bevindingen hoofdstuk 7.

Ontwikkelen: onderzoekstraject II 'logistiek'

Het onderzoekstraject 'logistiek' bestond uit het inventariseren van de logistieke mogelijkheden die de uitvoering van het BASISRaadsOnderzoek zouden kunnen versnellen. Hiervoor is een bijeenkomst voorbereid met BARO-trekkers vanuit de Raad.

De bedoeling is dat de twee meest aansprekende voorstellen door twee vestigingen in de praktijk worden gebracht en beoordeeld worden op tijdswinst en kostenbesparing. Op basis van deze resultaten kan een kostprijs berekend worden. Voorgesteld is dat laatste in de implementatiefase te laten plaatsvinden.

Zie voor een verslag van dit onderzoekstraject hoofdstuk 6.

Ontwikkelen: klankbordgroep

Verder is voor de uitvoering van het plan van aanpak een klankbordgroep ingesteld. Deze klankbordgroep is twee keer bij elkaar geweest: bij aanvang en aan het eind van de werkzaamheden. De belangrijkste opmerkingen van de klankbordgroep zijn verwerkt. De discussies in de klankbordgroep maken duidelijk dat tijdens de uitvoering van het plan van aanpak een flinke sprong voorwaarts is gemaakt ten aanzien van de verbetering van het instrumentarium (BARO en rapportageschema).

Aan de klankbordgroep namen deel:

- Ron Groeneveld, RvdK vestiging Haarlem;
- Tamara Pultrum, RvdK vestiging Groningen;
- Wiebe Braam, RvdK directie Noord;
- Petra Weijman, RvdK vestiging Breda;
- Herman Klein, RvdK vestiging Zwolle;
- Anja Westdijk, RvdK vestiging Den Haag;
- Peter Zwetsloot, RvdK Hoofdkantoor;
- Frans Larmené, RvdK Hoofdkantoor;
- Elisabeth de Roy, RvdK Hoofdkantoor;
- Helonne Blomberg, ministerie van Justitie, DPJS.

Implementatiefase

De implementatiefase kent vier onderdelen:

- 1 Deskundigheidsbevordering BARO. Dit onderdeel is gericht op de toepassing en het gebruik van de herziene BARO en de wijze van rapporteren en met als aandachtspunt de omgang met specifieke doelgroepen, die om de BARO af te kunnen nemen extra vaardigheden vergen.
- 2 Positiebepaling van de BARO. De positie van de BARO als screeningsinstrument dient helder gecommuniceerd te worden naar de ketenpartners en dus ook een rol te krijgen in het casusoverleg.

- 3 Geautomatiseerde afname. Nu de definitieve versie van de BARO beschikbaar is dient de vraag naar mogelijkheden en onmogelijkheden van een geautomatiseerde afname van de BARO zich aan. De voor- en nadelen van het werken met een digitale versie dienen te worden nagegaan en de consequenties en randvoorwaarden dienen goed in beeld te worden gebracht.
- 4 Monitoring en evaluatie van de BARO. Tijdens het implementatietraject dient voldoende oog te zijn voor monitoring en evaluatie. Tenslotte verdient het aanbeveling een start gemaakt te worden met een lange termijn effectonderzoek gericht op de doelgroep van de BARO.

Communicatietraject

Een communicatietraject (opgesteld door de Raad voor de Kinderbescherming voor interne medewerkers en in latere instantie externe samenwerkingspartners) maakt onderdeel uit van het plan van aanpak.

Projectleiding

De projectleiding voor de uitvoering van het plan van aanpak verbetering BARO lag in handen van Elisabeth de Roy (Hoofdkantoor Raad voor de Kinderbescherming) en Gert Jan Slump (DSP-groep). Vier- tot zeswekelijks vond onderlinge afstemming plaats.

2 Verslag verbeterteam I

2.1 Inleiding

Verbeterteam I heeft zich de afgelopen maanden bezig gehouden met het verkorten van het instrument: de BARO. Het doel dat in dit traject is nagestreefd is gericht op het zodanig aanpassen van het instrument (lees: de vragenlijsten) dat de afname sneller gerealiseerd kan worden. Om dit te bereiken zijn twee deeltrajecten ingezet.

Herziene BARO-versie

Het eerste deeltraject is gericht op het behoud van de BARO in zijn meest essentiële vorm. Het 'prototype' BARO, zoals die in de pilot is gebruikt, heeft hierbij centraal gestaan. Het gaat hier om het ontwikkelen van een herziene versie van de BARO. Het prototype is vergeleken met de BARO zoals die nu gehanteerd wordt. De meerwaarde van de extra toegevoegde vragen zijn in het verbeterteam gewogen. Daarnaast is beoordeeld in hoeverre deze vragen in de huidige vorm gehandhaafd zouden moeten blijven.

Verder is de aandacht uitgegaan naar het creëren van een logischere clustering van vragen, het ordenen van vragen, zodat duidelijk is wanneer wel en wanneer niet doorgevraagd moet worden ('routing').

De korte BARO

Het tweede deeltraject is gericht op het verkorten van het instrument aan de hand van de indexvragen. Nagegaan is of vanuit deze vragen, gericht op een risicoanalyse een screeningsinstrument opgebouwd kan worden. Dat betekent, dat vanuit het huidige instrument per domein kernvragen geselecteerd zijn die de risicofactoren in beeld brengen. Belangrijkste beperking van deze insteek is de focus op risico's, waardoor de beschermende (protectieve) factoren onderbelicht blijven.

2.2 Bijeenkomsten VI

Het 'verbeterteam' bestaat uit de volgende leden:

- Peter den Hartog: BARO-trainer, pedagoog;
- Maarten Spaander: BARO-trainer, kinderpsychiater;
- Chantal Taekema: gedragsdeskundige bij de raadsvestiging Den Haag;
- Yvonne van Heerwaarden: onderzoeker DSP-groep;
- Theo Doreleijers: ontwikkelaar BARO, kinderpsychiater.

Het team is in totaal zes keer bijeen geweest¹.

3 juni	Theo Doreleijers, Peter den Hartog, Yvonne van Heerwaarden, Maarten Spaander, Chantal Taekema, (incl. twee projectleiders: Elisabeth de Roy (RvdK), Gert Jan Slump (DSP-groep)).
20 juni	Peter den Hartog, Yvonne van Heerwaarden, Maarten Spaander, Chantal Taekema.

Noot 1 Dit is inclusief de gezamenlijke bijeenkomst op 12 november waar zowel verbeterteam II als leden uit het panel en het testteam, als de projectleiders van de Raad en DSP-groep bij aanwezig zijn geweest.

26 juni	Peter den Hartog, Yvonne van Heerwaarden, Maarten Spaander, Chantal Taekema.
19 juli	Peter den Hartog, Yvonne van Heerwaarden, Maarten Spaander. (Chantal op vakantie, Theo afwezig)
29 oktober	Theo Doreleijers, Peter den Hartog, Yvonne van Heerwaarden, Maarten Spaander, Chantal Taekema,
12 november:	Theo Doreleijers, Peter den Hartog, Yvonne van Heerwaarden, Maarten Spaander, Chantal Taekema, en Verbetersteam II, Gert Jan Slump en Elisabeth de Roy, drie leden uit het Testteam en één panellid.

Doordat de bijeenkomst op 19 juli niet met het voltallige team heeft kunnen plaatsvinden, is de overdracht vanuit verbeterteam I naar Theo Doreleijers via DSP-groep gelopen. Theo Doreleijers en Yvonne van Heerwaarden zijn daarvoor drie keer bijeen gekomen: 19 juli, 24 juli, 5 augustus. De gewijzigde versie van het instrument is tussen beide partijen op elkaar afgestemd. Daarnaast is tijdens deze bijeenkomsten gewerkt aan het vervaardigen van de 'korte BARO'.

2.3 Opbrengsten

Het verbeterteam I heeft een herziene BARO ontwikkeld, waarbij de pilotversie als leidraad heeft gediend voor het herformuleren, samenvoegen of schrappen van vragen. Met de aanwezige ervaring en kennis op het gebied van de kinderpsychiatrie, de praktijk vanuit de trainingen, de praktijk van het werkproces op de Raad en de opbrengsten uit het onderzoek naar de waarde van de BARO, is kritisch naar het instrument gekeken.

Verbeterteam I heeft tevens deels de instructie verzorgd op 29 augustus 2002, die gegeven is aan het testteam².

Daarnaast is onder leiding van Theo Doreleijers een 'korte BARO' ontwikkeld. Aangezien discussie over de 'korte-BARO' in het verbeterteam I niet heeft kunnen plaatsvinden in verband met de krappe planning in combinatie met de vakantieperiode, is deze versie niet meegenomen in de testfase.

Tijdens de laatste bijeenkomst, in aanwezigheid van het voltallige team, is de 'korte BARO' besproken. Tijdens deze bijeenkomst heeft de huidige vorm, de kwaliteit en de status/gebruik van het 'korte' instrument ter discussie gestaan. Geconcludeerd is dat sommige onderdelen van de BARO in deze versie heel kernachtig aan de orde zijn gesteld. Daarnaast was de unanieme mening van het team dat met deze versie de kwaliteit van het instrument onmogelijk gewaarborgd blijft. Bovendien bleek het team geen voorstander te zijn van het werken met twee versies van het instrument. Dit schept onduidelijkheid en dat zal de BARO momenteel niet ten goede komen.

Vervolgens zijn de twee producten tegen elkaar zijn afgezet, wat ertoe heeft geleid dat een derde product is ontstaan. Getracht is het 'goede' van beide producten in het instrument samen te voegen.

De ervaringen vanuit het testteam zijn bij deze herziene versie meegenomen. Helaas heeft ditzelfde testteam deze versie niet meer kunnen uitproberen in de praktijk.

Noot 2 Deze bijeenkomst heeft onder leiding van Gert Jan Slump plaatsgevonden. Daarbij heeft Chantal Taekema als afgevaardigde van verbeterteam I de herziene BARO toegelicht.

Uiteindelijk heeft dit alles geresulteerd in de volgende essentiële wijzigingen:

- schrappen van vragen;
- volgorde van vragen en domeinen;
- herformuleren van vragen;
- aanbrengen van routing;
- opstellen van een vinkenlijstje m.b.t. de eigen indrukken en verloop van het contact;
- verwerken van de indexvragen in de vragenlijst.

Schrappen van vragen

De belangrijkste taak van verbeterteam I bestond enerzijds uit het behouden van de kwaliteit en de kern van het instrument, anderzijds om het drastisch inkorten van de vragenlijst. De BARO bestaat uit totaal 344 vragen die zijn teruggebracht tot 272 vragen. Deze versie is door het team getest. De definitief herziene BARO is vervolgens teruggebracht tot 218 vragen. In onderstaand schema wordt inzichtelijk gemaakt bij welk domein de meeste vragen zijn verdwenen of compacter zijn gesteld.

Tabel 2.1 Totaal aantal vragen die mogelijkwerwijs gesteld kunnen worden per domein

Domeinen	BARO	Geteste versie	Herziene BARO
Kennismaking/ Protocol	12	17	7
Delict	38	22	19
School/ Werk	38	30	29
Vrije tijd/ Vrienden/ Financiën	32	21	11
Omstandigheden	60	48	44
Ontwikkeling/ Voorgeschiedenis	17	20	24
Lichamelijke conditie	8	9	0
Functioneren van de jongere in het gezin	41	14	11
Gedrag	41	32	31
Gevoel	36	25	15
Gebruik/ Gokken	21	23	22
Verwachtingen	11	11	5
Totaal³	344	272	218

Sommige vragen zijn op een andere wijze geclusterd waardoor andere kopjes zijn ontstaan met een andere benaming. De meeste vragen die verwijderd zijn betreffen:

- zedenzaken;
- toekomstverwachtingen;
- werkende jongeren;
- financiën (inkomsten en uitgaven);
- niet wonend in gezinsverband (inclusief dak en thuisloosheid);
- bizarre en bijzondere ervaringen.

Volgorde van vragen en domeinen

De volgorde van de vragen en domeinen is zodanig aangepast dat sprake is van een logische volgorde binnen het gesprek. Het domein Omgevingsfactoren eindigt bijvoorbeeld met de opvoedingssituatie zodat gemakkelijk overgestapt kan worden naar het domein Functioneren in het gezin. De volgorde van domeinen is tevens aangepast zoals weergegeven in schema 2.1.

Noot 3 Het totale aantal vragen betekent: alle vragen die in de BARO gesteld worden aan zowel de jongere, de ouder(s) als de mentor. Dit geldt ook voor de Herziene BARO. Hierbij dient vermeld te worden dat vragen die niet gesteld hoeven te worden, indien bij de eerste vraag duidelijk is dat er geen zorgen zijn hier wel zijn meegeteld.

Schema 2.1 Volgorde domeinen

<i>'Oude' BARO versie</i>	<i>Herziene BARO versie</i>
Raadsgegevens	Raadsgegevens
Kennismaking/ Protocol	Kennismaking/ Protocol
Delict	Delict
School/ Werk	Omgevingsfactoren
Vrije tijd/ Vrienden/ Financiën	Functioneren in het gezin
Omstandigheden	Functioneren op school (/werk)
Ontwikkeling/ Voorgeschiedenis	Functioneren in de vrije tijd
Lichamelijke conditie	-
Functioneren van de jongere in het gezin	Gebruik en Gokken
Gedrag	Gevoel
Gevoel	Gedrag
Gebruik/ Gokken	Ontwikkeling en voorgeschiedenis
Verwachtingen	Verwachtingen

Herformuleren van vragen

Alle vragen zijn doorgelopen en zonodig geherformuleerd. Hierbij bood de praktijkervaring van de BARO trainers en de gedragsdeskundige van de Raad voldoende sturing. Het herformuleren van de vragen is enerzijds gedaan met het doel om de BARO gemakkelijker af te kunnen nemen; dit geldt voornamelijk voor die allochtone jongeren en hun ouders die moeite hebben met de Nederlandse taal. Getracht is om uitdrukkingen te voorkomen die in de vragen verweven zaten.

Aanbrengen van routing

Binnen de vragen is een routing aangebracht. Dit gaat bijvoorbeeld op bij het domein Gebruik en Gokken. Indien een jongere niet drinkt, geen drugs gebruikt en niet gokt, kan hier volstaan worden met drie vragen. Is sprake van gebruik dan wordt doorgevraagd naar de mate ervan. Bij veelvuldig alcohol- of druggebruik of gokgedrag dienen verdiepende vragen gesteld te worden.

Het opstellen van een vinkenlijst met betrekking tot de eerste indrukken

De eerste indrukken zijn omgevormd tot een vinkenlijst: *Eigen indrukken en verloop van het contact* die aan het eind van het gesprek door de raadsonderzoeker wordt ingevuld. In de handleiding van de BARO wordt ingegaan op de wijze waarop deze informatie in de rapportage verwerkt dient te worden.

Het verwerken van de indexvragen in de vragenlijst

De indexvragen zijn letterlijk in de BARO opgenomen. Tijdens het gesprek kunnen die vragen gescoord worden. In de volgende paragraaf wordt nader ingegaan op het gebruik van de indexvragen.

Verbeterteam I is van mening dat het product dat er nu ligt, de meest mogelijke optimale versie is. Het nog meer inperken van de BARO zou de kwaliteit van het instrument zodanig aantasten dat er niet meer gesproken kan worden van een BARO.

Om toch enig inzicht te kunnen geven in de tijdsbesteding heeft een BARO trainer de laatste versie uitgetest. De video opname die is gemaakt is tijdens de gezamenlijke bijeenkomst (12 november 2002) getoond. Hierbij dient opgemerkt te worden dat het hier om een casus ging waar de jongere geen tot weinig problemen kende en de BARO trainer geen aantekeningen heeft gemaakt tijdens het gesprek. Alle vragen zijn wel aan de orde gesteld. Slechts vragen die door het vernieuwde routingsysteem niet aan bod hoeven te komen zijn vanzelfsprekend niet gesteld. De trainer heeft de BARO drie keer afgenomen en kwam bij de afname niet uit boven de 22 minuten.

Verder is een schatting gemaakt op basis van het aantal vragen dat in de herziene BARO is opgenomen hoe lang gemiddeld over een gesprek met een jongere zal worden gedaan.

Tabel 2.2 Schatting duur gesprek

Instrument	Aantal vragen	Aantal minuten gesprek jongere	Aantal minuten gesprek ouder	FACTOR (minuten/vraag)	Totaal aantal minuten voor gesprek
BARO	344	84	82	0,4825	166
Geteste BARO	272	70	55	0,4595	125
Herziene BARO	218	?	?	0,44225^d <i>(geschat)</i>	97 <i>(geschat)</i>

Als we uitgaan van de schatting in bovenstaand schema, dan zal door het gebruik van de herziene BARO het gesprek met de jongere naar verwachting met een klein half uur afnemen.

2.4 Verbeterpunten/ knelpunten en randvoorwaarden

Tijdens de werkzaamheden van verbeterteam I zijn in de discussies een aantal terugkerende thema's naar voren gekomen. Deze thema's zijn tijdens de laatste gezamenlijke bijeenkomst voor de laatste maal ter discussie gesteld, waarna is gekomen tot een eindoordeel. Dit betrof de volgende punten:

- de grenzen aan het verkorten van de BARO;
 - relatie tussen kwaliteit en kwantiteit;
 - vaardigheden van de raadsonderzoeker;
 - deskundigheid van de raadsonderzoeker.
- het belang van het opstellen van een handleiding;
- verschil in werkproces rond de BARO (inschakelen MDO);
- wijze van het checken van de raadsgegevens;
- experimenteren met de E-BARO;
- het gebruik/ toepasbaarheid van de indexfactoren
- BARO en IVS-jongeren.

De grenzen aan het verkorten van de BARO

Zoals al eerder is aangestipt was het doel van verbeterteam I om met behoud van de kwaliteit van het screeningsinstrument de duur van het gesprek van de raadsonderzoeker te bekorten. Verbeterteam I is echter van mening dat tijdswinst niet alleen behaald kan worden door het verkorten van de vragenlijst. De duur van het gesprek wordt namelijk voor een belangrijk deel bepaald door het al dan niet doorvragen op sommige onderwerpen of het toevoegen van andere onderwerpen. Dit vergt vaardigheden van de raadsonderzoeker om gedurende het gesprek steeds het doel van het gesprek voor ogen te houden en zowel zichzelf als de cliënt die de informatie verstrekt waar nodig te begrenzen.

De raadsonderzoeker zal moeten selecteren of deze onderwerpen/vragen

Noot 4 Berekening:
 Oude Baro: $166 \text{ min} : 344 \text{ vraag} = 0,4825 \text{ min/vraag}$.
 Herziene Baro (272): $125 \text{ min} : 272 \text{ vraag} = 0,4595 \text{ min/vraag}$.
 Verschil herzien/oud: $0,4825 \text{ min/vraag} - 0,4595 \text{ min/vraag} = 0,023 \text{ min/vraag}$ winst
 Definitieve Baro (218): geschatte extra winst voor $-154 \text{ vraag} = 54 \times 0,023 : 72 = -0,01725 \text{ min/vraag}$ winst
 Tijdswinst definitieve Baro: $0,4595 \text{ min/vraag} - 0,01725 \text{ min/vraag} = 0,44225 \text{ min/vraag}$;
 $0,44225 \times 218 \text{ vraag} = 96,4 \text{ minuten}$.

nodig zijn voor de screening of het kunnen geven van een passend (straf)advies, of dat zij niet thuishoren in het basisonderzoek maar in een vervolgonderzoek of een gesprek met een hulpverlener.

Daarnaast is de deskundigheid van de raadsonderzoeker van invloed op de duur van het gesprek. Inzicht in de screeningsmethodiek, achtergrond informatie met betrekking tot de reden van de vraagstelling etc blijkt namelijk onontbeerlijk om het instrument goed toe te passen. Kennis en ervaring zijn nodig om tijdens het gesprek tussen de antwoorden verbanden te leggen, die gevolgen kunnen hebben voor de wijze waarop de vragen aan de orde moeten worden gesteld. Bovendien is deze kennis essentieel voor het opstellen van een goede rapportage.

Samenvattend kan gesteld worden dat de uiteenlopende deskundigheid en opvatting van de taak als raadsonderzoeker van invloed zijn op de kwaliteit van het product van de Raad en de tijdsinvestering die daarvoor nodig is. Natuurlijk spelen meer factoren hierbij een rol en is het instrument daarin een belangrijke factor. Toch zijn er, zoals hierboven geschetst ook grenzen aan de rol van het instrument en het inperken ervan.

Het belang van het opstellen van een handleiding

Om het instrument zo handzaam mogelijk te maken zijn alle gegevens die de gebruiker dient, opgenomen in een handleiding. Dit betreft de gebruiksaanwijzing, kennismakingsprotocol en checklist. Verder wordt in de handleiding ingegaan op de achtergrond van de vragen zodat de bedoeling van een onderwerp/ vraag inzichtelijk wordt voor de raadsonderzoeker. De handleiding dient een dubbel doel; enerzijds als naslagwerk anderzijds als een protocol/ beschrijving van een juist gebruik van het instrument.

Verschil in werkproces rond de BARO (inschakelen MDO⁵)

Door het verbeterteam I is opgemerkt dat de inzet van het MDO verschilt tussen de vestigingen. Verbeterteam 1 acht dit ongewenst en verwijst naar de opmerkingen hierover in verbeterteam 2.

Het verbeterteam adviseert om bij het implementatietraject de gedragsdeskundigen van de Raad te betrekken bij de ontwikkelingen rondom de BARO. Dit kan door middel van het organiseren van een bijeenkomst, het verspreiden van de handleidingen⁶ en het gewijzigde instrument onder de gedragsdeskundigen etc.

Wijze van het checken van de raadsgegevens

Over de manier waarop de raadsgegevens worden verkregen en gecheckt bestaat geen duidelijk beeld. Belangrijk is dat sommige gegevens van de jongere zoals schoolgegevens, etnische achtergrond, aanwezigheid ouders (overleden, gescheiden etc) voor het gesprek bekend zijn.

Naar voren is gebracht om de gegevens van het voorblad te koppelen aan KIS, zodat volstaan kan worden met een uitdraai van die gegevens. In de praktijk blijkt dat bovengenoemde gegevens niet allemaal in KIS opgenomen worden. Vanuit de BARO-trekkers⁷ is voorgesteld om ouders wanneer zij middels een standaardbrief uitgenodigd worden voor het gesprek op de Raad een vragenlijstje toe te sturen waarin juist op deze praktische vragen antwoord kan worden gegeven. Op deze manier worden ouders meer bij het proces betrokken en kan dit tijdswinst genereren. Verbeterteam I is voorstander van dit voorstel⁸.

Noot 5 MultiDisciplinair Overleg tussen gedragsdeskundige, teamleider en raadsonderzoeker.

Noot 6 Zowel de handleiding voor de BARO als voor de rapportage.

Noot 7 Zie hoofdstuk 6.

Noot 8 Mocht besloten worden tot dit voorstel dan dient het BARO instrument hier op aangepast te worden. Nogmaals naar het type school vragen etc. is dan niet nodig.

Experimenteren met de E-BARO

Vanuit verbeterteam I wordt het voorstel gedaan om te experimenteren (dan wel na te gaan) in hoeverre het afnemen van de BARO met behulp van een laptop leidt tot een versnelde BARO afname. Dit betekent dat op de laptop de E-BARO⁹ is aangesloten. De vragen verschijnen op het scherm, waarna ruimte is om een paar steekwoorden in te typen. De ingevoerde kernwoorden dienen als basis om de rapportage op te stellen.

Het gebruik/ de toepasbaarheid van de indexfactoren

De discussie met betrekking tot de indexfactoren is gevoerd in relatie tot het zoeken naar selectiecriteria, het nut en het gebruik. Daarbij kwamen vragen aan de orde als:

- Kunnen de indexvragen een rol spelen bij de selectiecriteria?
- Hoe kan het nut van de indexvragen overgebracht worden aan de raads-onderzoeker?
- Hoe kunnen de indexvragen gebruikt worden zodat in de praktijk ook wordt bijgedragen aan de functie ervan.

Geconcludeerd kan worden dat de indexvragen voornamelijk geschikt zijn voor de raadsonderzoeker om het gegeven advies te checken met de uitkomst van het computerprogramma onderliggend aan de indexfactoren. Indien sprake is van zorgen op bepaalde domeinen zou via de indexfactoren bepaald kunnen worden of een vervolgonderzoek wenselijk is. Het gaat er hierbij niet zozeer om dat het programma de 'waarheid' in pacht heeft. Voor een raadsonderzoeker is het een extra hulpmiddel om tot de vorming van het advies te komen. Indien het oordeel van de raadsonderzoeker afwijkt van de uitkomst op basis van de indexfactoren, dan is extra aandacht van de raads-onderzoeker/MDO voor de weging en het daarop gebaseerde advies wenselijk.

BARO en IVS-jongeren

Zeker in het geval van IVS-zaken dient zicht de vraag aan hoe met de BARO dient te worden omgegaan. Verbeterteam I is van mening dat juist bij IVS-jongeren afname van de BARO van groot belang is. Nu de BARO nog verder is ingekort lijkt afname bij IVS-zaken een minder groot probleem te zijn. De vraag is echter wel of het Basisraadsonderzoek *volledig* kan worden afgerond. Denkbaar is dat in die gevallen minimaal het gesprek met de jongere (en zo mogelijk met de ouders) plaatsvindt waarna een korte voorlopige rapportage op basis daarvan aan de officier van justitie gezonden wordt waarna het Basisraadsonderzoek verder wordt afgerond.

Daarbij wordt uitgegaan van het feit dat het knelpunt bij IVS-zaken vooral in de rapportagetijd ligt. Tevens is de veronderstelling dat de Raad met de politie goede afspraken maakt of heeft gemaakt over faciliteiten om de BARO af te nemen.

2.5 Beleidsmatige aandachtspunten en beslispunten voor in het implementatieplan

Aandachtspunten van verbeterteam I die tijdens het implementatietraject aandacht behoeven.

Noot 9 Electronic BARO. De E-BARO is een digitale versie met de mogelijkheid om de rapportage gelijktijdig in eerste aanzet op te stellen.

De grenzen aan het verkorten van de BARO: relatie tussen kwaliteit (uitvoering BARO) en kwantiteit (omvang BARO); deskundigheid en vaardigheden van de raadsonderzoeker.

Allereerst leiden de werkzaamheden van verbeterteam 1 tot de conclusie dat er nog slechts één versie van de BARO (218 vragen) is. Verder uitkleden van de BARO tot een soort noodBARO doet teveel concessies aan de kwaliteit van de screening. Ten aanzien van het instrument zelf is geen verdere tijdswinst te behalen.

Tussen tijdswinst en kwaliteit bestaat een spanningsveld. Wil de Raad binnen de grenzen van het haalbare een goed product leveren dan zal hij moeten toezien op de kwaliteit van haar medewerkers. Deskundigheidsbevordering lijkt daarvoor een belangrijk instrument. Hierbij is het van belang om relevante trainingen te kunnen volgen, die als voorwaarde gesteld moeten worden om een BARO af te kunnen nemen. Daarnaast kan aan deskundigheidsbevordering gedacht worden in de trant van coaching, of het in het team bespreken van een aantal casussen. Te overwegen valt de raadsonderzoeker, nadat de BARO training gevolgd is, het eerste gesprek gezamenlijk te laten voeren met een ervaren collega.

Alleen deskundigheidsbevordering is onvoldoende om toe te zien op de kwaliteit van de medewerkers. De Raad moet daarnaast helder communiceren over de inhoud van het takenpakket van de raadsonderzoeker en de eisen die aan de medewerker ten aanzien van de diverse producten worden gesteld.

Als de Raad staat voor een kwalitatief goed product, dan zullen daarvoor ook de nodige middelen gereserveerd moeten worden. Dit betekent dat de Raad expliciet moet aangeven aan zowel het Ministerie van Justitie als aan zijn medewerkers wat de gevolgen zijn van de verschillende keuzes met betrekking tot het behoud c.q. verlies van kwaliteit. Het lijkt hierbij van essentieel belang om een 'redelijke' basishnorm/streefnorm aan te geven qua tijdsinvestering waarin een BasisRaadsOnderzoek in zijn geheel afgerond zou kunnen worden. Deze norm is richtinggevend voor de financiers ten aanzien van het toekennen van het budget en voor de medewerkers ten aanzien van het functioneren als raadsonderzoekers.

Kortom, de Raad dient een duidelijk standpunt in te nemen richting raadsmedewerkers en het Ministerie zodat de gevolgen van de keuze voor kwaliteit onder ogen wordt zien.

Het belang van het opstellen van een handleiding

De handleiding voor de rapportage (definitieve versie staat in bijlage 4) en de handleiding voor de BARO (testversie staat in bijlage 2) dienen op elkaar afgestemd te worden. De handleiding BARO zal voorgelegd moeten worden aan een aantal gedragsdeskundigen van de Raad en een aantal teamleiders.

Vershil in werkproces rond de BARO (inschakelen MDO)

De mogelijkheid van het structureel kunnen inschakelen van het MDO zal in de praktijk vorm moeten krijgen en uitgewerkt worden (uitgewerkt door verbeterteam 2) .

Inzet gedragsdeskundigen bij implementatieplan/ontwikkeling BARO

Verbeterteam I beveelt aan om de gedragsdeskundigen te betrekken bij de ontwikkelingen rond de BARO en hen van voldoende informatie te voorzien over de gewijzigde situatie. Bovendien kunnen gedragsdeskundigen een mogelijke rol spelen bij de interne deskundigheidsbevordering van de raadsonderzoekers.

Wijze van het checken van de raadsgegevens

Uitwerken van het voorstel gedaan door de BARO-trekkers om ouders tegelijk met de uitnodigingsbrief een vragenlijstje toe te sturen.

Experimenteren met de E-BARO

Tijdens het implementatietraject dient besloten te worden of uitwerking van het voorstel om met de E-BARO te gaan werken op korte termijn mogelijk is. Belangrijke vragen zijn daarbij of hier draagvlak voor bestaat, of er financiële middelen voor beschikbaar zijn en op welke termijn uitvoering van dit experiment mogelijk is.

Het gebruik/ toepasbaarheid van de indexfactoren

Tijdens het implementatietraject dient het computerprogramma nader bekeken te worden op de mogelijkheid om een score te genereren (en een eenduidige interpretatie ervan). Immers het domein gezondheid is niet meer als domein in de BARO is opgenomen. Voor een optimaal gebruik dient bovendien het programma op de computers van de raadsvestigingen geïnstalleerd te worden.

Lay-out

Verbeterteam I heeft zich niet beziggehouden met de lay-out van het instrument. De leden van het testteam hebben ook nu weer naar voren gebracht dat in de praktijk de lay-out van belang is voor het gebruik van het instrument. Verbeterteam I beveelt aan om serieus naar de mogelijkheden van een herziene lay-out te kijken. Het belang en het effect van een heldere lay-out wordt helaas te vaak onderschat.

Twee simpele ingrepen die werden voorgesteld zijn: het aangeven van routing met pijlen en het scheiden van vragen aan jongere (linkerpagina) en ouders (rechterpagina).

Update BARO

De BARO als screeningsinstrument is gebaseerd op wetenschappelijke inzichten met betrekking tot risicofactoren voor (herhaald) crimineel gedrag en tot achterliggende problematiek (psychiatrisch en psychosociaal). Omdat deze wetenschappelijke inzichten voortdurend verder ontwikkelen zal de BARO eens in de vijf jaar herzien moeten worden en aangepast aan de dan vigerende wetenschappelijke inzichten.

3 Verslag verbeterteam II

3.1 Inleiding

Taak van verbeterteam II was om verbeteringen aan te brengen in de BARO-rapportage. Aan de bestaande rapportages kleefden (zo bleek o.a. uit het evaluatieonderzoek van DSP) immers een aantal knelpunten:

- de rapportages waren hetzij te lang en te gedetailleerd, hetzij te kort en onvoldoende informatief;
- het raadsadvies in de rapportages werd onvoldoende onderbouwd;
- het opstellen van de rapportages kostte teveel tijd;
- het bleek voor raadsonderzoekers lastig om de resultaten op de vragenlijst te vertalen in een heldere rapportage.

De inzet van verbeterteam II was het ontwikkelen van een herzien rapportageformat en het produceren van een handleiding voor het opstellen van BARO-rapportages. Dit ter verbetering van de rapportages op de genoemde punten.

3.2 Bijeenkomsten verbeterteam II

Verbeterteam II bestaat uit de volgende leden:

- Tamara Pultrum: gedragsdeskundige raadsvestiging Groningen;
- Yvonne Betting: praktijkleider raadsvestiging Den Bosch;
- Willem van der Linden: Stichting Jeugdzorg Rotterdam/Zuid Holland;
- Mireille Geldorp: senior-onderzoeker DSP-groep.

Het team is vijf keer bijeen geweest:

25 juni 2002	Tamara Pultrum, Yvonne Betting, Willem van der Linden, Mireille Geldorp;
15 juli 2002	Yvonne Betting, Mireille Geldorp;
25 juli 2002	Tamara Pultrum, Mireille Geldorp;
5 november 2002	Tamara Pultrum, Yvonne Betting, Mireille Geldorp;
12 november 2002	Tamara Pultrum, Yvonne Betting, Mireille Geldorp, Elisabeth de Roy (RvdK).

Tijdens de vakantieperiode in juli zijn de afwezigen telkens per mail op de hoogte gebracht van de activiteiten en de gemaakte keuzes door de anderen. Daarbij heeft de afwezige de gelegenheid gekregen te reageren op wat er door de andere leden van het team in de tussentijd was gedaan. Willem van der Linden heeft na de eerste bijeenkomst afgezien van verdere deelname aan het verbeterteam. Hij gaf aan onvoldoende te zijn ingevoerd in de materie.

3.3 Opbrengsten

De inspanningen van verbeterteam II hebben geleid tot:

- introductie van een aantekeningenformulier;
- gewijzigde volgorde domeinen op wegingsformulier;
- herformulering van de standaardonderzoeksvragen;
- een gewijzigde structuur van de rapportage;
- een handleiding voor het opstellen van de rapportage.

Introductie van aantekeningenformulier

Uit het evaluatieonderzoek van DSP is gebleken dat het voor raadsonderzoekers lastig is om de onderbouwing van hun advies op schrift te stellen. Dit terwijl zij in een gesprek, bijvoorbeeld binnen een MDO, goed weten te motiveren waarom zij tot een bepaald advies zijn gekomen. Ter ondersteuning wordt door verbetersteam II het gebruik van een aantekeningenformulier aanbevolen. Op dit formulier kan de raadsonderzoeker per domein in (tref)woorden weergeven welke beschermende en welke risicofactoren een rol lijken te spelen bij de cliënt.

Het is de bedoeling dat dit formulier direct na de gesprekken met de cliënt en diens ouder(s) wordt ingevuld, wanneer de raadsonderzoeker de informatie uit de gesprekken nog paraat heeft.

Het aantekeningenformulier kan vervolgens worden geraadpleegd bij de beantwoording van de onderzoeksvragen. Daarnaast kan het ondersteunen bij de weging in de mate van zorg over een cliënt en bij het invullen van het wegingsformulier.

Gewijzigde volgorde domeinen op wegingsformulier

De volgorde van de domeinen op het wegingsformulier wijkt af van de volgorde waarin de domeinen worden besproken tijdens de gesprekken met de jongere en diens ouders. Omdat het wegingsformulier dient ter ondersteuning bij de rapportage is de volgorde aangepast aan de volgorde die bij de rapportage wordt gehanteerd.

Herformulering van de standaard onderzoeksvragen

De oorspronkelijke standaard onderzoeksvragen luiden:

- Hoe kan de jeugdige als persoon worden beschreven?
- Hoe functioneert deze jeugdige thuis, op school en in zijn vrije tijd?
- Welke achtergrondinformatie over de jeugdige en diens levensomstandigheden is relevant met het oog op afdoening van het strafbare feit?
- Is er mogelijk sprake van onderliggende problemen en/of stoornissen en geven deze aanleiding tot het doen van verder onderzoek en/of het inschakelen van hulpverlening? Zo ja, waarom, in welke vorm, door wie en in welk kader?
- Wat is vanuit pedagogisch opzicht voor deze jeugdige de meest wenselijke strafrechtelijke reactie?

De oorspronkelijke onderzoeksvragen waren enerzijds lastig te beantwoorden en ondersteunden anderzijds niet bij de totstandkoming en beargumentering van het raadsadvies. De gewijzigde standaard onderzoeksvragen volgen het onderzoeksmodel (beschrijving, verklaring, indicatie) en luiden als volgt:

- 1 Wat is het oordeel over het huidige functioneren van de jongere?
- 2a Welke factoren hebben een rol gespeeld bij het (delict)gedrag?
- 2b Zijn er aanwijzingen voor onderliggende problemen en/of stoornissen die de jongere mogelijk in diens ontwikkeling bedreigen?
- 3a Is nadere bemoeienis door de Raad voor de Kinderbescherming geïndiceerd? Zo ja: in welke vorm en in welk kader?
- 3b Wat is vanuit pedagogisch opzicht voor deze jeugdige de meest wenselijke (strafrechtelijke) reactie?

Handleiding voor het opstellen van de rapportage

De oorspronkelijke rapportagehandleiding heeft, samen met het oorspronkelijke instrument, onvoldoende geresulteerd in handzame, doch inhoudelijk volledige rapportages. Verbeterteam II heeft de handleiding aangepast aan het gewijzigde instrument en wijzigingen aangebracht in de handleiding, die moeten leiden tot inhoudelijk vollediger en tegelijkertijd efficiëntere rapportages. In de handleiding wordt niet alleen aandacht besteed aan de gewenste inhoud van de rapportages, maar ook aan de procedure bij het rapporteren. Hierin blijken tussen de vestigingen verschillen te bestaan.

Nadat de resultaten van het testteam en van het panel bekend waren is de handleiding nog eens nauwkeurig doorgenomen en op onderdelen gewijzigd. Dit heeft bijvoorbeeld geleid tot een meer gedetailleerde beschrijving van de wijze waarop de beantwoording van onderzoeksvraag 3a¹⁰ kan worden onderbouwd.

Gewijzigde structuur van de rapportage

Verbeterteam II heeft het aantal kopjes in de rapportage terug gebracht en de structuur aangepast, met het oog op de overzichtelijkheid van de rapportage, alsmede ter verkrijging van een logisch opgebouwde rapportage¹¹. De wijzigingen betreffen:

- Een duidelijke scheiding tussen inhoud van het onderzoek versus onderzoeksproces.
- Afwijkende volgorde van de domeinen: De volgorde van de domeinen in de BARO-vragenlijst ligt vanuit gesprekstechnisch oogpunt voor de hand. Bij het beschrijven van de onderzoeksgegevens in de BARO-rapportage wordt echter gekozen voor een andere volgorde. Daarmee wordt beoogd de lezer mee te nemen in een logisch en helder opgebouwd verhaal.
- Inperking aantal kopjes.
- Logischer indeling van het onderdeel 'de jeugdige'.

Het onderstaande schema biedt inzicht in de gewijzigde structuur, de gewijzigde kopjes en de gewijzigde opbouw van 'de jeugdige'. Een gedetailleerder inzicht in de opbouw van de rapportage is te verkrijgen door raadpleging van het gewijzigde rapportageschema.

Noot 10 Onderzoeksvraag 3a luidt: Is nadere bemoeienis door de Raad geïndiceerd? Zo ja in welke vorm en in welk kader?

Noot 11 De kopjes contacten, factoren die van invloed zijn geweest op het onderzoek, bijlage en belanghebbenden vallen nu bijvoorbeeld onder het kopje 'onderzoeksverloop'.

Schema 3.1 Wijzigingen in rapportagestructuur

Bestaande versie	Herziene versie
1 Aanleiding tot het basisonderzoek	A Beschrijving onderzoeksproces
2 Verantwoordelijkheid	1) Aanleiding tot het basisonderzoek
3 Standaard-onderzoeksvragen	2) Verantwoordelijkheid
4 BARO	3) Gehanteerde onderzoeksmethode
5 Contacten	Standaard-onderzoeksvragen
6 Factoren die van invloed zijn geweest op het onderzoek	4) Onderzoeksverloop
7 Eerdere contacten	B Onderzoeksgegevens
8 Eerste indruk en verloop van het contact	1) Eerste indruk en verloop van het contact
9 Delict	2) Eerdere contacten
10 Gezin	3) Delict
11 De jeugdige	4) De jeugdige
school/werk	a) omgeving en ontwikkeling
vrije tijd/vrienden/financiën	b) persoon
ontwikkeling	c) functioneren in de 3 leefmilieus
lichamelijke conditie	5) Verwachtingen
functioneren binnen het gezin	C Interpretatie en beantwoording onderzoeksvragen
het gedrag	D Advies inzake strafrechtelijke afdoening
het gevoel	Inzage en afgifte
gebruik/gokken	Ondertekening
12 Verwachtingen	
13 Interpretatie en beantwoording onderzoeksvragen	
14 Advies inzake strafrechtelijke afdoening	
15 Belanghebbenden	
16 Inzage	
17 Ondertekening	
18 Bijlage	

3.4 Verbeterpunten/knelpunten en randvoorwaarden

Tijdens de werkzaamheden van verbeterteam II, alsmede na het bekend worden van de resultaten van het panel, het testteam en het tijdschrijfonderzoek, waren de volgende onderwerpen punt van discussie:

- inschakeling van het MDO (zelfstandigheid raadsonderzoeker);
- hoe te rapporteren in geval van pluis;
- schrijfvaardigheid van de raadsonderzoeker.

Inschakeling van het MDO

Tijdens de bijeenkomsten van verbeterteam II bleken er verschillen te bestaan in de wijze waarop binnen afzonderlijke vestigingen wordt omgegaan met het inbrengen van zaken in het MDO. Dit betreft in de eerste plaats de mate waarin zaken wel of niet worden ingebracht binnen het MDO. Terwijl in de ene vestiging (vrijwel) alle zaken in een MDO worden ingebracht, gebeurt dat in een andere vestiging alleen bij niet-pluis zaken of bij twijfelgevallen. Een ander punt is het moment waarop een zaak wordt ingebracht. Dit hangt samen met de mate waarin de raadsonderzoeker geacht wordt zelfstandig te werken. Ook hierin lijken verschillen te bestaan tussen de diverse vestigingen. Zo wordt in de ene vestiging de beantwoording van de onderzoeksvragen gezamenlijk gedaan in het MDO. In een andere vestiging wordt de raadsonderzoeker geacht de onderzoeksvragen voorafgaand aan het MDO te beantwoorden. In de rapportage handleiding wordt in het hoofdstuk procedure ingegaan op het moment waarop en bij welke zaken inschakeling van het MDO gewenst is.

Het is de vraag in hoeverre een dergelijke handleiding voldoende sturend zal zijn om te komen tot een landelijk uniforme handelswijze op dit punt. Een vraag die daar echter aan vooraf gaat is in hoeverre de Raad op dit punt een uniforme werkwijze van belang acht.

Hoe te rapporteren in geval van pluis

Binnen verbeterteam II is een aantal keren gesproken over de mogelijkheid van een zeer korte rapportagevorm als het gaat om pluis-jongeren. De eis om volledigheid te betrachten bij het rapporteren over deze gevallen blijkt de praktijk niet te dienen, zo meent verbeterteam II. Het schrijven van een rapportage, dat een aantal uren kost wordt door verbeterteam II gezien als verspilde tijd, die beter zou kunnen worden ingezet bij het schrijven van rapportages over lastiger gevallen en/of ten behoeve van andere zaken. Daarnaast is verbeterteam II van mening dat ook een officier van justitie niet op een uitgebreid rapport zit te wachten als het gaat om pluis¹². Verbeterteam II is daarom voorstander van een brief-rapport bij pluis-zaken. Van belang is dat er naast het vaststellen van selectiecriteria een format komt voor een dergelijk briefrapport.

Schrijfvaardigheid van de raadsonderzoeker

Het testteam heeft een aantal rapportages opgesteld op basis van het gewijzigde rapportageformat en –handleiding. Eén van de conclusies van het panel was dat de rapportages op een aantal punten nog onvolledig en daarom niet verifieerbaar zijn. Daarom beveelt het panel een aantal malen aan om in de rapportage meer voorbeelden en/of tips op te nemen. Bij het opstellen van de handleiding moest echter een keuze worden gemaakt: hetzij het geheel 'dicht te timmeren' met voorbeelden en tips, hetzij één en ander over te laten aan de deskundigheid van raadsonderzoeker. Aangezien de eerste keuzemogelijkheid niet past in de sturingsvisie van de Raad is er voor gekozen één en ander over te laten aan de deskundigheid van de raadsonderzoeker. Verbeterteam II meent dat een aantal van de door het panel gesignaleerde knelpunten in de rapportage betrekking hebben op de schrijfvaardigheid van sommige raadsonderzoekers. Een verbeterde rapportagehandleiding zal daarbij onvoldoende soelaas bieden. Aangezien schrijven een ambacht is, is schrijven in principe door iedereen te leren. Verbeterteam II denkt dan ook dat de genoemde knelpunten alleen kunnen worden aangepakt wanneer er binnen de Raad meer aandacht is voor schrijfvaardigheid, in zijn algemeenheid en zeker in die gevallen waar het schrijven van kwalitatief goede rapportages een probleem blijft.

3.5 Beleidsmatige aandachtspunten en beslispunten voor in het implementatieplan

Tijdens het verbetertraject is door DSP bij diverse contactpersonen bij de Raad navraag gedaan of er reeds een handleiding bestond voor het opstellen van een BARO-rapportage. Terwijl sommige contactpersonen aangaven dat een dergelijke handleiding wel bestond, bleken anderen van het bestaan van een handleiding niets af te weten. Voorkomen moet worden dat een dergelijke verwarring ook ten aanzien van de nieuwe handleiding zou ontstaan. Het zou immers jammer zijn als van de nieuwe handleiding niet optimaal gebruik kan worden gemaakt. Dat zou immers weer ten koste gaan van de kwaliteit die door eenduidig gebruik van de handleiding beoogd wordt.

Noot 12 Dit is overigens eerder ook vanuit het OM aan de Raad gemeld.

4 Verslag testteam

4.1 Voorbereiding

Op 29 augustus vond een instructiebijeenkomst plaats voor de leden van het testteam. Daarbij is de herziene BARO (versie 272 vragen) en het herziene rapportageformat toegelicht door respectievelijk Chantal Taekema (verbeterteam 1) en Gert Jan Slump (namens verbeterteam 2). Ook is uitgelegd wat er precies van de leden van het testteam verwacht werd. Op deze bijeenkomst waren op één na alle leden van het testteam aanwezig.

Het testteam bestond uit:

- Ilse Lesschen, vestiging Haarlem;
- Marja Klaessen, vestiging Den Bosch¹³;
- Stefanie Coenen, vestiging Breda;
- Roeland Schaeken, vestiging Maastricht;
- John Pieter Poot, vestiging Den Haag;
- Saar Sekewael, vestiging Leeuwarden;
- Fatima Bouyaziden, vestiging Lelystad;
- Annelies Scholten, vestiging Zwolle.

De leden van het testteam hebben vier weken gekregen om hun BARO's te af te nemen en te verwerken. Om dit mogelijk te maken is ruim voor die tijd via de teamleiders en de leden van het testteam zelf een oproep uitgegaan om op voorhand voldoende dossiers te verzamelen. Daardoor kon een snelle start gemaakt worden met de afname van de BARO en het schrijven van de rapportage.

Uiteindelijk zijn van de leden van het testteam 25 BARO's en rapportages ontvangen. Tevens zijn 25 tijdschrijfformulieren en 8 evaluatieformulieren retour ontvangen.

De uitkomsten van de evaluatie zijn aan verbeterteam 1 en 2 teruggekoppeld die vervolgens de opmerkingen gescreend en verwerkt hebben.

Hierna volgt een weergave van de meningen van het testteam op een aantal onderwerpen uit het evaluatieformulier. Voor de weergave van de opbrengst van het tijdschrijfdeel wordt verwezen naar hoofdstuk 5.

Aan het testteam is ter evaluatie een vragenlijst voorgelegd waarin is ingegaan op:

- De lengte van de herziening van de BARO.
- Het uitvoeren van de herziene BARO.
- De handleiding van de BARO.
- Het rapportageformat.
- Algemene ervaring.

4.2 Lengte van de herziene BARO (VI en VII)

De meningen zijn verdeeld over de vraag of het traject in tijdsduur is afgelopen. De meeste respondenten zijn echter wel van mening dat het traject in zijn geheel iets sneller verloopt. De manier waarop de BARO gewijzigd is

Noot 13 Vervangen door Manuela Spapé en Ilse van den Berg vanwege verhuizing naar andere vestiging.

wordt als een verbetering gezien. Vijf respondenten geven aan de tijdwinst voornamelijk te ervaren in het afnemen van de BARO. De meningen over de algehele procedure rond afname van de BARO zijn minder positief.

- *Afname van de herziene BARO verloopt in zijn geheel sneller. (5-3)*
Vijf respondenten zijn het hiermee eens, (een respondent schat in dat dit ongeveer 15 minuten sneller gaat). Drie respondenten zijn het hier niet mee eens.
- *De herziene BARO is merkbaar korter. (4-4)*
Vier respondenten zijn het hiermee eens, (een respondent geeft aan dat de vraagstelling beter geformuleerd is). De andere vier geven aan het hier niet mee eens te zijn.
- *Wijzigingen in de BARO-vragenlijst zijn een verbetering? (6-2)*
Zes respondenten zijn het hiermee eens. De andere twee geven aan het hier niet mee eens te zijn.
- *Wijzigingen in de BARO-procedure (rapportageformat etc.) zijn een verbetering? (3-5)*
Drie respondenten zijn het hiermee eens, terwijl de andere vijf aangeven het hier niet mee eens te zijn. Verwachtingen van cliënt t.a.v. strafafhandeling toevoegen onder aan rapportage.
- *Het onderdeel waar de meeste tijdwinst geboekt wordt is:*
 - Afnemen vragenlijst 5 (ca 15 min.)
 - Beoordelen resultaten 0,5
 - Rapportage 1,5
 - Anders, nl: 1 (geen tijdwinst)

Aanvullende tips om het afnemen van de BARO te versnellen:

Instrument

- Minder uitgebreide vragen stellen.
- Het apart schikken van de BARO vragen voor ouders en jongere, waardoor het overzichtelijker wordt en makkelijker om te rapporteren.
- Domeinen Gevoel en Gedrag inkorten.
- Verkorten van de gehele screening.
- Eerst het onderwerp aansnijden om te kijken of pluis of niet pluis te constateren is. Daarna doorvragen.

Logistiek

- Geen huisbezoek, maar uitnodigen op de Raad.
- Ouders en jongeren samen (tegelijk) spreken. Het voordeel is dat je de interactie ziet. Dit weegt volgens een respondent op tegenover de schijnbaar minder betrouwbaarheid.

4.3 Uitvoeren van de herziene BARO (272 vragen, VI)

De manier waarop de gesprekken gevoerd worden is volgens de respondenten niet veranderd. De gewijzigde volgorde van de domeinen ervaren de meeste raadsonderzoekers als verbetering. Het bladeren is echter nog niet voldoende afgenomen. Daar komt bij dat de positie van de indexvragen nog onvoldoende duidelijk is en te weinig meerwaarde oplevert. De routing wordt over het algemeen wel als verbetering beschouwd. Daarbij is, volgens de

respondenten het informatiegehalte van de BARO overleefd. De mening over de eigen indrukken loopt uiteen. Er is echter niemand die het een verslechtering vindt.

- *BARO-gesprekken verlopen met het herziene instrument, beter, hetzelfde, slechter dan voorheen? (0-8-0)*
Alle respondenten zijn van mening dat het verbetertraject geen invloed heeft gehad op de wijze waarop het gesprek plaatsvindt.
- *De (nieuwe) volgorde van de domeinen is beter, hetzelfde, slechter dan voorheen? (6-2-0)*
De meeste respondenten ervaren hier een verbetering. Echter van de twee respondenten die geen verschil ervaren geeft één respondent aan dat het niet uitmaakt. Afhankelijk van hoe het gesprek loopt worden de domeinen door elkaar gebruikt.
- *De noodzaak tot bladeren in de vragenlijst is tijdens het gesprek afgenomen? (3-5)*
Drie respondenten reageren positief op de verandering. De meesten (5) hebben het idee dat het bladeren niet is afgenomen.
- *De indexvragen die tussendoor ingevuld moeten worden, hebben een merkbare meerwaarde? (4-4)*
De meningen zijn verdeeld over de rol van de indexvragen. Een respondent die geen meerwaarde ervaart geeft aan dat het wel makkelijk is dat ze tussendoor staan, de indexvragen op zich hebben geen meerwaarde.
- *De meerwaarde van de indexvragen staat in verhouding tot de tijd die het kost om ze te beantwoorden? (3-4-1)*
Drie respondenten zijn het hiermee eens, vier zijn het hier niet mee eens en één weet het niet.
- *De routing – de wijze waarop aangegeven wordt welke vragen volgen – is verbeterd? (5-3)*
Vijf respondenten zijn het hier mee eens, drie respondenten ervaren geen verbetering. Een respondent geeft daarbij aan dat het voor iemand die net met de BARO start het wel een verbetering zou zijn.
- *De routing is nuttig? (5-2-1)*
Vijf respondenten vinden de routing nuttig, twee ervaren dit niet zo en één respondent weet het niet.
- *Met de herziene BARO komt alle gewenste informatie naar voren? (5-1,5-1,5)*
Vijf respondenten zijn het hier mee eens. Eén respondent geeft daarbij aan het stuk algemene gezinssituatie te missen (met bijv. beroep ouder(s) e.d.) 1,5 respondent¹⁴ zegt dat het hier om te weinig informatie gaat. Daarbij wordt opgemerkt dat het afhangt van de problematiek en de situatie van de jongere (werk van de jongere komt er niet in voor). 1,5 respondent geeft aan dat het om teveel informatie gaat.
- *Wijze waarop de eigen indrukken ingevuld dienen te worden gebeurt be-*

Noot 14 Sommige leden van het testteam vulden meerdere antwoorden in. Om de verhouding dezelfde te laten is het antwoord half meegewogen.

ter, hetzelfde, slechter dan voorheen? (3-4-1)

Drie respondenten geven aan dat het beter dan voorheen gebeurt, vier geven aan dat het niet uitmaakt. Een respondent heeft de vraag niet ingevuld, maar aangegeven dat hij geprobeerd heeft de vragen te gebruiken, maar het geforceerd opgesteld vindt. Hij gebruikt zelf steekwoorden.

- *Domein dat lastig(er) is om af te nemen. (5-3)*

Vijf respondenten hebben niet meer moeite met een specifiek domein.

Drie respondenten noemen wel een domein. Het (a) gevoel en gedrag, (b) het delict en (c) het vragen naar stemmen wordt lastig ervaren.

De volgende redenen worden aangegeven:

- 1 M.n. bij gevoel heb ik het idee dat het te ver doorvoert. Met tweederde van de vragen kun je al voldoende screenen om een P.O. aan te vragen, terwijl mij nu al het gevoel bekruipt dat ik al een psychologische test afneem.
- 2 De verwachtingen van de cliënt kunnen beter aan het eind verwoord worden. Dan kun je uit alle domeinen logisch de informatie meenemen.
- 3 Mensen zijn erg wantrouwig als je dit vraagt

Andere punten waarop de BARO verbeterd kan worden:

- Bij domein gedrag ook het idee dat dit te ver doorvoert (zie bij A). Bij de domeinen gevoel, gedrag, ontwikkeling en omstandigheden zijn goede vragen. Alleen niet voor basisonderzoek, maar vooral bij vervolgonderzoek;
- Korter, nog minder vragen en meer schrijfruimte;
- Ik mis de volgende vragen:
 - De vraag naar beïnvloedbaarheid vrienden;
 - Hoe vind je dat je ouders je opvoeden;
- Gezondheid na omstandigheden lijkt me een betere volgorde;
- Het is makkelijker om de indexvragen in te vullen na afname BARO dan tijdens de afname;
- De belangrijke domeinen Gedrag en Gevoel veel eerder aan bod moeten komen gedurende het gesprek;
- Toepasbaar maken voor zedendelicten, vroeghulp en allochtone jongeren;
- BARO moet echte (ver) korte screening worden om het werkbaar te maken en te houden.

4.4 Handleiding van de BARO (272 vragen) (VI)

Iedereen is erg tevreden over de handleiding.

- *De handleiding die bij de herziene BARO wordt geleverd is duidelijk. (8-0)*
Alle respondenten geven aan dat de handleiding duidelijk is. Opgemerkt wordt dat de handleiding door één respondent te oppervlakkig is gelezen. Bijvoorbeeld bij interpretatie enz wordt gevraagd naar recidive en argumentatie. Heb ik me onvoldoende gerealiseerd.
- *De handleiding is goed (praktisch) hanteerbaar. (8-0)*
Ook nu is iedereen het hiermee eens.

4.5 Rapportageformat VII

Door de raadsonderzoekers wordt verdeeld geageerd op het nieuwe rapportageformat. Door de meeste respondenten wordt het format als verbetering beschouwd. Een aantal ervaart geen verschil, terwijl een enkeling het nieuwe format als verslechtering beschouwt. Deze verdeling gaat op voor vele aspecten waar naar gevraagd is (zie hieronder). Dit geldt ook voor het aantekeningenformulier. Over de duidelijkheid van het rapportageformat reageert iedereen eensgezind positief.

- *Het nieuwe rapportageformat is beter, hetzelfde, slechter dan voorheen. (4-2-2)*
Vier respondenten vinden het format een verbetering. Aangegeven wordt dat het lettertype erg klein is, de rechtbank wil graag een groter lettertype. Twee zien geen verandering en twee respondenten vinden het format verslechterd vanwege de onoverzichtelijkheid en overlap van school en werk.
- *Het nieuwe format maakt het opstellen van de rapportage makkelijker. (4-1-2)*
Vier zijn het hier mee eens, één merkt geen verschil en twee zijn van mening dat het niet makkelijker gaat. Eén respondent heeft de vraag niet ingevuld, vindt het lastig om in te vullen, omdat elke verandering (als je gewend bent aan oude format) moeilijk is.
- *Het nieuwe format ondersteunt in het komen tot een goede en volledige rapportage? (3-4-1)*
Drie respondenten ervaren een verbetering. Opgemerkt wordt dat de opzet beter is, maar doordat men nog gewend is aan het oude format is dat lastig te beoordelen. Vier respondenten ervaren geen verschil en één respondent vindt het nieuwe format een achteruitgang.
- *Het aantekeningenformulier is een verbetering. (2-3-2-1)*
Twee zijn het hier mee eens, drie zijn het hier niet mee eens. Twee hebben het niet gebruikt en één heeft geen antwoord gegeven.
- *Het rapportageformat is duidelijk.*
Alle raadsonderzoekers zijn het hier over eens. Opgemerkt wordt dat het voorblad gemist wordt en informatie van derden.
- *Het nieuwe rapportageformat is goed (praktisch) hanteerbaar.*
De helft (4) vindt het format een verbetering, maar is nog wel gewend aan het oude. Twee ervaren geen verschil en twee andere vinden het een achteruitgang.
- *De volgorde van de domeinen in het rapportageformat wijkt af van de volgorde van de domeinen in de BARO-vragenlijst. De afwijking levert problemen op bij het rapporteren. (5-3)*
Vijf respondenten hebben geen moeite met de volgorde. Drie geven aan dat bladeren tijdens het rapporteren niet handig is. Er is overigens wel begrip voor verschil in volgorde van vraagstelling en rapporteren.

Verbeteringen voor het rapportageformat:

- Bij personalia ontbreekt bij delict pv nummer.
- Voorblad, volgorde en kopje informatie van derden wordt gemist.

- Volgorde rapportageformat overeenkomen met volgorde domeinen BARO vragenlijst. Delictbespreking en advies strafafdoening bij elkaar zetten!
- Het kopje verwachtingen van de cliënt gaat terug onder aan de rapportage, daarin kan dan alle informatie meegenomen worden en niet alleen de informatie gerelateerd aan het delict.

4.6 Algemene ervaringen (VI en VII)

Ervaringen met de herziene BARO

Verbetering instrument

- Routing.
- Facultatieve vragen eruit.
- Korter en handzamer, daardoor rapporteren sneller.

Verbeterpunten Instrument

- De domeinen gevoel, gedrag en ontwikkeling kunnen korter als screening. Wanneer er zorgen zijn, zijn die vragen juist perfect voor vervolgonderzoek en niet voor een basis screening.
- De volgorde van het wegingsformulier en de wegingsmatrix in KIS komen niet overeen, net als de volgorde in de BARO zelf.
- De vragenlijst is erg vermoeiend en vaak teveel voor de jongere;
- Het zou prettig zijn wanneer er in de BARO format ruimte uitgespaard wordt voor het Justitie logo op het printpapier.
- Schrijfruimte is een crime (of bedoeling werken met schrijfblok).
- Idee dat het nog beknopter kan, zonder dat het zijn doel voorbij schiet. Het doel is te komen tot gericht strafadvies plus signaleren van eventuele zorggebieden. Met de BARO het idee dat het strafadvies wat ondergesneeuwd raakt en dat de signalering van met name psychiatrische problemen te veel op de voorgrond staat.
- Bladeren is nog steeds een groot probleem.

Verbeterpunten Logistiek

- Ouders en kind apart blijft lastig te plannen. Ouders willen er vaak bij zijn.
- Inzage wordt vóóraf in Zwolle (nog) niet verleend, tenzij daar redenen voor zijn of dit afgesproken is. Om die reden is dit niet op alle tijdschrijfformulieren ingevuld.

Verbeterpunten Rapportage

- Is het niet mogelijk na de weging bij zorgelijke situatie, het rapport kort te houden, aangezien toch een vervolgonderzoek hieruit voortvloeit? Lijkt me handig/ praktisch, scheelt in tijd.
- In de BARO format staat eerst het kopje school/werk en verder functioneren op school (of werk) Dit lijkt dubbelop.
- Verarming dat kopje 'verwachtingen' aan het eind verdwenen is.

Verdere opmerkingen

Weerstand BARO

- De BARO en de herziene BARO gaan voor een stuk in tegen de natuur van een raadsonderzoeker. De raadsonderzoeker zal van nature niet enkel de vraag stellen, maar ook doorvragen op de vraag. Dit maakt dat het afnemen van de BARO en ook de vernieuwde BARO 'tijdrovend' blijft.

Diverse bronnen

- Verder is het gemis aan interactie tussen ouders en jongere vaak een belangrijke verarming van de informatie. De interactie tussen jongeren en ouders is immers vaak een belangrijke indicator voor het gezinsfunctioneren en de posities van elk individu hierin.

Rapportage

- Tenslotte past de BARO en de herziene BARO niet binnen het ontwikkelde onderzoeksmodel. Dit maakt dat het impassen van de BARO in het onderzoeksmodel heel wat kunst en vliegwerk vergt van de raadsonderzoeker.

Doel basisonderzoek versus vervolgonderzoek

- Aspecten zoals gevoel, gedrag ontwikkeling worden vaker in het 'traditionele' raadsonderzoek ingebracht en ook vaker als vervolg instrument gebruikt. Zodoende gebruiken we de meerwaarde van de BARO namelijk de kindfactoren op de genoemde terreinen en de meerwaarde van het 'traditionele' basisonderzoeken namelijk gezinsinteractie.

Nut uitgebreide informatie verzameling

- Veel werk verricht bij het afnemen van de BARO, zonder veel meer/ beter resultaat dan op de oude manier. Je wint veel info in, maar niet alles is bruikbaar voor je onderzoek. Vraag rijst of de officier van Justitie het hele boekwerk (rapport) wel leest. En dat is toch een van onze belangrijkste afnemers.

4.7 Resumerend

Uit de evaluatieformulieren blijkt dat de tijdsduur voor afname en verwerking van de BARO naar de mening van de testteamleden enigszins is verkort (uit het tijdschrijfdeel blijkt dat de besparing in totaal aanzienlijk is). De herziene BARO (272 vragen) is een verbetering maar het instrument kan volgens het testteam nog verder worden ingekort (hetgeen ook gebeurd is), zonder dat dit overigens gevolgen heeft voor het verloop van de gesprekken.

De gewijzigde volgorde van domeinen in de BARO is tijdens de gesprekken een verbetering, maar bladeren kan verder worden voorkomen door verbeteringen in de volgorde van vragen (is doorgevoerd). De meerwaarde van indexvragen is het testteam nog onvoldoende duidelijk.

De kwaliteit van de testversie van de handleiding BARO wordt als goed beoordeeld (aan de definitieve versie wordt gewerkt).

Het testteam oordeelde verdeelder, maar gemiddeld toch positief, over de testversie van het rapportageformat en de handleiding. Op basis van de feedback en wensen vanuit het testteam zijn beide aangepast en geoptimaliseerd

5 Verslag panel, de kwaliteit van de BARO nieuwe stijl (272 vragen)

De kwaliteit van de rapportages, gebaseerd op het vernieuwde rapportageformat is door een panel op twee verschillende wijze beoordeeld. Enerzijds is tijdens de panelbijeenkomst¹⁵ inhoudelijk gediscussieerd over de kwaliteit van de rapportages. Anderzijds is geprobeerd de kwaliteit van de BARO nieuwe stijl meer cijfermatig in beeld te brengen. Hiervoor zijn, door de panelleden met behulp van een checklist 25 dossiers beoordeeld op verschillende kwaliteitsindicatoren. Deze checklisten zijn ingevoerd in een databestand waarop statistische analyse is verricht. De uitkomsten van deze analyse worden afgezet tegen uitkomsten van een eerder gehouden onderzoek, waarin de kwaliteit van de oude BARO-rapportages op dezelfde wijze is gemeten.

Aan het panel namen deel:

- Max van Engers (gedragsdeskundige Den Haag);
 - Arianne Geuze (gedragsdeskundige Zwolle);
 - Lea Grubben (DSP-groep);
 - Herman Klein (praktijkleider Zwolle);
 - Oberon Nauta (DSP-groep);
 - Anja Westdijk (praktijkleider Den Haag).
- Extern:
- Yvonne van Heerwaarden (DSP-groep).

Naast de beoordeling van de rapportages zijn in dit verslag ook de uitkomsten van het tijdschrijfonderzoek weergegeven. Op basis daarvan kan worden vastgesteld of de BARO nieuwe stijl tijdswinst oplevert of dat er juist sprake is van een extra tijdsinvestering.

In paragraaf 1 worden de uitkomsten weergegeven van de panelbijeenkomst. Paragraaf 2 presenteert de uitkomsten van het statistische onderzoek. De laatste paragraaf (3) geeft de uitkomsten van het tijdschrijfonderzoek weer.

5.1 De kwaliteit van de BARO rapportages (272 vragen)

De panelleden bleken bij het doorlezen van de rapportages tegen verschillende problemen aan te lopen. Dit leverde het discussiepunt op 'of volledigheid van de rapportage niet op gespannen voet staat met te veel informatie?' En omgekeerd 'of een korte en bondige rapportage in sommige gevallen onverenigbaar is met volledigheid en betrouwbaarheid?'. Daarnaast bleek de controleerbaarheid en de onderbouwing van het strafadvies aanleiding tot discussie. Voor beide onderwerpen zijn de belangrijkste bevindingen weergegeven evenals de aanbevelingen ten aanzien van de geconstateerde problemen verbetering te bewerkstelligen.

Tussen te veel en te weinig

De panelleden zijn van mening dat er een spanningsveld bestaat tussen volledigheid en te veel informatie. De wens alle leefgebieden volledig te be-

Noot 15 Deze bijeenkomst is gehouden op 28 augustus 2002 op het hoofdkantoor van de Raad voor de Kinderbescherming te Utrecht.

schrijven mondde soms uit in rapportages die onnodig lang werden. Als voorbeeld werd genoemd de beschrijving van de leefgebieden, waarbij in een rapportage zowel de opvatting van de ouders als van de jeugdige afzonderlijk beschreven werd terwijl deze niet van elkaar verschilden. Bovendien gaf men aan dat de inzichtelijkheid niet gebaat was bij een zeer uitgebreide beschrijving van bepaalde items wanneer hierover feitelijk geen bijzonderheden te vermelden zijn. Op deze wijze moet namelijk de lezer gaan beoordelen welke zaken relevant zijn en welke niet terwijl dit in eerste instantie de taak van de raadsonderzoeker is.

Tegenover de uitgebreide rapportages staan de rapportages waarin te weinig relevante informatie is verwerkt. Door de onvolledigheid is de controleerbaarheid van het raadsadvies in het geding en ontstaat wantrouwen ten opzichte van het advies. Het gaat bijvoorbeeld om passages waarin het volgende is opgenomen: "ten aanzien van de leefgebieden 'ontwikkeling', 'opvoeding' en 'omstandigheden' zijn geen bijzonderheden geconstateerd." Hierbij vraagt de lezer zich af waarop dat gebaseerd is. Het is overigens waarschijnlijk dat deze leefgebieden gewoon aan de orde zijn gekomen binnen het raadsonderzoek maar door de summiere beschrijving ervan lijkt het alsof het onderzoek onvolledig is.

Deze constatering leidde tot de volgende aanbevelingen:

- In de handleiding dient aandacht besteed te worden aan de wijze waarop de raadsonderzoeker de informatie beknopt doch volledig kan weergeven. Daarbij kunnen aan de hand van concrete voorbeeldteksten tips gegeven worden hoe informatie het best geformuleerd kan worden.
- Om dubbele informatie te voorkomen dient er in de handleiding nadrukkelijk op gewezen te worden dat bij het kopje 'school' alleen de feitelijke informatie van de school vermeld wordt. Het functioneren op school komt pas aan de orde bij de paragraaf 'functioneren in 2^e leefmilieu'.
- In de handleiding moet ook aangegeven worden op welke wijze gerapporteerd kan worden over domeinen waar geen bijzonderheden geconstateerd zijn. Nu is het zo dat in het ene rapport de opmerking gemaakt wordt dat er geen bijzonderheden te melden zijn. Dit terwijl in andere rapportages uitvoerig de situatie en omstandigheden beschreven worden, zodat daaruit blijkt dat er niets aan de hand is. Om de volledigheid te bewaken acht het panel het noodzakelijk dat per domein de protectieve factoren genoemd, zodat duidelijk wordt dat er niets aan de hand is. Dit kan echter kort. In de handleiding zal dat aan de hand van enkele voorbeelden duidelijk gemaakt moeten worden hoe dat kan.
- Bij een beknopte rapportage staat de controleerbaarheid van de informatie onder druk. Om die reden is het van belang dat ook ten aanzien van de onderzoeksmethode bijzonderheden expliciet gemeld worden. Voorgesteld wordt om onder het kopje onderzoeksverloop daarom aan te geven of afgeweken is van de uitvoeringsprocedure van de BARO. Bij factoren die van invloed zijn op het raadsonderzoek kan vervolgens de reden worden aangegeven van het gelijktijdig spreken van jongere en ouders, van het benaderen van slechts één of twee bronnen en van de mogelijkheid dat niet alle domeinen bevraagd zijn. Ook is het van belang dat altijd en duidelijk in de rapportage aangegeven wordt of een gedragsdeskundige naar de zaak gekeken heeft¹⁶.

Noot 16 Formeel moet dit al in de rapportage worden aangegeven. De rubriek die daarvoor gereserveerd is wordt echter slecht en onduidelijk ingevuld.

- De informatie uit de indexvragen wordt belangrijk gevonden. Om die reden moet in de rapportage aangegeven worden of deze gevraagd zijn en wat daarop de antwoorden zijn geweest. Doorgaans lenen deze onderwerpen zich slecht om in het verhaal geweven te worden. Om die reden moet overwogen worden om een aparte paragraaf aan dit onderwerp te wijden.
- De paragraaf 'delict' moet op inhoud beoordeeld worden. Op dit moment lijkt het onvoldoende duidelijk voor de raadsonderzoeker welk doel de paragraaf dient. De panelleden geven aan dat hierin aandacht nodig is voor de toedracht en de beleving van de jongere. Impliciet dient vervolgens aandacht besteed te worden aan het normbesef van de jongere, omdat deze naar de redenen van zijn daad en zijn schuldgevoelens gevraagd wordt. Het zou goed zijn als het doel en de functie van deze paragraaf in de handleiding beter uitgelegd wordt.

De kwaliteit van de interpretatie en het raadsadvies

Uit onderzoek van een jaar geleden was al naar voren gekomen dat de kwaliteit van het interpretatiedeel van de rapportage en het raadsadvies verbetering behoeft. Ook nu trof het panel verschillende rapportages aan waarin het raadsadvies onvoldoende onderbouwd was. Daarnaast bleek in enkele gevallen het stafadvies onnavolgbaar of ongepast.

De kwestie omtrent de kwaliteit van het raadsadvies is echter een lastige. Voor een belangrijk deel heeft dit namelijk te maken met de kwaliteit van de raadsonderzoeker die afhankelijk is van zijn kennis en vaardigheden om een juiste interpretatie van de feiten kan geven. Het RIO-programma en de teamleiders dienen hier een belangrijke taak in te vervullen. Terzijde moet overigens opgemerkt worden dat juist deze kritiek op de BARO rapportages impliciet ook een positief oordeel in zich heeft. Immers alleen dankzij de grondige wijze van rapporteren heeft de lezer voldoende materiaal gekregen om zelf de situatie te beoordelen en van mening te verschillen met de raadsonderzoeker. Deze rapportages zijn dus, op de interpretatie en het raadsadvies na, goed inzichtelijk.

Binnen het panel werd verder de opmerking gemaakt dat in het beschrijvende deel van het rapport, waarin de feiten worden weergegeven af en toe op de interpretaties vooruit gelopen wordt. Dit met als gevolg dat bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen bepaalde interpretaties niet meer gegeven worden.

Het een en ander resulteerde in de volgende aanbevelingen

- De raadsadviezen zijn op papier niet altijd goed navolgbaar. In de praktijk blijkt echter dat de raadsonderzoeker doorgaans wel de juiste overwegingen maakt. Deze overwegingen worden echter niet altijd opgenomen in de rapportages. Het panel beveelt aan dat bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen en het geven van het raadsadvies, veel meer nadruk moet worden gegeven aan de verschillende denkstappen. In de handleiding moet daarom, met behulp van enkele voorbeelden worden aangegeven welke ingrediënten noodzakelijk zijn voor een goed raadsadvies.
- Om niet aan duidelijkheid te verliezen dient een helder onderscheid gemaakt te worden tussen feiten en de interpretatie. In het beschrijvende deel van het rapport moet de raadsonderzoeker zich zoveel mogelijk onthouden van interpreterende/ concluderende uitspraken en dit pas in het laatste deel bij de onderzoeksvragen aan de orde laten komen. In dit laatste deel staat de verklaring van het gegeven advies centraal.

5.2 De kwaliteit van de BARO (versie 272 vragen) nieuwe stijl in cijfers

In deze paragraaf wordt een vergelijking gemaakt tussen de rapportages van de BARO nieuwe stijl met de oude BARO rapportages. Door de panelleden zijn 25 rapportages beoordeeld aan de hand van een checklist. Deze checklist is tevens gebruikt tijdens het onderzoek dat eerder door DSP-groep is uitgevoerd naar de waarde van de BARO. Op basis van de onderscheidde kwaliteitsindicatoren¹⁷ zijn verschillende onderdelen vastgesteld waarvoor gemiddelde scores zijn berekend. De scores van de oude BARO hebben betrekking op een steekproef van 120 rapportages. De aantallen, vooral ten aanzien van de BARO nieuwe stijl zijn zeer gering. Dit heeft tot gevolg dat de bevindingen lijden onder beperkte betrouwbaarheid. Daarnaast dient opgemerkt te worden dat het beoordelen van de 25 rapportages nieuw stijl door de leden van het panel gedaan zijn. In het voorgaande onderzoek hebben onderzoekers van DSP-groep de rapportages gescoord. Omdat deze onderzoeksmethode voor een deel inschatting is, is het niet ondenkbaar dat op bepaalde punten de gemiddelden beïnvloed worden door het feit dat niet dezelfde personen de screening verricht hebben.

De betrouwbaarheid van deze vergelijking wordt verder bepaald door het aantal geraadpleegde bronnen. Wanneer namelijk alleen de ouders en het kind zijn geïnterviewd, staat de volledigheid van de rapportage onder druk terwijl dit niet te wijten valt aan de BARO zelf. Onderstaande tabel maakt echter duidelijk dat wat het aantal bronnen betreft, er tussen de twee metingen nauwelijks verschil bestaat.

Tabel 5.1 **Rapportages naar aantal geraadpleegde bronnen**

aantal bronnen	BARO	BARO nieuwe stijl
0	1	0
1	1	2
2	51	44
3	39	50,0
4	6	4
5	1	2
totaal	100	100
gemiddeld	2,5	2,6

Systematiek binnen de rapportage

Een van de doelen die binnen het BARO traject geformuleerd zijn was de systematiek van het onderzoek te vergoten en de volledigheid te bevorderen. In de rapportages zou zich dat moeten vertalen in een consequent gebruik van vooraf gedefinieerde paragrafen en een standaardvolgorde.

De oude BARO en de BARO nieuwe stijl kennen verschillende rapportageformaten. Het is daarom niet mogelijk ze in één tabel weer te geven. Een vergelijking van tabel 5.2 en 5.3 maakt echter duidelijk dat zowel de oude BARO als de BARO nieuwe stijl vrij volledige rapportages opleveren.

In tabel 5.2 wordt duidelijk dat de raadsonderzoeker de standaard paragrafen consequent opnemen in de oude BARO rapportages. Alleen de paragrafen 'bijlage', 'belanghebbende' en 'inzage' worden niet consequent gebruikt.

Noot 17 Systematisering, volledigheid, inzichtelijkheid, beoordeling advies, beoordeling contact, signaleringswaarde.

Tabel 5.2 Raamwerk BARO: aanwezigheid van vaste paragrafen (in %)

	BARO
Aanleiding	99
Verantwoordelijkheid	95
standaard onderzoeksvraag	100
eerdere contacten politie, justitie, RvdK, hulpverlening	97
contacten met betrokkenen en informanten	97
factoren van invloed op het onderzoek	90
eerste indruk en verdere verloop contact	97
Delict	97
Gezin	99
de jeugdige	96
Verwachtingen	96
beantwoording onderzoeksvragen	94
advies inzake strafrechtelijke afdoening	92
Belanghebbenden	27
Inzage	47
Ondertekening	88
Bijlage	22

Uit tabel 5.3 wordt duidelijk dat het rapportageformat van de BARO nieuwe stijl vrij strikt gehanteerd wordt. Alleen de paragraaf 'inzage' ontbreekt in iets minder dan de helft van de rapportages.

Tabel 5.3 Raamwerk BARO nieuwe stijl: aanwezigheid van vaste paragrafen (in %)

	BARO
aanleiding tot basisonderzoek	100
Verantwoordelijkheid	100
Standaardonderzoeksvraag	100
contacten met betrokkenen en informanten	100
factoren van invloed op het onderzoek	91
Bijlage	70
Belanghebbende	100
eerste indruk en verdere verloop van het contact	88
eerdere contacten met politie, RvdK en Jeugdhulpverlening	98
delict en verwachting	100
De jeugdige	100
Levensomstandigheden	100
persoonlijkheid en ontwikkeling	100
functioneren in de 3 leefmilieus	100
interpretatie en beantwoording onderzoeksvragen	100
advies inzake strafrechtelijke afdoening	100
Inzage	56
Ondertekening	100
factoren van invloed op het onderzoek	100

Het consequent vasthouden van de volgorde van de paragrafen lijkt ten opzichte van de oude BARO rapportages verbeterd. Meer dan tweederde van de rapportages BARO nieuwe stijl kent een standaard volgorde terwijl dat bij de oude BARO rapportages ongeveer een kwart betrof.

Tabel 5.4 Volgorde paragrafen BARO nieuwe stijl (n = 25)

	BARO	BARO nieuwe stijl
standaard	27	72
licht afwijkend	41	28
afwijkend	13	-
sterk afwijkend	17	-
willekeurig	2	-
totaal	100	100

Volledigheid

Om tot een goed (straf)advies te komen moeten alle leefgebieden van de jeugdige aan de orde zijn gesteld. Om die reden is de BARO beoordeeld op de aanwezigheid van verschillende essentiële onderwerpen. Uit de vergelijking in tabel 5.5 blijkt dat er weinig verschillen bestaan tussen beide type rapportages. De BARO nieuwe stijl onderscheidt zich in positieve zin ten aanzien van het onderwerp 'gevoel' iets van de oude BARO. Het onderwerp 'verwachtingen' komt daarentegen wat minder vaak aan bod.

Tabel 5.5 Aantal onderwerpen in rapportages (in %)

	BARO	BARO nieuwe stijl
delict	100	98
Verwachtingen	90	56
ontwikkeling/ voorgeschiedenis	92	79
lichamelijke conditie	88	84
thuisituatie (omstandigheden)	98	100
functioneren in het gezin	81	95
functioneren op school/ werk	100	95
functioneren in de vrije tijd met vrienden en met financiën	98	95
Gedrag	93	100
Gevoel	58	93
gebruik/ gokken	83	95

De meerwaarde van de BARO is naast de volledigheid en systematiek vooral ook in termen van diepgang gedefinieerd. Niet alleen blijkt het belangrijk dat alle relevante levensgebieden aan de orde zijn gesteld, ook is men van mening dat daarbinnen verschillende (psychische) aspecten benoemd zouden moeten worden. In de BARO nieuwe stijl zijn echter, met het doel tijd te besparen, enkele aspecten verwijderd of komen aspecten door het aangebrachte routingsysteem niet meer aan de orde. Blijkt namelijk in het gesprek met de jeugdige of diens ouders dat er geen bijzonderheden ten aanzien van een van de onderwerpen geconstateerd worden dan hoeft de raadsonderzoeker de daaropvolgende vragen die gericht zijn op de aspecten binnen dat onderwerp niet te stellen. Deze inperking van de vragenlijst kan tot gevolg hebben dat de rapportage aan diepgang inboet.

Uit tabel 5.6 valt op te maken dat er in het algemeen geen bewijs is voor een kwaliteitsvermindering van de BARO nieuwe stijl. Op bepaalde aspecten wordt zelfs beter gescoord. Alleen ten aanzien van 'spijbelen en verzuim' en 'agressief en antisociaal gedrag' wordt in de nieuwe BARO minder frequent over gerapporteerd.

Tabel 5.6 Psychopathologische kenmerken¹⁸ (in %)

	BARO	BARO nieuwe stijl
schoolresultaten	88	86
relatie met ouders en/ of tussen ouders onderling	83	76
drank, drugs en/ of gokken	80	86
spijbelen of verzuim	75	58
druk, impulsief gedrag, ADHD	70	60
Driftbuien	70	60
invulling vrije tijd (verveling)	68	53
insufficiënte opvoeding	68	70
relaties met superieuren, leraren, peers, pestgedrag/ gepest worden	62	81
agressief en ander antisociaal gedrag	61	40
buurt, migratie, transculturele problematiek	42	41
vrienden met politiecontacten	41	37
geweld en/ of criminaliteit in het gezin	39	49
angsten, depressiviteit, stemmingswisselingen	37	53
intelligentie	33	38
Motoriek	23	17
Psychiatrische situatie van ouders	21	12
overige life-events	20	40
contactstoornissen	19	19
sociaal emotionele retardatie	13	19
indicatie psychologische/ psychiatrische diagnostiek	12	10
veel ongelukjes in het verleden	8	12
Littekens	8	0
andere neurologische afwijkingen, visus-/ gehoorstoornissen	2	5
neurologische aandoeningen	1	0
Psychose	1	0

Uit het vorige onderzoek is naar voren gekomen dat ondanks de sterke inhoudelijke verbetering van de BARO ten opzichte van de gewone raadsonderzoeken de interpretatie en beantwoording van de onderzoeksvragen voor verbetering vatbaar waren. Doorgaans werd er bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen slechts een beperkt aantal aspecten van de leefomgeving van de verdachte genoemd. Dit gold ook voor het doorverwijs- en strafadvies. Om te bepalen of er sprake is van een verbetering ten opzichte van de voorgaande situatie is bij de BARO nieuwe stijl opnieuw gekeken naar dit laatste deel van de rapportage.

Uit tabel 5.7 valt op te maken dat bij het beantwoorden van de onderzoeksvragen in die zin geen verbetering is opgetreden. Verschillende elementen die belangrijk geacht worden voor het bepalen van het straf- of doorverwijzingsadvies komen nog steeds te weinig naar voren. De elementen 'weging van de beschermende factoren' en 'de inschatting van de thuis- en opvoedsituatie' lijken zelfs nog minder genoemd te worden dan in de oude BARO rapportages.

Tabel 5.7 Elementen relevant voor het bepalen van het advies (in%)

	BARO	BARO nieuwe stijl
inschatting thuis- opvoedingssituatie	86	67
weging van beschermende factoren	62	43
weging van risicofactoren	49	49
weging van mate van zorgen	54	42
verband tussen delict en functioneren/ stoornis	63	71
verdere diagnostiek/ hulpverlening	71	70
inschatting recidive kans	28	28

Noot 18 De kenmerken zijn geordend naar de mate waarin ze in de rapportages voorkomen.

In het eerder genoemde onderzoek naar de kwaliteit van de BARO is stil gestaan bij de argumentatie. Daarbij is een onderscheid gemaakt tussen argumenten die voor het strafadvies golden en argumenten die voor een doorverwijsadvies gebruikt werden. Binnen het onderzoek naar de BARO nieuwe stijl heeft de uitsplitsing naar doorverwijsadvies weinig zin omdat het slechts 5 rapportages betreft. De argumenten voor het strafadvies zijn daarentegen wel te gebruiken.

In Tabel 5.8 wordt duidelijk dat in de huidige rapportages meer argumenten genoemd worden in het strafadvies dan in de oude BARO rapportages. Vooral argumenten die verwijzen naar de leefgebieden 'ontwikkeling', 'functioneren in het gezin' en 'functioneren op school' zijn vaker aangevoerd om het strafadvies te onderbouwen.

Tabel 5.8 Elementen voor argumentatie van het strafadvies (in %)

	BARO	BARO nieuwe stijl (n = 21)
delict	42	56
ontwikkeling	9	33
lichamelijk	4	0
psychische stoornis externaliseren	3	15
psychische stoornis internaliseren	3	4
functioneren in gezin	13	46
functioneren school	12	40
functioneren in omgeving	13	31
omstandigheden	7	33

Naast alle kwaliteitsindicatoren blijft het individuele oordeel van de lezer een goed instrument de algemene kwaliteit van de rapportages te beoordelen. Uit de tabellen 5.9. t/m 5.11 blijkt echter dat er ten opzichte van de oude BARO geen betekenisvolle verschillen zijn vastgesteld.

Tabel 5.9 Beschrijven van alle leefgebieden (in%)

	BARO	BARO nieuwe stijl
goed/ redelijk	72	75
matig/ onvoldoende	29	25
totaal	100	100

Tabel 5.10 Beantwoorden van de onderzoeksvragen (in %)

	BARO	BARO nieuwe stijl
goed/ redelijk	65	71
matig/ onvoldoende	35	29
totaal	100	100

Tabel 5.11 Herleiden van feiten in onderbouwing van advies (in %)

	BARO	BARO nieuwe stijl
goed/ redelijk	76	79
matig/ onvoldoende	26	21
totaal	100	100

Samenvatting

Uit de analyse is naar voren gekomen dat ten aanzien van systematiek en volledigheid de rapportage BARO nieuwe stijl geen verslechtering betekent ten opzichte van de oude BARO rapportage.

5.3 Tijdschrijfonderzoek

Tijdschrijfonderzoek maakt het mogelijk na te gaan hoe veel tijd de verschillende onderdelen van een raadsonderzoek in beslag nemen. Hiermee wordt inzichtelijk gemaakt of een onderzoek gebaseerd op de BARO nieuwe stijl minder tijd vergt dan de oude BARO onderzoeken. Daarnaast kan ook op basis van een vergelijking tussen de dossiers worden vastgesteld of er een tijdsverschil bestaat tussen zaken met allochtone en autochtone jongeren. Achterliggende gedachte hierbij is dat gesprekken met jongeren of diens ouders die de Nederlandse taal matig beheersen over het algemeen meer tijd in beslag nemen. Omdat slechts 25 raadsonderzoeken verricht zijn op basis van de BARO nieuw stijl is het raadzaam om voorzichtigheid te betrachten bij de interpretatie van de uitkomsten van het tijdschrijfonderzoek.

Zoals al eerder is opgemerkt kent de BARO nieuw stijl een minder uitgebreide vragenlijst en werkt het instrument met een routingsysteem voor bepaalde vragen. Deze laatste systematiek leidt ertoe dat in het geval er bij een bepaald onderwerp geen bijzonderheden geconstateerd worden er minder diepgang in de gespreksvoering is.

Uit tabel 5.12 blijkt dat de tijd die gemiddeld nodig is om een volledig raadsonderzoek af te ronden afgenomen is van 592 minuten bij het gewone BARO onderzoek naar 416 minuten bij het raadsonderzoek BARO nieuwe stijl. Wanneer we de zogenaamde overhead (de niet onderzoeksmethode afhankelijke tijdsinvestering zoals reizen en wachten) buiten beschouwing laten neemt de tijd die een raadsonderzoek gemiddeld in beslag neemt af van 517 minuten naar 374 minuten.

De tijd dat een interview met een jongere in beslag neemt is gedaald van 81 minuten bij de oude BARO naar 70 minuten bij de BARO nieuwe stijl. Deze gemiddelden zijn echter berekend op basis van alle dossiers in het onderzoek. Dit betekent dat ook dossiers in de berekening zijn meegeteld waarbij geen gesprek heeft plaatsgevonden. Voor een reële berekening zouden echter alleen die zaken moeten worden meegewogen waarbij een gesprek heeft plaatsgevonden. Doen we dat dan stijgt de tijd die gemiddeld nodig is voor een BARO onderzoek van 81 naar 84 minuten. De BARO nieuwe stijl blijft ongewijzigd op 70 minuten (bij alle BARO nieuwe stijl interviews is de jeugdige gehoord); waardoor er gemiddeld een tijdswinst van 14 minuten wordt geboekt op het gesprek met de jeugdige.

De gemiddelde gesprekstijd voor het interview met de ouder is ongewogen 78 minuten bij het oude BARO interview en 49 minuten bij het interview met de BARO nieuwe stijl. Gecorrigeerd voor de niet-gehouden interviews bedragen de tijden 82 minuten respectievelijk 55 minuten; een tijdswinst van gemiddeld 27 minuten.

Aangezien de vragenlijst van de BARO nieuwe stijl aan zowel de jeugdige als diens ouders wordt voorgelegd kan geconcludeerd worden dat de tijdswinst overall voor het interviewdeel bij benadering 40 minuten bedraagt (14 + 27).

Het opstellen van de rapportage lijkt bij de BARO nieuwe stijl aanzienlijk minder tijd te kosten (176 minuten) dan bij de oude BARO rapportage (247 minuten). In hoeverre dit een effect is van inzet het nieuwe rapportageformat valt moeilijk in te schatten.

Tabel 5.12 Tijdsbesteding verschillende onderdelen raadsonderzoek (in minuten)

	2001	Totaal 2002			2001			Reëel 2002
Onderzoek	36	25						
analyseren van beschikbare informatie	14	9	15	(95%)	12	(76%)		
vaststellen opzet onderzoek	6	4	9	(66%)	8	(48%)		
uitnodigen van betrokkenen	16	12	17	(96%)	14	(84%)		
Gesprekken met:	223	163						
jongere alleen	81	70	84	(97%)	70	(100%)		
ouders (evt. met jongere)	78	49	82	(95%)	55	(88%)		
School	16	5	27	(59%)	16	(32%)		
extra informanten (telefonisch)	5	5	19	(27%)	17	(28%)		
BARO index uitvoeren		6			13	(48%)		
voeren intern overleg (bv. MDO)	29	13	37	(79%)	23	(56%)		
voeren extern overleg	4	6	19	(20%)	52	(12%)		
invoeren van contacten in KIS	10	9	13	(73%)	14	(64%)		
Rapportage	247	177						
opstellen concept rapport	208	153	208	(100%)	153	(100%)		
bespreken concept met praktijkleider	6	11	13	(50%)	20	(52%)		
verlenen van inzage aan betrokkenen	9	3	17	(53%)	12	(24%)		
verwerken commentaar/ definitief rapport	19	3	29	(64%)	14	(20%)		
bijwerken in KIS	5	7	8	(67%)	9	(72%)		
Administratieve afronding	10	9						
afsluiten dossier	6	5	9	(60%)	8	(64%)		
besluit in KIS	4	4	4	(85%)	6	(68%)		
Nazorg/ overdracht	1	0						
voeren overdrachtsgesprek	1	0	21	(4%)		(0%)		
maken van een verslag n.a.v overdracht	0	0	5	(1%)		(0%)		
Overhead	75	42						
Reistijd	55	37	86	(64%)	78	(48%)		
Wachttijd	8	5	17	(49%)	15	(32%)		
Overig	12	-	28	(44%)	-			
Totaal	592	416						

Een belangrijke vooronderstelling is dat een gesprek met allochtone jeugdigen en diens ouders meer tijd in beslag neemt dan gesprekken met autochtone jeugdigen en diens ouders. Taalproblemen zouden de communicatie bemoeilijken waardoor er meer tijd nodig is voor een interview.

Uit tabel 5.13 blijkt dat vooralsnog geen bewijs gevonden kan worden voor deze aanname. Veeleer lijkt er sprake van de tegenovergestelde situatie waarin een raadsonderzoek met een allochtone verdachte juist minder tijd kost dan gemiddeld. Het aantal zaken dat aan dit criterium voldoet is binnen dit onderzoek echter zo beperkt (n = 5) dat uit de tabel geen harde conclusies getrokken kunnen worden.

Tabel 5.13 Tijdsbesteding naar raadsonderzoek naar allochtoon en gemiddeld (in minuten)

kenmerken	onderzoek	gesprekken	rapportage administratieve afhandeling	nazorg	overhead	totaal
allochtoon	15	103	129	7	45	299
gemiddeld	25	163	177	9	42	416

De doorlooptijd van het raadsonderzoek is gemeten vanaf de melding tot en met het schrijven van de (concept)rapportage. Uit tabel 5.14 blijkt dat de gemiddelde doorlooptijd van 15,32 dagen bij de oude BARO is afgenomen tot 10,2 dagen bij de BARO nieuwe stijl; een tijdswinst van ruim 5 dagen.

Tabel 5.14 Doorlooptijd begin procedure tot en met (concept)rapportage (in dagen)

	gemiddeld	n
2001	15,32	143
2002	10,20	25

Vaak wordt verondersteld dat zaken waarbij sprake is van bijzonderheden in de situatie van de jeugdige leiden tot een uitvoeriger raadsonderzoek dat meer tijd kost. In tabel 5.15 wordt een onderscheid gemaakt tussen zaken waar geen bijzonderheden zijn (pluis) en zaken waar juist wel sprake is van bijzonderheden (niet-pluis). Uit de tabel blijkt echter niet overtuigend dat het al dan niet aanwezig zijn van bijzonderheden betekenisvolle invloed heeft op de duur van het raadsonderzoek.

Tabel 5.15 Tijdsbesteding naar al dan niet pluis (in minuten)

pluis	onderzoek	gesprekken	rapportage administratieve afhandeling	nazorg	overhead	totaal	
niet-pluis	21	158	163	5	0	56	403
pluis	28	166	184	12	0	33	423
totaal	25	163	177	9	0	42	416

5.4 Gevolgen voor de caseload

Een belangrijke reden om de tijd die per BARO nodig is te willen verkorten, was het feit dat de caseload per raadsonderzoeker zo laag zou worden dat er ruim 39% meer fte aan raadsonderzoekers nodig zou zijn om de BARO goed in te voeren. Voordat de oorspronkelijke BARO is doorgevoerd, werd als norm voor de gemiddelde caseload per raadsonderzoeker per jaar namelijk ruim 203 basisonderzoeken per fte raadsonderzoeker aangehouden. Op basis van de gegevens die zijn verzameld tijdens de pilot-Doreleijers van de BARO is de norm voor het gebruik van de BARO vervolgens naar beneden bijgesteld naar 170 per fte.

In 2000 heeft vervolgens KPMG een kostprijsonderzoek uitgevoerd waarin werd geconstateerd dat de caseload binnen de strafunits met 170 per fte te hoog ligt. Voor het basisonderzoek na proces verbaal kwam KPMG namelijk op een caseload van 120,7. Voor IVS zaken was dat 92,5.

En op basis van het tijdschrijfonderzoek dat door DSP in 2001 is uitgevoerd, kwam de caseload bij gebruik van de BARO zelfs nog lager uit¹⁹ : op 109.

De herziene BARO (versie 272 vragen) komt uit op een gemiddelde van 416 minuten per afgenomen BARO – inclusief reis- en wachttijd. Indien daar dezelfde berekening op wordt losgelaten als in 2000 door KPMG en in 2001 door DSP zijn gedaan, komt de caseload voor het basisonderzoek met gebruik van de herziene BARO uit op 146 basisonderzoeken per fte per jaar²⁰. Op de tijdschrijfformulieren was ruimte om kenmerken van de zaak aan te geven, waaronder IVS. Op geen van de 25 tijdschrijfformulieren is aangegeven dat het om een IVS zaak ging.

Dat betekent dat deze schatting betrekking heeft op PV-zaken (en niet IVS zaken).

Hierbij moet overigens ook nog aangetekend worden dat het tijdschrijfonderzoek ditmaal slechts 25 zaken betrof die door ervaren raadsonderzoekers zijn uitgevoerd.

Tabel 5.16 geeft een overzicht.

Tabel 5.16 Caseload per fte raadsonderzoeker (PV-zaken) per jaar

Basisraadsonderzoek 2000 (KPMG)	120,9
BARO 2001 (DSP)	109
Herziene BARO testteam 2002 (DSP, 272 vragen)	146

Concreet betekent dit dat de huidige caseload van 170 nog steeds te hoog is.

Bij het hele voorgaande verhaal is nog geen rekening gehouden met de geschatte tijdswinst die de tweede aanpassing/inkorting van de BARO (218 vragen, aanpassingen na werkzaamheden testteam en panel oplevert (zie paragraaf 2.4). Die geschatte tijdswinst is 28 minuten extra. De caseload zou dan op ongeveer 156 komen te liggen²¹.

Omdat deze geschatte tijdswinst niet in een tijdschrijfonderzoek is geverifieerd is enige voorzichtigheid met betrekking tot die 156 op zijn plaats.

NB

Uitgaande van de systematiek van KPMG ligt de caseload bij IVS zaken lager, namelijk 23,5%, dan bij PV zaken (KPMG berekening: 92,5 voor IVS zaken en 120,9 voor PV zaken). Het doorrekenen van de overall caseload zal verder in het implementatieplan plaatsvinden.

Noot 19 Een en ander is berekend volgens het model van de KPMG. Daarbij is uitgegaan van 1068,7 productieve uren per fte raadsonderzoeker (bij 70% productie). Dit is gedeeld door het aantal minuten dat een BARO onderzoek kost. Verder is bij reistijd de vaste KPMG norm van 66 minuten gehanteerd en op dit punt en voor deze caseload dus niet de uitkomsten van het tijdschrijfonderzoek.

Noot 20 Daarbij geldt weer zoals weergegeven in de vorige voetnoot dat voor reistijd niet de feitelijke uitkomst van het tijdschrijfonderzoek is genomen maar op dit punt een correctie heeft plaatsgevonden naar de vaste KPMG-norm van 66 minuten.

Noot 21 Ook voor deze berekening is uitgegaan van de vaste reistijdnorm.

6 Verslag logistiek

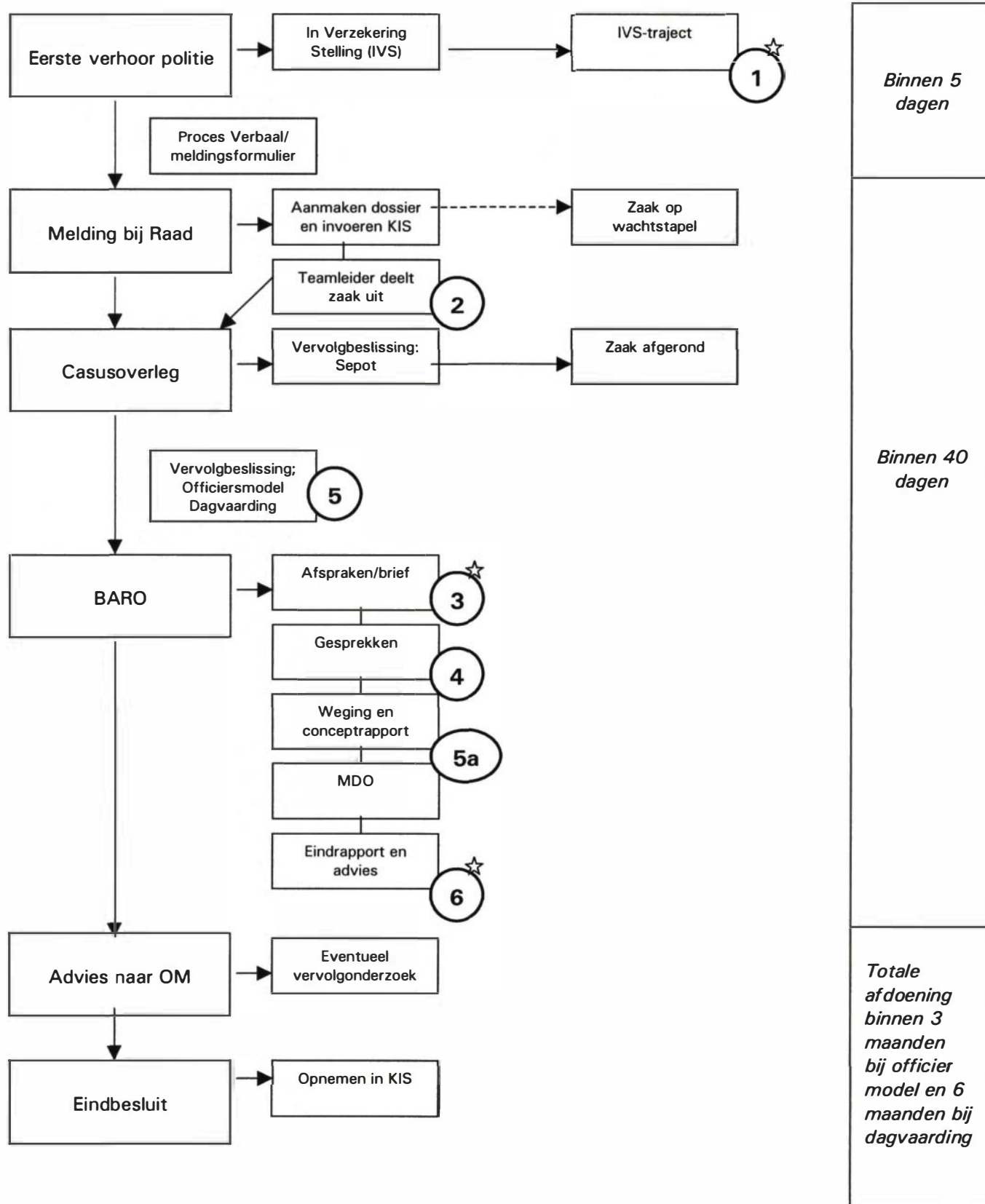
Op dinsdag 10 september 2002 zijn vier van de vijf BARO trekkers²² en een medewerker van DSP-groep in Utrecht bijeengekomen om verbetervoorstellen te formuleren die betrekking hebben op de logistiek rondom de BARO.

Hierbij is door de deelnemers een schema opgesteld waarin globaal de belangrijkste stappen in het totale traject jeugdstrafrecht én de belangrijkste stappen binnen de BARO zijn opgenomen. Aan de hand van dat schema is vervolgens door de deelnemers bekeken op welke punten verbeteringen mogelijk zijn.

In het schema op de volgende bladzijde zijn deze punten aangeven met een nummer. De nummers waar ook een sterretje bij staat, zijn vraag- of discussiepunten. Een en ander wordt - aansluitend op het schema - in de volgende paragraaf verder uitgewerkt.

Noot 22 Aanwezig: Ruud Cramer (Oost), Wiebe Braam (Noord), Ron Verstegen (Zuidwest), Lucienne vd Weg (Zuid), Marije van Barlingen (DSP)
Afwezig: Anita van der Meij (Noordwest)

Stroomschema traject jeugdstrafrecht

6.1 Opbrengsten

1 IVS

In het IVS traject hebben eventuele logistieke verbeteringen met name betrekking op het snel kunnen spreken van de ouders. Algemene opinie is dat het meer drang geeft voor ouders om mee te werken als de gesprekken (meteen) op het politiebureau plaatshebben. Knelpunt is echter dat daar vaak geen ruimte voor is op de politiebureaus.

Omdat dit knelpunt niet door de Raad zelf kan worden opgelost, wordt aanbevolen om dit in te brengen in de Arrondissementale Platforms Jeugdcriminaliteit. Het reserveren van ruimte voor de Raad zou immers onderdeel van het interorganisatorisch werken in het kader van doorlooptijden moeten zijn.

2 Uitdelen van zaken

Omdat reistijd zo'n aanzienlijk onderdeel uitmaakt van de tijd die nodig is voor het afnemen van de BARO, wordt aanbevolen dat de teamleiders bij het uitdelen van zaken zoveel mogelijk matchen tussen de woonplaats van de raadsonderzoeker en de jongere én tussen de woonplaatsen van de verschillende jongeren waarbij in eenzelfde periode een basisonderzoek afgenomen dient te worden. In aansluiting daarop wordt ook aanbevolen om zoveel mogelijk afspraken op één dag op één locatie te plannen (zie ook punt 4).

3 Uitnodigen van jongere en ouders

Vaak gaat er tijd verloren met het verzetten van afspraken en/of het wachten op jongeren en ouders die niet op komen dagen.

Er wordt dan ook aanbevolen om altijd eerst telefonisch een afspraak te maken en daarna pas per brief te bevestigen. Bovendien zou in de uitnodigingsbrief moeten worden vermeld dat afspraken in principe niet kunnen worden afgezegd. Daartoe dient de standaardbrief aangepast te worden.

3a Afspraken laten maken

In aansluiting op bovenstaande speelt de discussie of de raadsonderzoekers de afspraken zelf (telefonisch) dienen te maken, of dat dit overgelaten kan worden aan administratieve krachten. Mogelijkheden hiervoor zijn een afsprakenbureau in te richten waar centraal alle afspraken worden gemaakt of om 'administratieve casemanagers' aan te stellen die voor enkele vaste raadsonderzoekers de uitnodigingsbrieven de deur uit doen, maar ook de telefoon beantwoorden en dergelijke. Belangrijke randvoorwaarde is hierbij een goede gemeenschappelijke registratie van de agenda's via bijvoorbeeld een outlookprogramma.

Aanbevolen wordt om de mogelijkheden om het maken van afspraken bij de administratie te leggen verder te onderzoeken en eventueel een 'pilot' te draaien op een vestiging waar men al bezig is met dit soort processen

3b Vooraf vragenlijst invullen

De suggestie is gedaan om ouders vooraf – bij de uitnodigingsbrief – een korte schriftelijke vragenlijst te laten invullen.

De werkgroep logistiek geeft aan dat het van tevoren invullen van een korte vragenlijst wellicht de betrokkenheid van ouders vergroot, waardoor zij makkelijker (en sneller) langskomen voor het te voeren gesprek. Bovendien kan - op basis van de antwoorden van de ouders – wellicht beter worden ingeschat hoeveel tijd de BARO zal gaan kosten. Nadeel is echter wel dat een aantal vragen wellicht toch nog gesteld zullen worden waardoor de tijdswinst minimaal wordt. Daarbij moet ook goed nagedacht worden of schriftelijke vragen niet juist bedreigend (kunnen) zijn voor ouders. Verbeterteam 1 heeft inmiddels aangegeven voorstander te zijn van een dergelijke vragenlijst vooraf.

4 Gesprekken op vestiging

Gesprekken dienen zoveel mogelijk op de vestiging of op een (neutraal) subbureau plaats te vinden. Dit staat ook in de formele procesbeschrijving.

Aanbevolen wordt om nogmaals de teamleiders en raadsonderzoekers hierop attent te maken middels bijvoorbeeld een brief. In die brief kan bovendien aan de teamleiders worden aanbevolen om te sturen op het zoveel mogelijk plannen van meerdere afspraken op één dag op één locatie (kantoor van de Raad of een subbureau). Ook uit het testteam komt deze aanbeveling naar voren.

5 Tijdig inplannen MDO

Het scheelt veel tijd als zaken tijdig zijn ingepland bij het MDO.

Voorstel is om op basis van het casusoverleg meteen een MDO in te plannen. Dat wil zeggen: als besloten wordt tot een dagvaarding wordt meteen een MDO gepland. Bij een officiersafdoening wordt in principe juist geen MDO ingepland, maar de procedure onder 5a gevolgd. In de (waarschijnlijk weinige) gevallen dat later blijkt dat toch een MDO gewenst is, kan er altijd alsnog een MDO worden gepland. Deze aanbeveling raakt overigens aan opmerkingen die in verbeterteam I en II en in het panel zijn gemaakt over de onduidelijkheid die er bestaat over hoe en in welke gevallen het MDO een rol dient te spelen in het werkproces. Zij raden aan om ook de gedragsonderzoekers te betrekken in het vaststellen van een procedure.

5a Weging en MDO

Momenteel vindt de weging in principe in het MDO plaats. In de nieuwe handleiding voor de BARO is al opgenomen dat de weging eigenlijk alleen in het MDO moet bij twijfel of bij een duidelijk 'niet-pluis'.

In aansluiting daarop wordt aanbevolen om een soort spreekuur van gedragsdeskundigen voor de raadsonderzoekers in te stellen waar zij – als ze dat nodig vinden – de weging kunnen doen. De teamleider hoeft dan alleen nog maar goed te keuren. Dit spreekuur dient dan wel regelmatig plaats te vinden – bijvoorbeeld twee keer per week. De aanwijzing voor raadsonderzoekers wordt dan: teamleider niet bij de weging, tenzij..

6 Eindrapport bij 'pluis'

Duidelijk mag zijn dat veel tijd gaat zitten in het samenstellen van de (eind)rapportages van de BARO. Met name bij de conclusie 'pluis' is dit in feite verloren tijd. Voorgesteld wordt om de rapportage bij een duidelijke 'pluis' zeer te beperken. In de nieuwe handleiding wordt reeds aangegeven dat bij een 'pluis' kan worden volstaan met het zeer kort aangeven dat alle domeinen doorlopen zijn en er geen bijzonderheden zijn geconstateerd.

Verdergaand voorstel is om bij 'pluis' – zeker in het geval van een officiersafdoening – te volstaan met een brief aan de officier waarin wordt aangegeven dat er geen bijzonderheden zijn. Om de onderzoeksgegevens niet volledig verloren te laten gaan, zou dan een goed ingevuld weging-formulier met ingevulde BARO-index opgenomen dienen te worden in het dossier. Overweging daarbij is dat het weinig voorkomt dat een 'pluis' jongere recidiveert. Mocht dit toch gebeuren, dan zal een nieuw onderzoek altijd gewenst zijn om te bekijken wat er niet goed is ingeschat. Verbeter-team II is voorstander van dit idee, mits goed wordt vastgelegd in welke gevallen gesproken wordt van 'pluis' én er een format voor een dergelijke brief wordt ontwikkeld.

6.2 Beslis- en aandachtpunten voor het implementatieplan

Aanbevolen wordt om in het implementatieplan in ieder geval op te nemen dat een stramien ontwikkeld wordt waarin jongeren en ouders telefonisch worden uitgenodigd *op de vestiging* en waarin een briefformat wordt ontwikkeld voor rapportage bij 'pluis' zaken.

Daarnaast wordt aanbevolen de procedure rondom het MDO en het voorstel voor een vragenlijst vooraf nader te onderzoeken in samenwerking met raadsonderzoekers en gedragsdeskundigen.

7 Notitie 'Criteria voor toepassing van de BARO'

De BARO is een instrument dat beoogt jeugdigen, die naar aanleiding van een strafbaar feit gemeld worden bij de Raad, te screenen op een verhoogd risico een criminele carrière te ontwikkelen. Feitelijk is hiermee het criterium gegeven voor toepassing van de BARO: alle jeugdigen vanaf 10 jaar die verdacht worden van het plegen van een strafbaar feit en gemeld worden bij de Raad.

Maar ... de BARO vergt een forse tijdsinvestering. Veel raadsvestigingen zien zich door tijdgebrek en capaciteitsproblemen genoodzaakt om een voorselectie te maken in de cases. Deze 'préselectie' staat echter haaks op de visie die ten grondslag ligt aan de BARO, namelijk: het is juist met dit instrument dat de selectie gemaakt kan worden of er mogelijk meer aan de hand is met een jeugdige of niet. Op basis hiervan kan, naast het uitbrengen van een strafadvies, besloten worden tot een vervolgonderzoek en/of doorverwijzing naar de jeugdzorg.

Er is in 2002 hard gewerkt aan het ontwikkelen van een kortere BARO vragenlijst, aan een efficiënter format voor rapportage, en aan de logistiek rond planning en afspraken. Toch ontkomen we waarschijnlijk niet geheel aan preselectie. Ondanks alle aanpassingen is het met de huidige middelen nog steeds niet mogelijk om alle jeugdigen die naar aanleiding van een strafbaar feit bij de Raad gemeld worden te screenen met de BARO.

Opties voor verantwoorde préselectie

Vastgesteld beleid

Een basisonderzoek Strafzaken vindt plaats na iedere melding PV²³, tenzij korter dan een half jaar ervoor al een raadsonderzoek is gedaan of als er al verdergaande bemoeienis is geweest met de jeugdige (al dan niet via een strafzaak) die korter dan een half jaar na de huidige melding afgerond is (normen 2000).

Na iedere melding IVS (zie verder de tenzij bij melding PV).

Huidige selectiecriteria LMT (2002)

Begin 2002 heeft het LMT de tot dan geldende selectiecriteria (de BARO wordt onverkort toegepast op iedere eerste melding PV of IVS voor jeugdigen in de leeftijd van 12 t/m 15 jaar en op 12-minners vanaf 10 jaar die door de politie bij de Raad gemeld worden) losgelaten. Besloten werd dat de vestigingen in overleg met de arrondissementale platforms jeugdreclassering de selectiecriteria kunnen bepalen. Uit de inventarisatie van gehanteerde selectiecriteria is gebleken dat de meeste vestigingen de BARO toepassen op de categorie minderjarigen in de leeftijd van 12 t/m 15 jaar en op de 12-minners vanaf 10 jaar. Daarnaast is er enige diversiteit waar het gaat om de groep 16- en 17 jarigen, men gebruikt de BARO vooral bij de zwaardere delicten.

Noot ²³ Inclusief meldingen schoolverzuim. Als er m.b.t. schoolverzuim een PV is opgemaakt moet de Raad ook een basisonderzoek doen, in beginsel mbv. De BARO.

Van toepassing zijnde beleidsuitgangspunten

- Bij een tweede of volgende melding moet steeds een afweging plaatsvinden of het zinvol is opnieuw een screening uit te voeren²⁴.
- Als bij een jeugdige binnen een half jaar voorafgaande aan de melding reeds een basisonderzoek (met gebruikmaking van de BARO) is gedaan kan besloten worden om direct een vervolgonderzoek in te stellen (normen 2000).
- Bij recidive binnen een termijn van 2 jaar kan volstaan worden met het actualiseren van informatie op die items van de BARO die aan verandering onderhevig zijn.

Eindsituatie gebruik en doel BARO

De gewenste eindsituatie is om de BARO in alle basisonderzoeken PV en IVS te gebruiken. Echter zolang de daarbij behorende financiële middelen daarvoor ontbreken zal voorlopig nog gewerkt moeten worden met selectiecriteria.

Het doel van de BARO is om zo vroeg mogelijk eventueel achterliggende problematiek op te sporen, zodat er gerichte hulpverlening kan komen, waarmee een mogelijk afglijden naar een criminele carrière voorkomen kan worden.

Vaststellen selectiecriteria, overwegingen

Er is uitvoerig nagedacht over mogelijke selectiecriteria. Een probleem daarbij is dat er nog niet gesproken is met de jeugdige/ouders. De informatie waarover de Raad beschikt is de informatie die de politie in het overdrachtsformulier (dat per 1-1-2003 gebruikt zal gaan worden) heeft opgenomen. Dit betreft de omschrijving van het delict en de persoonsgegevens.

Per 1 januari 2003 zal in het hele land het casusoverleg ingevoerd worden, waarin alle meldingen van de politie aan de Raad besproken zullen worden. Dit overleg tussen politie, OM en Raad voor de Kinderbescherming vindt plaats onder regie van het OM.

Indien de Raad onvoldoende middelen heeft om bij alle binnenkomende meldingen de BARO af te nemen wordt in het casusoverleg, met inachtneming van de onderstaande criteria en de ernst van het delict, besproken bij welke zaken de Raad het afnemen van de BARO verantwoord 'kan laten schieten'.

Uitgaande van de gewenste eindsituatie, namelijk de BARO gebruiken in ieder basisonderzoek IVS en PV, en rekening houdend met het doel van de BARO, wordt het volgende voorgesteld.

Ondergrens aan inzet BARO

De BARO zal altijd gebruikt moeten worden in het basisonderzoek IVS of PV bij een jeugdige in de leeftijdsgroep 12 t/m 15 jaar en bij de 12-minners vanaf 10 jaar.

Daarenboven zal er naar gestreefd moeten worden om bij in verzekering gestelde jeugdigen, die voor het eerst wegens een strafbaar feit bij de Raad gemeld worden, de BARO altijd te gebruiken. Bij dergelijke jeugdigen is het van groot belang dat er een grondige screening plaatsheeft op mogelijk achterliggende problematiek, dit onder andere met het oog op de eventuele advisering over een PO en voorlopige hechtenis.

Noot ²⁴ Door de BARO-ontwikkelaars is gesteld dat het opnieuw afnemen van de BARO eigenlijk pas na 2 jaar zinvol is.

Zaken die aan de onderstaande criteria voldoen vallen het eerst af (in genoemde volgorde):

- 1 Eerste PV-melding van 17 jarigen.
- 2 Eerste PV-melding van 16 jarigen.
- 3 Eerste IVS-melding van 17 jarigen.
- 4 Eerste IVS-melding van 16 jarigen.

Een afzonderlijke afweging moet gemaakt worden indien de jeugdige de Nederlandse taal niet/nauwelijks beheerst, een licht verstandelijke handicap afname bemoeilijkt.

Bijlagen

Bijlage 1 Herziene BARO (218 vragen)

Deze bijlage is om technische redenen (lay-out) separaat ingebonden en aan-
geleverd.

Bijlage 2 Testversie handleiding BARO²⁵

B2.1 Inleiding

Allereerst: deze testversie van de handleiding van de BARO is slechts ter illustratie bijgevoegd en heeft betrekking op de testversie van de BARO (272 vragen). De lezer gelieve deze bijlage eigenstandig te lezen en los van de als bijlage 1 toegevoegde laatste versie van de BARO (218 vragen).

Naar aanleiding van de uitwerking van de aanbevelingen van het onderzoek van de DSP-groep naar de kwaliteitsverbetering en kostprijs van het basisonderzoeken na invoering van de BARO kwam naar voren dat tijdens de trainingen van het gebruik van de BARO voor de raadsonderzoekers een aantal vragen telkens terugkeerde. Het ging hier onder meer om de volgende punten:

- begrip/achtergrond van de vragen (vragen t.b.v. de voorlichtende functie, risico factoren, psychopathologie etc);
- de noodzaak van een aangepaste en meer uitgebreide introductie;
- op welke wijze eerste indrukken kort genoteerd worden;
- hoe omgegaan dient te worden met de volgorde van de domeinen;
- welke vragen in verschillende domeinen voorkomen en waarom;
- op welke wijze de vragen te verduidelijken zou kunnen zijn;
- welke antwoorden van de vragen van belang zijn bij het wegen;
- hoe de domeinen te wegen in het MDO;
- welke vragen bedoeld zijn als doorvragen om zicht te krijgen op de ernst/kwaliteit van het gevraagde (bv bij geweld in of buiten het gezin);
- welke combinatie van positieve antwoorden op vragen door de domeinen heen van belang zijn voor de weging;
- op welke wijze de informatie kort maar doeltreffend samengevat kan worden in de rapportage;
- voorbeelden van formuleringen voor de rapportage.

Om hier in tegemoet te komen werd het voorstel van de trainers om een handleiding voor het gebruik van de BARO samen te stellen gefiatteerd. De handleiding is bedoeld voor:

- de raadsonderzoeker;
- het MDO.

De handleiding dient te voorzien in heldere richtlijnen en met regelmaat bijgewerkt en herzien te worden op basis van de ontwikkelingen. De handleiding dient tevens de gebruiksaanwijzing die bij de BARO formulier aangeleverd werd te vervangen.

B2.2 Achtergrond van de BARO

Geschiedenis van de invoering van de BARO

Jeugdcriminaliteit is een maatschappelijk probleem dat vrijwel dagelijks onze aandacht trekt, onder andere op de voorpagina's van de kranten.

Noot 25 Deze handleiding is gebaseerd op de testversie van de BARO (272 vragen) en dient nog te worden aangepast op de herzieningen die in de BARO zijn doorgevoerd na afloop van de werkzaamheden van testteam en panel (volgorde domeinen en vraagnummers).

Al jaar en dag stelt de Raad voor de Kinderbescherming, in strafzaken, zich ten doel te bevorderen dat jongeren die naar aanleiding van een strafbaar feit bij de Raad aangemeld worden, niet opnieuw strafbare feiten plegen. Het werk van de Raad is primair gericht op het pedagogische belang van de jeugdige zonder daarbij de belangen van de maatschappij te veronachtzamen. De Raad wil factoren die een risico vormen voor de ontwikkeling van de jeugdige opheffen dan wel reduceren.

In de jaren '80 werd daartoe het informatieformulier strafzaken ontwikkeld op basis van de "strafenquête", hetgeen aansloot bij de toen heersende opvattingen dat de leefomstandigheden bepalend waren voor de kansen op recidive en voor een eventuele indicatie voor hulpverlening.

In de wetenschap ontstonden nieuwe inzichten over gedragsstoornissen en jeugddelinquentie met name op het gebied van ontwikkelingspsychologie en kinder- en jeugdpsychiatrie (Deboutte '89, Loeber e.a. '91, Loeber & Farrington '98, Doreleijers e.a. '92, Farrington '94) waarin nadrukkelijk aandacht gevraagd werd (ook) voor de kindgebonden factoren.

Een niet onaanzienlijk deel van de jeugdige delinquenten kampt met ernstige problemen in hun psychosociale ontwikkeling in hun gezin, op school en in de buurt.

Burgers ervaren veel overlast van deze jongeren, die veel leed veroorzaken en ook veel materiële schade.

De Raad concludeerde in '94 dat het informatieformulier niet langer voldeed ten behoeve van de selectiefunctie. Deze conclusie werd ondersteund door de onderzoeksbevindingen van professor Doreleijers ('95) waarin geconstateerd werd dat het informatieformulier weinig of geen informatie bevat die een rol speelt bij de beslissing van de (kinder)rechter commissaris om een diagnostisch onderzoek aan te vragen.

In deze zelfde periode nam ook de maatschappelijke aandacht voor de aanpak van problematische jongeren en het terugdringen van jeugdcriminaliteit sterk toe.

In hetzelfde jaar besluiten de staatssecretarissen van Justitie, Volksgezondheid Welzijn en Sport dat er afstemming moet komen tussen de drie sectoren die verantwoordelijk zijn voor de Jeugdzorg (jeugdbescherming, jeugdhulpverlening en de geestelijke gezondheidszorg voor jeugdigen). Dit project heeft de naam "Regie in de Jeugdzorg" meegekregen. Deze ontwikkelingen waren mede aanleiding voor beleid gericht op verbetering van de kwaliteit van werken in het primaire proces.

In september 1996 heeft de Raad aan Prof. Th. Doreleijers van de Vrije Universiteit Amsterdam opdracht gegeven een screeningsprotocol en een selectie-instrument te ontwikkelen. Voor de uitvoering hiervan werd door hem het NIZW (Nederlands Instituut voor Zorg en Welzijn) ingeschakeld. Om recht te doen aan de twee doelstellingen van het basisonderzoek, te weten voorlichting en selectie, werd ervoor gekozen de traditionele vorm van het voorlichtingsrapport te handhaven. De wijze van informatie verzamelen werd zowel naar methodiek als naar inhoud aangepast aan de eisen van de tijd.

De standaardisatie van het vraaggesprek bevordert de gelijke rechtsgang bij de rechtbanken en voorziet in het recht gelijke behandeling van de jeugdigen.

Nadat het instrument, inmiddels de BARO genoemd, op een drietal vestigingen van de Raad was getoetst op bruikbaarheid en betrouwbaarheid en de bevindingen hun weerslag kregen in het B-rapport ('99) besloot de Raad begin januari 2000 de BARO bij alle Raadsvestigingen in te voeren. De BARO moest toegepast gaan worden op iedere eerste melding proces verbaal of in verzekeringstelling, ook van 12-minners vanaf 10 jaar. Het implementatieplan en het scholingsvoorstel worden geaccordeerd.

Met de invoering van de BARO wordt een kwaliteitsslag beoogd.

B2.3 Screening en diagnostiek

Waar zoek je naar bij het screenen van jeugdige verdachten?

In het kader van de *voorlichtingsfunctie* gaat het om het opsporen van gegevens waarvan bekend is dat deze een rol kunnen spelen bij de voorbereiding op, het plegen van of het betrokken raken bij een delict. Het doel hiervan is om in strafrechtelijke zin op grond van deze gegevens te kunnen adviseren aan de justitiële autoriteiten.

In het kader van de *selectiefunctie* van de BARO wordt gescreend op gegevens die aanwijzingen opleveren voor achterliggende stoornissen en op problemen in de leefsituatie bij de jeugdige. Het doel hiervan is om op grond van deze gegevens een indicatie te kunnen stellen (in het MDO) voor uitgebreidere diagnostiek.

Anders gezegd: de BARO als screeningsinstrument voor achterliggende problematiek levert voldoende aanwijzingen op *dat er wat aan de hand is*, zonder dat vastgesteld kan of hoeft te worden *wat er aan de hand is*. Middels gerichte meer uitgebreide diagnostiek wordt vervolgens in tweede instantie duidelijk *wat* er aan de hand is.

In de literatuur over jeugdigen die in aanraking komen met het strafrecht is op basis van uiteenlopend wetenschappelijk onderzoek van de afgelopen decennia duidelijk geworden dat een breed scala van stoornissen bij de jeugdigen ten grondslag kan liggen aan het antisociale gedrag of dit gedrag kan versterken of in stand houden.

Rutter publiceerde al in 1970, op grond van zijn studie van de jeugd van het Isle of Wight, over de emotionele stoornis die bij 39% van de kinderen met een gedragsstoornis (conduct disorder) kan worden waargenomen. Van der Ploeg ('76) toonde dat probleemjongeren met agressieve gedragsproblemen een significant lager zelfbeeld tonen. Een laag zelfbeeld gaat gepaard met psychische instabiliteit zoals een verhoogd angstniveau, neiging tot neuroticisme, geremdheid en depressie. Follow-up studies bij kinderen met AD(H)D tonen een significant verhoogd risico op de ontwikkeling van antisociaal gedrag voor of in de adolescentie (Campbell '96, Taylor '96).

Rutter liet in 1970 zien, hetgeen in '91 nog eens bevestigd werd door Cantwell en Baker, dat specifieke leerstoornissen een verhoogde prevalentie hebben bij kinderen en adolescenten met een gedragsstoornis en/of bij jeugdige delinquenten.

In zijn algemeenheid wordt aangenomen dat er bij circa 20% van de doelgroep waarbij de BARO afgenomen dient te worden, sprake is van achterliggende problematiek (psychiatrisch en psychosociaal) waarbij nadere meer uitgebreide diagnostiek aangewezen is.

Op grond van de informatie die de BARO aanlevert wordt deze 20% van de jongeren uit de doelgroep op grofmazige wijze "gezeefd" ten behoeve van de daarop volgende "fijnmazige" diagnostiek.

Zo doet de BARO haar werk als een thermometer in de meeste gezinnen. Wanneer in een gezin met jonge kinderen een van hen zich meldt met de wens om niet naar school te gaan omdat hij of zij zich ziek voelt, zal de ouder met de thermometer aan komen. Heeft het kind een temperatuur onder de 38 graden dat volgt meestal de boodschap: 'naar school' terwijl boven de 38 graden het kind meestal 'in bed' gestuurd wordt. De thermometer werkt als instrument om "grofmazig" te screenen en geeft aan bij een temperatuur boven de 38 graden *dat er wat aan de hand is* terwijl de

ouder al dan niet de huisarts zal inschakelen om te horen *wat* (de diagnose) er aan de hand is. Wanneer de ouder, ook als er geen koorts is, toch aanvoelt dat er wat met het kind aan de hand is, zal hij/zij wel degelijk het kind in bed sturen of meenemen naar de huisarts voor nadere diagnostiek. Dit laatste voorbeeld waarin het eigen oordeel van de verzorger een rol speelt komt overeen met de keuze voor de BARO als een *semi*-gestructureerd interview. De rol van de raadsonderzoeker die de BARO afneemt levert een essentiële bijdrage aan de interpretatie van de gegevens waarbij ook de observatie (en de intuïtie) van de (meer ervaren) raadsonderzoeker bijdragen aan de weging.

Waarom is het belangrijk om de 20% van de jongeren met achterliggende problematiek uit de doelgroep te "zeven"? Zonder ingrijpen dreigt deze categorie jongeren af te glijden naar verharding en opbouw van een criminele carrière. De kans op recidive bij deze jongeren is groter wanneer passende hulpverlening uitblijft. Zowel de wetenschappelijke literatuur als de ervaring leren dat klakkeloos straffen het recidiveren niet voorkomt bij deze jongeren, laat staan dat straf een beter toekomstperspectief verschaft. Het jeugdstrafrecht in Nederland biedt de mogelijkheid met meer geëigende middelen (namelijk hulpverlening in plaats van of naast straf) te reageren op delinquent gedrag.

B2.4 Wetenschappelijke achtergrond van de BARO

Zoals reeds beschreven, wordt met de BARO gescreend ten behoeve van de voorlichtingsfunctie en de selectiefunctie die de Raad heeft. Wat betreft beide functies werden de risicofactoren die in de literatuur naar voren kwamen in vragen omgezet. Daarbij zijn steeds die risicofactoren betrokken die met een kort interview te achterhalen zijn.

De meest frequent gevonden factoren worden in het BARO-rapport ('99) als volgt beschreven, waarbij met nadruk gesteld is dat niet gepretendeerd wordt een uitputtende opsomming van alle bekende risicofactoren te verschaffen. Tevens wordt aangegeven dat er steeds op gelet is slechts die factoren te betrekken die met een kort interview te achterhalen zijn en dus niet kenmerken die alleen door bijvoorbeeld een persoonlijkheidstest te identificeren zijn:

Persoonskenmerken

Over het algemeen hebben jeugdigen delinquenten een intelligentie vergelijkbaar met doorsnee jeugdigen. Onder de plegers van ernstiger delicten worden echter meer (licht)verstandelijk gehandicapten gevonden. In een screenend interview zijn persoonskenmerken zoals geen hechte relaties kunnen aangaan, gebrekkige gewetensontwikkeling, zwakke ik-structuur enzovoorts, niet goed expliciteerbaar en objectiveerbaar. Indien deze persoonskenmerken vermoed worden is er een indicatie voor nader psychologisch of psychiatrisch onderzoek.

Ontwikkelingskenmerken

Sociaal-emotionele retardatie: geen leeftijdsadequate vrijetijdsbesteding en kontakten of vriendschappen, geen leeftijdsadequaate functioneren thuis. Onvoldoende in staat zijn zich te onderwerpen aan het schoolse leerproces. Veel ongelukjes in verleden en heden.

Traumatisering door life events: verlies van geliefden, verhuizing, ziekte (van de jongere zelf en in de familie).

Mishandeling en seksueel misbruik.

Driftbuien, gedrags- en/of opvoedingsproblemen, slaapproblemen.

Lichamelijke kenmerken

Motoriekproblemen: kinderen met een slechte motoriek hebben eerder last van een negatief zelfbeeld en hebben daardoor meer moeite met contacten met peers (leeftijdgenoten).

Littekens van ongelukken (onder meer ten gevolge van eigen impulsiviteit). Automutilatie, mishandeling.

Neurologische aandoeningen: gevolgen van hersenschudding of hersen(vlies)ontsteking.

Andere (meestal kleinere) neurologische aandoeningen, visus-/gehoorstoornissen.

Psychiatrische stoornissen (externaliserende en internaliserende)

Druk, impulsief gedrag, concentratiestoornissen. Inmiddels is de AD(H)D een bekend geworden voorspellende factor met name wanneer het voorkomt in combinatie met agressief gedrag (van jongs af aan).

Agressief en ander antisociaal gedrag, driftbuien, accident prone (gevaaruitlokkend) gedrag.

Angsten, depressiviteit, stemmingswisselingen, dissociëren, psychosomatische klachten.

Drank en/of drugsmisbruik, gokken; deze verslavingen gaan meestal vooraf aan het delinquente gedrag.

Contactstoornissen; met name bij zedendelicten moet men hierop attent zijn.

Psychose wordt af en toe gezien maar meestal zijn deze jongeren te gestoord om delicten te plegen of ze zijn reeds in zorg voordat een strafrechtelijke procedure op gang komt.

Gezinskenmerken

Insufficiënte opvoedingsstijl (moeilijk vast te stellen in een screenringonderzoek) en affectieve verwaarlozing (moeilijk vast te stellen bij screening).

Slechte relatie met ouders en/of siblings (broers en zussen ook wel afgekort als 'brusjes') en tussen ouders onderling.

Psychiatrische problemen/ziekten bij ouders.

Afwijkende relaties in het gezin, geweld in het gezin, criminaliteit in gezin en familie.

Slechte buurt, migratie, transculturele problemen.

Kenmerken betreffende school of leren en/of werk

Slechte resultaten.

Slechte relaties met superieuren, leraren, peers, pestgedrag en/of gepest worden.

Spijbelen of verzuim.

Gebruik van middelen, maar vooral dealen op school is een krachtige voorspeller van een delinquente carrière.

Kenmerken van vrijetijdsbesteding en omgang met vrienden

Vrienden met politiecontacten.

Promiscuïteit, prostitutie.

Verveling, geen invulling van vrije tijd.

Over het algemeen kan gesteld worden dat het ontwikkelingsperspectief afneemt en dus de mate van zorg toeneemt, naarmate er sprake is van meer belastende factoren. Daar komt bij dat kindfactoren een grote mate van invloed kunnen hebben op de omgeving en vice versa de omgeving op de ontwikkeling van het kind (met kindfactoren) binnen de beperkingen die de kindfactoren reeds aan de ontwikkeling van het kind opleggen.

Zo kan er sprake zijn van een cumulatief effect ten aanzien van het ontwikkelingsperspectief.

Aan de indeling van de gespreksgebieden (de 10 domeinen van de BARO) liggen twee instrumenten ten grondslag: de ADAD (Adolescent Drug Abuse Diagnosis van Friedman en Utada, '89) en de POSIT (Problem Oriented Screening Instrument for Teenagers van Dembo, '94).

De domeinen van de BARO zijn:

- 1 het delict;
- 2 functioneren op school(/werk);
- 3 functioneren in de vrije tijd en met vrienden;
- 4 omstandigheden;
- 5 ontwikkeling;
- 6 lichamelijk;
- 7 functioneren in het gezin;
- 8 gedrag;
- 9 gevoel;
- 10 middelen/gokken.

B2.5 De BARO: een semi-gestructureerd interview

De keuze voor een gestructureerd interview in tegenstelling tot het open interview heeft te maken met het doel van de screening en de standaardisatie.

Alleen wanneer de raadsonderzoeker in Maastricht dezelfde vragen stelt als de raadsonderzoeker in Emmeloord of Zierikzee kan er sprake zijn van een landelijke

rechtsgelijkheid voor de jongere en de ouders. Bovendien kan door de standaardisatie de weging van de informatie van de BARO besproken worden in ieder MDO in den lande. Een open interview in de positie die de Raad (in casu de raadsonderzoeker) in strafzaken ten opzichte van de jongere inneemt zou niet meer van deze tijd zijn.

Het gestructureerde interview levert informatie aan ten behoeve van de voorlichting aan de justitiële autoriteiten (welk straf is voor deze jongere passend) en ten behoeve van de screening op achterliggende problematiek (welk diagnostisch onderzoek is aangewezen). Om als instrument hieraan te voldoen moet de BARO aan een aantal eisen voldoen:

- de vragenlijst moet toepasbaar zijn op alle jongeren van de doelgroep (ook met een geringer verbaal vermogen);
- de formulering van de vragen staat vast en geldt voor alle geïnterviewden;
- de antwoorden op de vragen moeten kort en bondig beantwoord (respondent) en geregistreerd (interviewer) kunnen worden;
- de vragen moeten in overzichtelijke en begrijpelijke (voor de respondent) domeinen verdeeld zijn;
- de verwerking van de gegevens dient relatief weinig tijd te vergen.

De meest voorkomende vorm van een gestructureerd interview is de enquête (opinieonderzoek, markt- en consumentenonderzoek, onderzoek vanuit universiteiten, overheidsinstellingen etc) waarbij veelal de antwoordalternatieven voorafgaand geformuleerd en voor iedereen hetzelfde zijn.

Wanneer zoals bij de BARO er geen antwoordalternatieven aangeleverd worden, is het begrijpelijk dat er veel *gesloten vragen* noodzakelijk zijn om het interview in een acceptabele tijd af te kunnen nemen. De gesloten vragen behoeven geen ander antwoord dan ja of nee.

Wil de BARO voldoen aan de gestelde doelstellingen dan zal de interviewer weten wanneer hij/zij zich beperkt tot het (korte) antwoord op de gestructureerde vragen, wat de achtergrond is van de (meer) open vragen en wanneer hij/zij kort op het antwoord van een vraag in moet gaan om de informatie te verhelderen en eenduidig te laten zijn.

Het semi-gestructureerde interview stelt aldus de nodige eisen aan de interviewer ten aanzien van het instrument zelve:

- de interviewer moet beschikken over de noodzakelijke voorkennis met betrekking tot de achtergrond van de vragen;
- de interviewer moet de vragen waar nodig kunnen uitleggen aan de respondent;
- de interviewer moet de vragen kunnen aanpassen (zonder de inhoud en strekking te veranderen) aan het begripsvermogen van de respondent;
- de interviewer moet weten hoe de antwoorden te interpreteren (en te combineren) lopende het interview;
- de interviewer moet kunnen inschatten wanneer (kort) doorvragen aangewezen is.

Naast deze specifieke deskundigheid dient de interviewer in algemene zin te beschikken over een aantal specifieke vaardigheden en gesprekstechnieken om een gestructureerd interview af te kunnen nemen. Hierbij moet onder meer gedacht worden aan:

- De introductie van de BARO door de raadsonderzoeker waarbij de uitleg over de vragenlijst de respondent voorbereidt op diens rechtspositie, de domeinen (leefgebieden) waarover vragen gesteld worden, de twee doelen van de vragenlijst (voorlichting en screening) en op het feit dat er veel vragen zijn waarin dit interview verder niet dieper op ingegaan wordt.
- Het observeren van de respondent en het onderhouden van het contact met de respondent terwijl tegelijk de vragen op volgorde gesteld worden en de antwoorden kort genoteerd worden.
- Hoe een neutrale opstelling te handhaven (hoe een evenwicht te behouden in betrokkenheid en gepaste distantie).
- Hoe de respondent verbaal en non-verbaal te stimuleren.
- Hoe te reageren op sociale wenselijkheid of onverschilligheid.

Bovenstaande moge nog eens benadrukken hoe belangrijk de rol van de interviewer (lees raadsonderzoeker) is bij een semi-gestructureerd interview zoals de BARO.

De voldoening die de raadsonderzoeker hiermee geboden wordt is de overzichtelijke en inzichtelijke rapportage en de bijdrage aan de selectie van die jongeren die beter af zijn met goede diagnostiek en hulpverlening dan (alleen) met straf.

B2.6 Voorblad

De gegevens die ingevuld dienen te worden op het voorblad dienen velerlei doelen. Enerzijds dient deze informatie voor een snel overzicht van de jongere. Anderzijds zijn deze gegevens relevant voor de Raad voor de Kinderbescherming om haar doelgroep goed in kaart te brengen en hierop nader beleid op af te kunnen stemmen.

B2.7 Kennismakingsprotocol

De kennismaking en introductie van de BARO zijn van imminent belang om te zorgen voor een goede afname van de BARO vragenlijst volgens de richtlijnen.

De raadsonderzoeker maakt van deze kennismaking en introductie gebruik om de jongere zodanig voor te bereiden op de BARO dat de kans dat de tijdslimiet overschreden zal worden minimaal is.

De kwaliteit van de in te winnen informatie neemt toe wanneer zorgvuldig de protocollaire stappen gevolgd worden.

De volgende onderwerpen dienen aan bod te komen:

- De raadsonderzoeker stelt zich voor en geeft aan wat zijn/haar taak (voorlichting, advisering) en bevoegdheden zijn.
- Indien de raadsonderzoekers niet over gegevens beschikt worden deze ingevuld.
- Uitleg over de procedure: bij wie nog meer informatie ingewonnen wordt, naar wie deze informatie gaat en wat het vervolgtraject zal zijn.
- Uitleg over de vragenlijst: het betreft zowel het verzamelen van informatie ten behoeve van de voorlichting als een screening op risicofactoren (die de kans op recidive vergroten dan wel aanwijzingen zijn voor achterliggende problematiek). Aandacht wordt besteed aan het feit dat de vragen in dit stadium niet bedoeld zijn om uitgebreid op door te gaan (indien dat nodig zou zijn komt dit pas aan bod in het vervolgonderzoek) en aan de vereiste standaardisatie (het belang dat elke jongere in deze situatie zonder onderscheid dezelfde vragen gesteld worden waarbij het duidelijk dient te worden dat daarmee dus niet alle vragen van toepassing hoeven te zijn).
- Aanmoediging om uitleg te vragen wanneer vragen niet duidelijk zijn of begrepen worden.
- De rechten van de jongere/ouders: het is niet verplicht om de vragen te beantwoorden (wel zinvol), de jongere en ouders krijgen inzage in de rapportage en kunnen hierop reageren.
- Voorbereiding op de diverse levensgebieden (domeinen) die in de vragenlijst aan bod zullen komen

Alle interviewvragen dienen in principe letterlijk gesteld te worden, maar laten wat vrijheid toe wanneer lage intelligentie of taalproblemen tot verduidelijking noodzakelijk zijn. Ook mag de jongere, of mogen de ouders gestimuleerd worden tot een antwoord te komen. Dus als een jongere reageert met een "ik weet het niet" dan mag je best zeggen: "wat denk je?" of "misschien als je nog even nadenkt dat je er wel opkomt" etc. In ieder geval moeten alle vragen gesteld worden en mag je nooit denken dat iets wel of niet het geval zal zijn. Maar: als bijvoorbeeld de jongere zegt helemaal nooit alcohol te gebruiken (bijvoorbeeld omdat hij moslim is) dan is het natuurlijk niet de bedoeling om vervolgens te vragen hoeveel hij drinkt.

B2.8 Indexfactoren

De indexfactoren zijn verkregen op basis van statistische bewerkingen van epidemiologische gegevens. Zo werd twee maal een "top-5" (een voor de jongere en een voor de ouders) samengesteld van de kansfactoren die in hoge mate kunnen leiden tot een criminele carrière in samenhang met achterliggende problematiek.

In de BARO zijn de vragen die deze informatie aanleveren voorzien van een diagram waarin de antwoorden aangekruist kunnen worden.

De antwoorden kunnen vervolgens ingevoerd worden in de computer waarna de computer de gegevens bewerkt en een getalswaarde aangeeft. Boven

een vastgestelde waarde geeft dit getal aan dat op basis van epidemiologische gegevens deze jongere aan verhoogde kans heeft op achterliggende problematiek en recidive.

De indexfactoren dienen bij elke BARO geregistreerd en ingevoerd te worden.

B2.9 Domeinen

De indeling in de domeinen heeft te maken met alle risicofactoren zoals die in het wetenschappelijk onderzoek naar voren gekomen zijn en die in een screeningslijst verwerkt konden worden. De risicofactoren die gerelateerd zijn aan de persoonskenmerken zijn niet expliciet terug te vinden in een van de domeinen. Wanneer de raadsonderzoeker vermoedt dat er sprake is van bijvoorbeeld een verstandelijke handicap of een hechtingsstoornis dan is dit een indicatie voor nader psychologisch onderzoek.

De risicofactoren gekoppeld aan de ontwikkelingskenmerken zijn terug te vinden in uiteenlopende domeinen: ontwikkeling, vrije tijd, school (/werk), 1° milieu, omstandigheden, gezondheid.

De risicofactoren die te maken hebben met lichamelijke kenmerken zijn ondergebracht in de domeinen: gezondheid en ontwikkeling.

De risicofactoren gerelateerd aan (internaliserende en externaliserende) psychiatrische stoornissen kom je tegen in de domeinen: gevoel, gedrag, gebruik/gokken en ontwikkeling.

De risicofactoren van de gezinskenmerken: domein eerste milieu, gezondheid en omstandigheden.

De risicofactoren die te maken hebben met school/leerkenmerken of kenmerken van vrijetijdsbesteding en omgang van vrienden zijn in de overeenkomstige domeinen terug te vinden.

Aan de keuze van de uiteindelijke tien domeinen liggen zoals eerder werd aangegeven twee instrumenten ten grondslag: de ADAD en de POSIT.

De volgorde van de domeinen is niet willekeurig en het heeft nadrukkelijke voorkeur om alleen als uitzondering van de volgorde af te wijken op grond van argumenten die bij de afname vast gelegd dienen te worden.

1 Domein Delict (3)

Vraag 1 naar de toedracht is een open vraag. De jongere wordt uitgenodigd om zijn/haar eigen visie te geven. Van belang is dat het hier niet gaat om de waarheidsvinding maar om de beleving van de jongere zelf. Indien de beleving van de jongere zodanig is dat hij/zij elke verantwoordelijkheid ontkent volgt vraag 3.

Zodra enig beeld over het delict duidelijk is wordt overgegaan naar de gestandaardiseerde vragen (2a, c, d en e) over de beleving van de jongere.

Vraag 2b gaat over de toestand waarin de jongere verkeerde tijdens het delict. Een aanzienlijk deel van de delicten bij jongeren vindt plaats onder invloed van alcohol (in mindere mate onder invloed van drugs c.q. de combinatie van beiden). De interviewer weet dat het (algemene) gebruik van alcohol en drugs uitgebreider aan bod komt in het domein GE-BRUIK/GOKKEN, en gaat er nu niet verder op in.

Vraag 2c geeft aan in welke mate de jongere geneigd is om de schuld buiten zichzelf te leggen.

Vraag 2d geeft zicht op de wijze waarop de jongere met zijn geweten omgaat. In geval van een slachtoffer komt hierbij naar voren of, en in welke mate de jongere zich in het slachtoffer kan verplaatsten (empathie).

Vraag 2 e laat zien of spijtbeleving voor de jongere ook aanleiding is voor actief willen handelen.

2 Domein Gezondheid (4)

Hier dient uitleg te komen over de vraag betreffende de motoriek: de reden is dat jongeren met een zwakke motoriek vaker gepest worden door leeftijdgenoten en meer kans hebben sociaal geïsoleerd te raken. Daarnaast wijzen stoornissen in de motoriek vaak naar vertraagde ontwikkeling of functionele stoornissen van het brein.

3 Domein Omstandigheden (5)

Dit domein behoeft uitleg over de feitelijke informatie die bevraagd wordt. Hoe de jongere hierop voorbereid wordt zodat voorkomen wordt dat de jongere (en ook ouders) meent (menen) dat alle vragen op hem/haar (hen) van toepassing moeten zijn.

Uitleg wordt gegeven over de reden van vragen 6b en c; en 7b, c en d dat het hier gaat om de inschatting van de ernst van het geweld te kunnen maken voor de weging en de indexfactor

Een aantal vragen worden toegelicht/gedefinieerd

4 Domein 1° milieu (6)

Uitleg over het verschil tussen omstandigheden en 1° milieu.
Reden/bedoeling van een aantal vragen.

5 Domein School (/werk) (7)

Schoolgegevens: achterhalen of er leerproblemen zijn, al dan niet herkend (speciaal onderwijs), al vanaf jonger leeftijd. Doublures: verhuizingen (life events) of zwakbegaafdheid/cognitieve stoornissen.

2b: doel van de vraag om verlies van interesse op het spoor te komen: te hoog gegrepen? depressief?

dealen op school: ongunstige risicofactor tav latere criminele ontwikkeling

6 Domein VT/Vrienden (8)

Verveling: risicofactor voor antisociaal gedrag

Sociaal isolement: krachtige risicofactor

Vrienden/verkering: gedifferentieerde objectrelaties versus oppervlakkige, inwisselbare kontakten

7 Domein Gebruik/Gokken (9)

De ernst van de risicofactor van het misbruik van middelen en afname van de impulscontrole, grensoverschrijdend gedrag etc

8 Domein Gevoel (10)

- 1a en b: zelfbeeld en de invloed van de omgeving
- 2a: angst
 - b: stemmingsstoornis
 - c: posttraumatische stress stoornis
 - e: psychosomatiek/neuroticismen
 - g: uitleg over verschillende slaappatronen (stemmingsstoornis, ADHD, psychosen, separatieangst. PTSS)
- 3a: paranoïdie, effect van pep/XTC
 - b en c: hallucinaties
 - d en e: manie, persoonlijkheidsstoornissen

9 Domein gedrag (11)

- 1 zelfbeeld
- 2 ADHD
- 3 oppositionele stoornis, morele ontwikkeling, persistentie
- 4 impulscontrole, ADHD, innerlijke leegte

10 Domein Ontwikkeling (12)

Uitleg over adolescence-limited en life-long-persistence, temperament, separatie-angst, traumatisering.

B2.10 Eigen indrukken

Eigen indrukken en verloop van het contact:
 Uitleg over belang van de waarnemingen.
 Definiëring van de begrippen met name bij 3 en 4.

1 uiterlijk

- lichaamsbouw o groot o geen bijzonderheden o klein
bijzonderheden
- verzorging o goed o geen bijzonderheden o slecht
bijzonderheden
- opvallende kenmerken
 - o kleding
 - o kapsel
 - o handicaps
 - o piercings
 - o littekens
 - o tatoeages
 - o geen
- maakt de jongere al met al
 een leeftijdsadequate indruk o ja o min of meer o nee
toelichting

2 gedragingen

- kruis de gedragingen aan die je gezien hebt
 - o beweeglijkheid
 - o zenuwachtigheid/ gespannenheid
 - o verlegenheid/ schaamte
- aanvullingen*

- waren hierin veranderingen tijdens het onderzoek? o ja o nee
toelichting

3 contactname

- jongere is: o betrokken o neutraal o ongeïnteresseerd
- jongere werkt: o goed mee o neutraal o onvoldoende mee
- contact raadsonderzoeker: o goed o wisselend o afstandelijk

per onderwerp

- jongere begrijpt vragen: o voldoende o neutraal o onvoldoende
toelichting

4 ernstige problemen

- kruis aan wat je hebt gezien
 - o gestoorde oriëntatie
 - o verwardheid
 - o inadequate gevoelsuitingen
 - o vreemde beleving van de werkelijkheid
 - o anders
- beschrijf wat je hebt gezien en of dit veranderde tijdens het onderzoek

.....

B2.11 Weging

Wegingsformulier

Na het stellen van de vragen aan jongere én ouders én school, politie, gezinsvoogd dient per rubriek een weging gemaakt te worden van alle antwoorden samen. Vastgesteld moet worden of deze weging aanleiding geeft tot zorgen en, zo ja, in welke mate.

Soms is het niet mogelijk geweest om alle rubrieken bij een informant aan de orde te laten komen en dat kan op zichzelf al een reden zijn voor vervolgonderzoek.

NB: De uiteindelijk te volgen lijn in dit gedeelte in de definitieve versie zal dezelfde zijn als in de handleiding rapportage

De weging van de BARO vindt plaats aan de hand van het wegingsformulier. Nadat de BARO is afgenomen is de raadsonderzoeker in principe in staat om het wegingsformulier in te vullen.

Per domein (delict, functioneren op school (/werk) enz.) wordt verticaal aangegeven welke personen op het gebied van dat domein informatie verschaft hebben. Hoe meer personen naast de jongere (ouders, school, gezinsvoogd, politie) informatie gegeven hebben hoe betrouwbaarder de mate van zorg zal zijn die aangekruist wordt. Wanneer door omstandigheden slechts bij de jongere de BARO is afgenomen is dit in de verticale vakjes duidelijk zichtbaar en weet de onderzoeker of collega die het wegingsformulier inziet dat de mate van zorg op grond van deze informatie beperkt is tot die van de jongere (die niet getoetst kan aan die van de overige informanten) en die van de raadsonderzoeker. De ervaring van de raadsonderzoeker zal dan (bijvoorbeeld) bepalend kunnen zijn voor de inschatting van de sociaal wenselijkheid van de

antwoorden van de jongere.

De tien domeinen te samen vormen de alomvattende weerslag van de onder-vraagde jongeren in zijn geheel. Anders gezegd: elk domein afzonderlijk is een afgescheiden levensgebied van de jongere. Dat betekent dat de mate van zorg zo "domeinspecifiek" mogelijk gewogen moet worden: dus op grond van de informatie die de vragen op dat domein hebben opgeleverd!

Gezamenlijk levert de informatie van alle domeinen het volgende op:

Het gaat om een jongere die *dit delict* gepleegd heeft, *zich zo gedraagt, zo met zijn/haar gevoelens omgaat* en al dan niet kampt met *middelenmisbruik of gokproblemen* terwijl hij/zij *al eerder/vroeg in de ontwikkeling kampte met.....*, en dat functionerend onder *deze omstandigheden binnen zijn/haar eerste, tweede en derde milieu*.

Per domein worden risicofactoren (daar waar zorg vermoed wordt) en beschermende factoren tegen elkaar afgewogen. Die afweging zal in samenhang met de observatiegegevens van de raadsonderzoeker en diens professionele werkervaring leiden tot de definitieve beslissing of er sprake is van geen, enige, veel of zeer veel zorg dan wel dat de informatie beslist onvoldoende is om een verantwoorde weging op dat domein te maken.

Wanneer aangegeven wordt in het wegingsformulier dat de informatie "niet te wegen is" dan dient dit kort onderbouwd te worden.

In het MDO kan de invulling van het wegingsformulier besproken worden met de gedragsdeskundige onder voorzitterschap van de praktijkleider. De bespreking vindt plaats aan de hand van de genoteerde antwoorden van de ondervraagden in de BARO. Om de bespreking te optimaliseren kan de raadsonderzoeker de antwoorden op de vragen van de BARO leesbaar op schrift stellen (vaak is het handschrift in de snelheid van het interview onleesbaar voor derden, sommige raadsonderzoekers noteren slechts steekwoorden om na de afname van de BARO deze om te zetten in de gegeven antwoorden etc).

In het MDO scherpt de raadsonderzoeker zich in het verwoorden van haar/zijn redenen op grond waarvan hij tot de weging op de diverse domeinen van het wegingsformulier is gekomen. De gedragsdeskundige levert vanuit haar/zijn deskundigheid informatie aan die het mogelijk maakt om de door de BARO aangeleverde informatie en de toegevoegde informatie van de raadsonderzoeker (observatie, inschatting, ervaring, intuïtie) te kunnen integreren naar de waarschijnlijkheid van achterliggende problematiek. Telkens is hierbij van belang de volgende invalshoeken te hanteren:

- draagkracht versus draaglast;
- kindfactoren versus omgevingsinvloeden;
- internaliserend versus externaliserend;
- pathologisch versus passagère/fase gebonden.

Het MDO dient borg te staan voor een verbetering van de kwaliteit van de screenende functie ten aanzien van achterliggende problematiek. De dialoog in het MDO zorgt voor een toename van het verbaliseren en expliciteren bij de raadsonderzoeker hetgeen niet alleen de daarop volgende rapportage onderbouwt maar tevens bijdraagt aan de standaardisatie.

De BARO is geen diagnostisch instrument. De BARO werkt als het ware als een prediagnostisch instrument. Met de BARO doe je een eerste screening. Met een screening ga je na of er mogelijk een probleem is waarvoor nadere diagnostiek aangewezen is.

Je verzamelt gegevens door de BARO af te nemen. Op basis van deze gegevens kan je beslissen of nader onderzoek aangewezen is. De redenering gaat als volgt:

- *Er zijn aanwijzingen voor een achterliggende problematiek. Nader onderzoek is naar mijn mening noodzakelijk.*
- *Er zijn geen aanwijzingen voor achterliggende problematiek. Er is geen nader onderzoek nodig.*

Door op systematische wijze informatie te verzamelen kan je in de weging tot de conclusie komen dat de mate van zorg voldoende is voor nader onderzoek naar achterliggende problematiek

Als raadsonderzoeker stel je geen diagnose en wordt er al helemaal niet van je verwacht dat je een differentiaal diagnose opstelt. Dit wil niet zeggen dat je in sommige gevallen wel denkt te weten wat er aan de hand is, echter de definitieve diagnose zal door andere deskundigen vastgesteld moeten worden.

Toch is het van groot belang dat je als raadsonderzoeker op de hoogte bent van mogelijke oorzaken. Je kan de informatie verkregen met de BARO dan beter interpreteren. Je voorlopige conclusie kan je beter onderbouwen. Het gebruik van de BARO zal er toe leiden dat er meer (gerichte) aandacht zal komen voor dat deel van de doelgroep waarbij kindfactoren (die nadere diagnostiek en behandeling behoeven) in verband staan met het delict of een risicofactor vormen voor verdere antisociale ontwikkeling.

De weging en het vervolgonderzoek

Op basis van de mate van zorg ingevuld op het wegingsformulier dient eerst onderscheid gemaakt te worden ten aanzien van het feit of er al dan niet sprake is van achterliggende problematiek. Wanneer de vraag met *ja* beantwoord kan worden en in het MDO bevestigd wordt, dienen zich de volgende vragen aan: is er sprake van achterliggende problematiek op basis van aanleg of andere kenmerken van de jongere, is er sprake van achterliggende problematiek op basis van omgevingsfactoren (omstandigheden, eerste, tweede en/of derde milieu) of is er sprake van zowel kind- als omgevingsfactoren? Wanneer er sprake is van (overwegend) kindfactoren dan is nader onderzoek van de jongere zelf aangewezen door een daartoe bevoegde en daartoe uitgeruste instantie (hetgeen kan variëren van opgelegd PO of een onderzoek door een extern deskundige).

Wanneer er sprake is van zowel kindkenmerken als omgevingsfactoren is in ieder geval een onderzoek door een externe deskundige aangewezen voor zover het de kindfactoren betreft. De Raad kan besluiten een vervolgonderzoek te verrichten waar dan een extern deelonderzoek van het kind onderdeel van uitmaakt..

Wanneer de omgevingsfactoren overwegend of alleen op de voorgrond staan is een vervolgonderzoek bij de Raad aangewezen.

Weging per domein

We zullen nu per domein bezien welke waarde gehecht kan worden aan de informatie die verkregen kan worden bij de afname van de BARO om tot een zorgvuldige weging te komen.

Domein Delict

Vraag 2b gaat over de toestand waarin de jongere verkeerde tijdens het delict. Een aanzienlijk deel van de delicten bij jongeren vindt plaats onder invloed van alcohol (in mindere mate onder invloed van drugs c.q. de combinatie van beiden).

Vraag 2c geeft aan in welke mate de jongere geneigd is om de schuld buiten zichzelf te leggen.

Vraag 2d geeft zicht op de wijze waarop de jongere met zijn geweten omgaat. In geval van een slachtoffer komt hierbij naar voren of, en in welke mate de jongere zich in het slachtoffer kan verplaatsten (empathie).

Vraag 2 e laat zien of spijtbeleving voor de jongere ook aanleiding is voor actief willen handelen.

De mate van zorg wordt bepaald door:

- de ernst van het delict
- de mate waarin de jongere verantwoordelijkheid neemt voor het delict
- gevoelens van spijt, empathie voor het slachtoffer, ongedaan willen maken
- de mate van zelfcontrole (impulsiviteit, beïnvloedbaarheid, alcohol en/of drugs gebruik)
- eerdere politie/justitie contacten
- (opvoedkundige) reactie van de ouders
- de mate waarin de ouder(s) verantwoordelijkheid nemen en hun kind verantwoordelijk (willen) stellen

Domein Gezondheid

Jongeren met een zwakke motoriek worden vaker gepest door leeftijdsgenoten en hebben meer kans sociaal geïsoleerd te raken. Daarnaast wijzen stoornissen in de motoriek vaak naar vertraagde ontwikkeling of functionele stoornissen van het brein.

De mate van zorg wordt bepaald door:

- de actuele gezondheid van de jongere
- de gezondheid in het verleden (frequente of langdurige ziekenhuisopnames, veel "ongelukjes")
- chroniciteit van lichamelijk aandoeningen
- de ernst van de stoornis in de motoriek
- bij meisjes: zwangerschap, abortus

Domein Omstandigheden

De mate van zorg wordt bepaald door:

- de ernst van een van de gebieden of minder ernstige gegevens op meerdere gebieden (bijvoorbeeld wanneer een jongere in een gewelddadig gezin op groeit is dit een zwaarwegende risicofactor die veel zorgen baart ook al is er slechts neutrale informatie aangaande de andere items. Komt er daarentegen minder ernstige informatie naar voren op meerdere items dan baart dat eveneens veel zorgen)
- de kwaliteit van het geweld: dat is de reden dat bij geweld doorgevraagd wordt hoe dit plaats vindt (een klap met een hand of een klap met een stuk hout) en met welke gevolgen (een blauwe plek tot aan bewusteloosheid).

Op grond van de gegevens van de jongere en de ouders dien je jezelf de vraag te stellen: welke kansen zou een "gezond" kind hebben om zich te kunnen ontwikkelen in *deze omstandigheden*.

Ferwerda('92) vond de volgende risicofactoren bij zijn onderzoek van de "harde kern"

- opgroeien in een oudergezin of stiefgezin
- langdurige werkloosheid ouder(s)
- delinquentie en/of riskante gewoonten bij andere gezinsleden
- positieve houding tegenover overtreden van de wet
- slechte relaties met (betekenisvolle) volwassenen
- geen identificatie met volwassenen
- gebrek aan toekomstperspectief (tevens *domein school/werk*)
- (geen of geringe controle door ouders en weinig betrokkenheid: *domein 1^e milieu*)
- (ontbreken van passende reactie van de ouders op delinquentie: *domein 1^e milieu*)
- (onconventionele houding t.o.v. de maatschappij)
- (negatieve houding t.o.v. school: *domein school*)
- (de opleiding wordt niet serieus genomen: *domein school*)
- (bewust geen of losse verkering: *domein vrienden/VT*)
- (ontbreken van effect van politie/justitiecontacten, of in het geheel geen contacten: *domein delict*)

Domein 1^e milieu (Gezin)

De mate van zorg wordt bepaald door

- de beleving van de jongere over zijn thuissituatie op relationeel niveau
- tezamen met het pedagogisch klimaat dat de ouder(s) (kunnen/willen) creëren.

Voelt de jongere zich thuis in zijn gezin? Voelt hij zich gehoord en gezien?

Weten de ouders veiligheid en voorspelbaarheid te creëren? Kunnen ouders zich verplaatsen in de behoeften en gevoelens van hun kind(eren)? Kunnen conflicten in het gezin op passende wijze opgelost worden?

Is er ruimte voor de "adolescentietaken" voor de jongere?

Als er problemen in het gezin zijn is dan te onderscheiden of deze situatie- of fasegebonden zijn dan wel dat deze problemen "bij het gezin horen en door alle fasen heen bestaan (hebben)?"

De BARO screent op deze informatie omdat de tijd van de afname beperkt moet zijn! Bovenstaande vragen dienen dan ook als leidraad voor de raads- onderzoeker om te kunnen screenen of er aanwijzingen zijn dat zich op deze gebieden problemen voor doen die nader (uitgebreid) onderzoek behoeven.

Domein 2^e milieu (School (/werk))

De mate van zorg wordt bepaald door:

- aanwijzingen voor cognitieve beperkingen zoals zwakbegaafdheid en/of leer stoornissen
- aanwijzingen voor gedragsproblemen op school die de cognitieve ontwikkeling beperken of doen stagneren
- een combinatie van bovengenoemde punten
- frequente schoolwisselingen door verhuizingen
- contact tussen school en ouders met name waar het gaat om gedragsproblemen op school

De vraag naar het vergelijk in de tijd wat betreft het plezier in het leren (vraag 2b) heeft te maken met het op het spoor komen van interesseverlies

wat altijd zorgelijk is omdat het te maken kan hebben met depressiviteit, de stof is te hoog gegrepen etc.

Dealen op school baart heel veel zorgen omdat het een zeer ongunstige risicofactor is tav criminele ontwikkeling.

Domein 3^e milieu (VT/Vrienden)

De mate van zorg wordt bepaald door:

- het bestaan van verveling (afgezet tegen gedrag passend bij de adolescentiefase)
- sociaal isolement (een sterke risicofactor helemaal waar het gaat om seksuele delicten)
- de diepgang en duurzaamheid van de contacten met leeftijdgenoten (zijn er aanwijzingen voor gedifferentieerde objectrelaties? voor wederkerigheid in het contact?, zijn er veel wisselingen in de contacten door de tijd heen? zijn vrienden inwisselbaar?)
- de mogelijkheid om een langer durende verkering al dan niet aan te kunnen gaan
- positieve/negatieve peer group

Domein Gevoel

De mate van zorg wordt bepaald door:

- aanwijzingen voor een negatief zelfbeeld
- afwezigheid of verlies van plezier in activiteiten
- aanwijzingen voor angst en stemmingsstoornis (aanwijzingen op andere domeinen kunnen hierbij meegewogen worden. Bijvoorbeeld: wanneer gedacht wordt aan depressiviteit zullen de zorgen toenemen wanneer er op school verlies van interesse en concentratiestoornissen aangegeven worden, wanneer er slaapproblemen (in- en doorslaap maar ook het heel vroeg wakker worden en niet meer in kunnen slapen en vervolgens niet meer uit bed kunnen/willen komen als de wekker gaat) zijn, vermoeidheidsklachten en wanneer er in de tijd aanwijzingen voor een omslag gedrag en gevoel etc)
- aanwijzingen voor traumatisering (life event, nachtmerries, veel moeten denken/piekeren over de gebeurtenis)
- vage pijnklachten zonder dat daar een medische oorzaak voor gevonden is (wel checken of medisch onderzoek heeft plaats gevonden!) psychosomatiek/neuroticismen
- slaapproblemen: bij angststoornis vaak inslaapproblemen (irreëel piekeren, opzien tegen de gewone dingen van de dag van morgen) soms bij domein ontwikkeling aanwijzingen voor problemen bij het inslapen (bij angst dan vaak een nachtlampje bij separatieangst dan vaak een ouder aan het bed etc). Bij beginnende psychosen kan er sprake zijn van geheel en al omdraaien van dag/nachtritme, bij stemmingsstoornis zie hierboven.
- aanwijzingen voor overmatige achterdocht (vraag 3a; vaak bij veelvuldig XTC/amfetaminen gebruik)
- aanwijzingen voor stoornissen in de waarneming en/of het denken: hallucinaties, wanen (vraag 3 b, c en d))
- aanwijzingen voor bizarre gedragingen (vraag 3 d en e; kan voorkomen in het kader ontremming zoals bij manie of bij persoonlijkheidsstoornissen)

Domein Gedrag

De mate van zorg wordt bepaald door:

- aanwijzingen voor slecht inzicht in eigen functioneren

- aanwijzingen voor ADHD (van belang is dat dan ook de informatie van de domeinen ontwikkeling en school (/werk) aanwijzingen in deze richting geven)
- aanwijzingen voor oppositionele stoornis/gedragsstoornis: met name als er al sprake is van ernstige gedragsproblemen vanaf de kleuter/lagere school tijd nemen de te wegen zorgen fors toe
- aanwijzingen die in de richting wijzen van langer bestaande zwakke zelfcontrole, zwakke morele ontwikkeling, te kort schietende agressieregulatie
- aanwijzingen voor overmatige sensatiebehoefte, thrillseeking, innerlijke leegte (hoe langer bestaand hoe groter de zorgen)

Domein Gebruik/Gokken

Aanwijzingen voor middelenge/misbruik en verslavingsgedrag zijn ernstige risicofactoren voor de ontwikkeling van een criminele carrière.

De impulscontrole wordt negatief beïnvloed door middelengebruik (met name het overmatig alcoholgebruik bij de jongeren) en leidt gemakkelijk tot grensoverschrijdend gedrag al dan niet in combinatie met gedragsstoornis.

Domein Ontwikkeling

De mate van zorg wordt bepaald door

- aanwijzingen voor stoornissen die al van af de vroege kindertijd bestaan, in de tijd persisteren en soms geleidelijk in ernst toenemen.

Uithuisplaatsing blijkt een krachtige risicofactor te zijn voor een antisociale ontwikkeling.

Driftbuien op de kinderleeftijd kunnen wijzen op een verhoogd temperament (aanlegfactor) maar ook op pedagogische onmacht (omgeving).

Gevaarlijke dingen doen (accident-prone gedrag) op vroege kinderleeftijd kan zowel wijzen op kindfactoren (ADHD, verhoogde impulsiviteit, temperament) als op omgevingsfactoren (verwaarlozing, mishandeling).

B2.12 Rapportage

Zie daarvoor verder de Handleiding Rapportage De bedoeling is dat het BARO-rapport niet langer dan twee hooguit 3 A4'tjes wordt, afhankelijk van de complexiteit van de problemen. Dat stelt hoge eisen aan het formuleringsvermogen van de raadsonderzoeker en ook aan het vermogen om onderscheid te maken tussen wat wel belangrijk is en wat niet belangrijk is om te vermelden. Elke rubriek wordt besproken, ook al is er niets bijzonders over te melden. Als bijvoorbeeld een jongere het op school goed doet en daar evenmin gedragsproblemen geeft dan kun je onder het kopje school volstaan met "geen bijzonderheden" (maar dat moet wél expliciet vermeld worden).

Je tracht te komen tot een eigen totaalindruk, waarbij je woorden kunt vermelden als: "ik kom na het interview met de jongere en zijn ouders, en na informatie ingewonnen te hebben op school tot de eindindruk dat het met X niet goed gaat op school: hij spijsbelt wekelijks, hij maakt zijn huiswerk niet waarover thuis steeds strijd is, hij trekt naar herrieschoppers en op school hebben ze hem wel eens drugs zien dealen".

Op die manier kan kort en krachtig weergegeven worden hoe de problemen er uit zien, of ze ernstig zijn, eventueel kunnen sterke punten toegevoegd worden.

Bijlage 3 Rapportageschema

A BESCHRIJVING ONDERZOEKSPROCES

1 Aanleiding tot het basisonderzoek

Datum binnenkomst melding procesverbaal/inverzekeringstelling
Strafbare feiten waarvan de jeugdige wordt verdacht en pleegdata
Bureau dat de melding heeft gedaan
Parketnummer en eventueel strafrechtelijk vervolg (als dat bekend is)

2 Verantwoordelijkheid

Het onderzoek is verricht door de raadsonderzoeker..... onder de verantwoordelijkheid van de praktijkleider.....
De gedragsdeskundige is op consultatieve wijze betrokken geweest bij het onderzoek.
Dit rapport mag alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor het is gemaakt en heeft daardoor een beperkte geldigheid.

3 Gehanteerde onderzoeksmethode

In het basisonderzoek maakt de Raad voor de Kinderbescherming gebruik van de BARO, een gestandaardiseerde vragenlijst, die apart bij de jeugdige en de ouders/verzorgers wordt afgenomen. Het doel van het onderzoek is enerzijds voorlichting aan de officier van justitie en/of rechter en anderzijds signalering van mogelijk achterliggende problematiek.

Standaard-onderzoeksvragen

- 1 Wat is het oordeel over het huidige functioneren van de jongere?
- 2a Welke factoren hebben een rol gespeeld bij het (delict)gedrag?
- 2b Zijn er aanwijzingen voor onderliggende problemen en/of stoornissen die de jongere mogelijk in diens ontwikkeling bedreigen?
- 3a Is nadere bemoeienis door de Raad voor de Kinderbescherming geïndiceerd? Zo ja: in welke vorm en in welk kader?
- 3b Wat is vanuit pedagogisch opzicht voor deze jeugdige de meest wenselijke (strafrechtelijke) reactie?

4 Onderzoeksverloop

contacten
factoren die van invloed zijn geweest op het onderzoek
bijlage
belanghebbenden

B ONDERZOEKSGEGEVENS

- 1 Eigen indrukken en verloop van het contact**
- 2 Eerdere contacten met politie, Justitie en Raad voor de Kinderbescherming, HALT en Jeugdhulpverlening**
- 3 Delict**
- 4 De jeugdige**
 - a omgeving en ontwikkeling*
omgevingsfactoren
ontwikkeling/voorgeschiedenis
 - b persoon*
gevoel
gedrag
gebruik/gokken
 - c functioneren in de 3 leefmilieu's*
functioneren in het gezin
functioneren op school (/werk)
functioneren in de vrije tijd
- 5 Verwachtingen jeugdige/ouders omtrent het gevolg**

C INTERPRETATIE EN BEANTWOORDING ONDERZOEKSVRAGEN

- 1** Wat is het oordeel over het huidige functioneren van de jongere?
- 2a** Welke factoren hebben een rol gespeeld bij het (delict)gedrag?
- 2b** Zijn er aanwijzingen voor onderliggende problemen en/of stoornissen die de jongere mogelijk in diens ontwikkeling bedreigen?
- 3a** Is nadere bemoeienis door de Raad voor de Kinderbescherming geïndiceerd? Zo ja: in welke vorm en in welk kader?
- 3b** Wat is vanuit pedagogisch opzicht voor deze jeugdige de meest wenselijke (strafrechtelijke) reactie?

D ADVIES INZAKE STRAFRECHTELIJKE AFDOENING

Inzage en afgifte

Ondertekening

Bijlage 4 Handleiding rapportageformat

B4.1 Inleiding

De BARO rapportage dient bij voorkeur zo te worden opgesteld dat het een prettig leesbare en efficiënte weergave is van het onderzoeksproces, de informatie over de cliënt zelf, het delict dat de aanleiding vormt van het BARO onderzoek, eventueel gesignaleerde problematiek en het raadsadvies.

Bij het maken van de BARO rapportage staan drie principes centraal:

- Het vertrouwen in de BARO als een goed screeningsinstrument;
- De professionaliteit van de raadsonderzoeker, die de BARO goed weet te hanteren, op grond van de BARO en eigen ervaring en kennis van zaken goede inschattingen weet te maken;
- De autonomie van de raadsonderzoeker die zelfstandig afwegingen kan maken en verantwoordelijkheden kan dragen en die ook weet wanneer afwegingen juist gezamenlijk (multidisciplinair) moeten worden gemaakt.

De rapportage bestaat uit 4 onderdelen. Het eerste, deel A, bevat alle relevante informatie over het BARO onderzoeksproces. Het tweede deel, dat zich concentreert rond de onderzoeksgegevens, is beschrijvend van aard. Hier, in deel B, wordt een beeld gegeven van de jongere en het gepleegde delict, in algemeen, beschouwende zin. Het derde, deel C van de rapportage, betreft een interpretatie van de raadsonderzoeker. De raadsonderzoeker voert een probleemanalyse uit, aan de hand van het aantekeningenformulier en het BARO-wegingsformulier. Het eerste formulier is een hulpformulier voor de raadsonderzoeker dat dient om het wegingsformulier op basis van de BARO-gegevens adequaat in te vullen. Het aantekeningenformulier kan na gebruik vernietigd worden en maakt dus geen onderdeel uit van het dossier. Dit alles resulteert in de beantwoording van de onderzoeksvragen, waarin het advies en de daarbij gemaakte afwegingen samenvattend en concluderend worden weergegeven. Onderdeel D bevat het feitelijke 'Advies inzake strafrechtelijke reactie'. De BARO rapportage wordt afgesloten met de onderdelen 'Inzage en afgifte' en 'ondertekening'.

Hoofdstuk 2 van deze handleiding gaat in op de *procedure* voor het opstellen van een BARO-rapportage. Het 3^e hoofdstuk van deze handleiding richt zich op de *inhoud* van de rapportage.

B4.2 Procedure bij het opstellen van de rapportage

- 1 Voer voor jezelf *direct na* de gesprekken met de cliënt en diens ouders (je hebt de informatie dan immers nog paraat) een *probleemanalyse* uit. Dat wil zeggen: zet op een rij welke risico- en beschermende factoren je hebt waargenomen.

Aanbevolen wordt om bij deze probleemanalyse gebruik te maken van het *aantekeningenformulier*. Op het aantekeningenformulier kun je per domein *in (tref)woorden* weergeven welke beschermende en welke risicofactoren volgens jou aanwezig zijn bij de jeugdige. Door dit hier expliciet te benoemen vergemakkelijk je het beantwoorden van de onderzoeksvragen in een later stadium. Bovendien kan het ondersteunend werken bij het vormen van jouw oordeel over de mate van zorg op elk van de domeinen.

- 2 Weeg vervolgens per domein de beschermende en risicofactoren af in je mate van zorg over de cliënt en geef dit aan op het wegingsformulier. Ook indien er geen zorg is op een domein of er juist sprake is van een beschermende situatie dient dat te worden ingevuld op het wegingsformulier in de kolom 'geen zorgen'. Het is raadzaam bij de weging gebruik te maken van het aantekeningenformulier.

Waarschijnlijk ontstaat nu al een eerste zicht op 'pluis'-gevallen (daar waar niets aan de hand lijkt) enerzijds en 'niet-pluis'- en twijfelgevallen anderzijds.

- 3 Stel een (voorlopige) rapportage op. De conceptrapportage hoeft, in tegenstelling tot het uitvoeren van een probleemanalyse, niet direct na afloop van de gesprekken met de cliënt en diens ouders te worden geschreven. Je kunt dit ook op een later tijdstip doen.

In geval van pluis:

Schrijf een volledige rapportage, dat wil zeggen inclusief de beantwoording van de onderzoeksvragen.

Bij twijfelgevallen en niet-pluis:

Beantwoord de onderzoeksvragen voor zover mogelijk.

- 1 Inbrengen in het MDO

In geval van pluis:

Bespreking van de rapportage binnen het MDO is waarschijnlijk niet noodzakelijk. Indien je toch besluit de rapportage binnen het MDO te bespreken, dan breng je op grond van de aanwijzingen van de leden van het MDO verbeteringen aan in de rapportage (zie verder: bij twijfelgevallen en niet-pluis).

Bij twijfelgevallen en niet-pluis:

Leg de conceptrapportage, het wegings- en het aantekeningenformulier voor aan het MDO.

Maak notulen van dit overleg: noteer per domein welke mate van zorg er is en met welke redenen. Wanneer alle domeinen binnen het MDO aan de orde zijn geweest en de onderzoeksvragen gezamenlijk zijn beantwoord, noteer je de geformuleerde antwoorden.

Voltooi of verbeter na afloop van het MDO je rapportage, op basis van de voorlopige versie ervan, het wegings- en het aantekeningenformulier en de notulen van het gehouden MDO.

- 2 Leg de passages die een weergave zijn van hetgeen de informant heeft meegedeeld voor aan de desbetreffende persoon, ter inzage.
- 3 Verspreid de definitieve rapportage onder de intern en extern betrokkenen.
- 4 Vernietig het aantekeningenformulier.

B4.3 Inhoud van de rapportage

Deel A - Beschrijving onderzoeksproces

1 Aanleiding tot het basisonderzoek

Onder dit kopje staat feitelijke informatie over de melding van de politie:

- Datum binnenkomst melding proces-verbaal of in verzekeringstelling;
- Strafbare feiten waarvan de jeugdige wordt verdacht en de pleegdata (c.q. -periode);
- Bureau dat de melding heeft gedaan;
- Parketnummer en eventueel strafrechtelijk vervolg (als dat bekend is)

2 Verantwoordelijkheid

Onder dit kopje zijn een aantal verplichte standaardformuleringen opgenomen:

- Het onderzoek is verricht door de raadsonderzoeker..... onder de verantwoordelijkheid van de teamleider.....;

Als de gedragsdeskundige op consultatieve wijze bij het onderzoek betrokken is geweest geldt de volgende formulering:

- De gedragsdeskundige..... is op consultatieve wijze betrokken geweest bij het onderzoek;
- Dit rapport mag alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor het is gemaakt en heeft daardoor een beperkte geldigheid.

3 Gehanteerde onderzoeksmethode

Hier neem je de volgende standaard tekst op:

In het basisonderzoek maakt de Raad voor de Kinderbescherming gebruik van de BARO, een gestandaardiseerde vragenlijst, die apart bij de jeugdige en de ouders/verzorgers wordt afgenomen. Het doel van het onderzoek is enerzijds voorlichting aan de officier van justitie en/of rechter en anderzijds signalering van mogelijk achterliggende problematiek.

Standaard-onderzoeksvragen

De BARO is bedoeld om antwoord te geven op de volgende vragen:

- 1 Wat is het oordeel over het huidige functioneren van de jongere?
- 2a Welke factoren hebben een rol gespeeld bij het (delict)gedrag?
- 2b Zijn er aanwijzingen voor onderliggende problemen en/of stoornissen die de jongere mogelijk in diens ontwikkeling bedreigen?
- 3a Is nadere bemoeienis door de Raad voor de Kinderbescherming geïndiceerd? Zo ja: in welke vorm en in welk kader?
- 3b Wat is vanuit pedagogisch opzicht voor deze jeugdige de meest wenselijke (strafrechtelijke) reactie?

5 Onderzoeksverloop

a *contacten*

Bevat feitelijke informatie over:

- Wanneer, waar en hoe voor dit onderzoek is gesproken met de jeugdige en diens ouders;
- Met wie er verder nog is gesproken voor dit onderzoek.

b *factoren die van invloed zijn geweest op het onderzoek*

Onderwerpen die in dit gedeelte aan de orde komen zijn:

- Opstelling jeugdige en ouders (Hierbij kun je denken aan het niet op afspraken verschijnen, weigering door de ouders of jeugdige om apart gesprekken te voeren);
- Afwijkingen van het normale verloop van het onderzoek (Hierbij kun je denken aan de redenen waarom een onderzoek langer dan de toegestane tijd geduurd heeft);
- Beheersing van de Nederlandse taal en inzetten van een tolk.

c *bijlage*

Geef aan welke bijlage(n) bij de rapportage zijn bijgevoegd.

d *belanghebbenden*

Noem hier de (juridisch juiste) belanghebbenden die in het onderzoek een rol hebben gespeeld (zie normen 2000)

Deel B – Onderzoeksgegevens

Algemeen

Dit onderdeel van de rapportage betreft een weergave van de feiten met betrekking tot de jongere en diens situatie, zoals naar voren is gekomen tijdens het gesprek. Er kan worden volstaan met de beschrijving van ter zake doende informatie. Dat betekent dat niet alles wat in het gesprek met de cliënt naar voren is gekomen noodzakelijkerwijs in de rapportage terug moet komen. Voor de leesbaarheid van de rapportage is het van belang dat er een evenwicht wordt gevonden tussen een weergave van de informatie in algemeen, beschouwende zin en de letterlijke weergave van uitspraken en citaten van cliënten.

In het geval van een jongere in de 'pluiscategorie' is je verhaal een beknopte beschrijving van de beschermende factoren die je hebt waargenomen.

Voorkom onnodige herhaling van informatie

- Wanneer een jongere en diens ouder(s) op een bepaald punt vrijwel dezelfde informatie geven, geef dan bijvoorbeeld weer wat de jongere heeft gezegd en volsta vervolgens met een zin als:

"De moeder van X bevestigt het verhaal van X op alle besproken punten, behalve dat de moeder wel/niet vindt dat". of:

"Het beeld dat de vader van Y geeft over domein z komt op die en die punten overeen met dat van diens dochter Y. In tegenstelling tot Y meent de vader echter dat op de punten die en die de situatie wel degelijk zorgelijk is: Y doet/is de laatste tijd namelijk".

- Voorkom dat informatie die tijdens afname van de BARO meerdere keren (bijvoorbeeld bij diverse domeinen) in het gesprek naar voren komt, dat in de rapportage ook doet. *De rapportage hoeft immers geen letterlijke weergave van het gesprek te zijn!!!* Rapporteer over een dergelijk onderwerp op de volgens jou meest geschikte plek en verwijst daar eventueel naar op een ander moment in de rapportage.

Let op: de volgorde van de domeinen in de BARO-vragenlijst ligt vanuit gesprekstechnisch oogpunt voor de hand. Bij het beschrijven van de onderzoeksgegevens in de BARO-rapportage wordt echter gekozen voor een andere volgorde. Daarmee wordt beoogd de lezer mee te nemen in een logisch en helder opgebouwd verhaal, dat ter afsluiting uitmondt in een begrijpelijke conclusie (namelijk: het advies).

1 Eigen indrukken en verloop van het contact

Beschrijf hier je waarnemingen over de gedragingen, het uiterlijk, de contactname en ernstige problemen van de jongere. Gebruik daarvoor het onderdeel '*Eigen indrukken*' uit de BARO.

2 Eerdere contacten met politie, Justitie en Raad voor de Kinderbescherming, HALT en Jeugdhulpverlening

Onder dit kopje komt feitelijke informatie – ontleend aan CVJS, raadsdossier, KIS - aan de orde over :

- Eerdere politiecontacten en de afdoening daarvan (HALT);
- Eerdere veroordelingen;
- Verloop van of stand van zaken met betrekking tot eerder opgelegde taakstraf(fen);
- Eerdere contacten met de Raad voor de Kinderbescherming en de afloop daarvan;
- (Eerdere) contacten met hulpverlening (jeugdhulpverlening/GGZ)

3 Delict

- Beschrijf wat er is gebeurd en wat de toedracht was; neem daarvoor de gegevens van het voorblad over (zie verder: domein delict);
- Beschrijf hoe de jeugdige achteraf op het gebeurde terugkijkt en hoe hij/zij het toen heeft beleefd. (domein: delict).
- Als de jeugdige op het politiebureau vastzit, ga dan ook in op de vraag hoe de jeugdige de in verzekeringstelling ondergaat en beleeft (domein: kennismaking/protocol).
- In geval van schade/letsel: mogelijkheden voor schadevergoeding, excuses aanbieden e.d. vermelden.

4 De jeugdige

NB!! De volgorde van de domeinen in de BARO is gekozen met het oog op het vergemakkelijken van de gespreksvoering met de jongere en diens ouders. In de rapportage wordt echter een ander volgorde aangehouden. Dit om de lezer een coherent beeld te kunnen geven van de jongere, aan de hand van een logisch opgebouwd verhaal.

Indien je informanten hebt geraadpleegd, dan vermeld je de desbetreffende informatie onder één van de onderstaande kopjes. De inhoud van de informatie is dus bepalend voor de plek in de rapportage.

a omgeving en ontwikkeling

Bij dit onderdeel gaat het erom de lezer een beeld te geven van wat de jongere heeft 'meegekregen'. Daarbij wordt ingegaan op de omgeving van de jongere en op zijn voorgeschiedenis en/of ontwikkeling. Je beschrijft daarbij in ieder geval de volgende items (ook aangeven als er niets aan de hand is):

- omgevingsfactoren:
 - thuissituatie;
 - levensgebeurtenis;
 - gezondheid ouders/broers en zussen;
 - middelengebruik;
 - criminaliteit;
 - geweld buiten het gezin;
 - opvoedingssituatie;
 - psychisch en lichamelijk geweld in het gezin;
 - (eventueel) migratiegeschiedenis (neem de gegevens over van het voorblad).
- ontwikkeling/voorgeschiedenis:
 - ontwikkeling;
 - probleemgedrag;
 - gezondheid;
 - hulpverlening.

b persoon

Nadat bij a) een indruk is gegeven van de 'bagage' van jongere, op grond van diens ontwikkeling en directe omgeving, wordt bij onderdeel b) een beeld geschetst van de jongere zelf. Daarbij wordt ingegaan op het gevoelsleven van de jongere en op diens gedrag. Tevens wordt ingegaan op eventueel alcohol- en/of drugsgebruik en gokgedrag. De in de rapportage weer te geven informatie betreft de volgende items:

- gevoel:
 - positieve belevingen;
 - angst/depressiviteit/pijn.
- gedrag:
 - positieve aspecten;
 - concentratie/impulsiviteit;
 - spanning zoeken;
 - misdragingen.
- gebruik/gokken:
 - alcohol;
 - drugs;
 - eventueel: alcohol- en drugsmisbruik;
 - gokken.

c functioneren in de 3 leefmilieus

Nadat de achtergrond en de persoon van de jongere zijn beschreven wordt op deze plek in de rapportage het functioneren van de jongere in de leefmilieus gezin, school (/werk), vrije tijd in beeld gebracht. Verwerk alle relevante informatie uit de gerelateerde domeinen:

- functioneren in het gezin;
- functioneren op school(/werk):
 - schoolgegevens;
 - resultaten;
 - gedrag/problemen;
- functioneren in de vrije tijd:
 - vrije tijd;
 - vrienden en verkering.

5 Verwachtingen jeugdige/ouders omtrent het vervolg

- Verwerk onder dit kopje de verwachtingen van de betrokkenen ten aanzien van de justitiële reactie en eventuele (verdere) hulpverlening (domein: verwachtingen).

Deel C – Interpretatie en beantwoording onderzoeksvragen

Algemeen

Nadat in deel B van de rapportage allerlei feitelijke informatie is weergegeven volgt in deel C een interpretatie van de beschreven informatie.

Het gaat bij de beantwoording van de onderzoeksvragen niet alleen om de antwoorden zelf, maar vooral om de overwegingen op grond waarvan de raadsonderzoeker tot een bepaald antwoord is gekomen. Alleen dan namelijk is het denkproces van de raadsonderzoeker te volgen voor de lezer. En alleen dan wordt het de lezer duidelijk om welke redenen de raadsonderzoeker komt tot een bepaald advies.

Vraag 1 Wat is het oordeel over het huidige functioneren van de jongere?

Het gaat er bij de beantwoording van deze vraag om dat de lezer een *`overall beeld'* krijgt van het functioneren van de jeugdige, ook als hij of zij onderdeel B niet zou hebben gelezen.

Beoordeel *en beschrijf* het huidige functioneren van de jongere aan de hand van de door jou waargenomen beschermende en de risicofactoren. Op basis daarvan overtuig je de lezer namelijk dat er wel of juist geen zorgen bestaan met betrekking tot het functioneren van de cliënt. Onderbouw je betoog door het benoemen van de meest belangrijke factoren en integreer de informatie afkomstig uit de verschillende domeinen.

Voorkom dat je het hele verhaal dat je bij onderdeel B hebt opgeschreven, namelijk de feiten, hier simpelweg herhaalt. Bij de beantwoording van de onderzoeksvragen gaat het om jouw beoordeling van deze feiten.

Valt de jongere volgens jou in de *`pluiscategorie'*, dan vermeld je dat dat het geval is, met als argumenten:

- de beschrijving dat je alleen of voornamelijk beschermende factoren hebt waargenomen;
- de vermelding welke beschermende factoren relevant zijn.

Vraag 2a Welke factoren hebben een rol gespeeld bij het (delict)gedrag?

Deze vraag kan worden beantwoord door die factoren te noemen, die een rol lijken te hebben gespeeld bij het delict. Maak daarbij een onderscheid in:

- persoonsfactoren: cognitief, emotioneel, sociaal, moreel en fysiek functioneren (domeinen: gevoel, gedrag, middelengebruik/gokken);
- situatieve (delict)factoren: situatie, luxerende gebeurtenissen, innerlijke status op dat moment; invloed van alcohol- en/of drugs;
- groepsprocessen: behoefte aan acceptatie, waardering, aanzien, macht, groepsdruk/groepsnorm;
- psychosociale factoren: stress in de gezinssituatie, schoolsituatie/ toekomstperspectief, vrije tijd/verveling.

Maak een inschatting van de kans op recidive:

- op grond van eventuele eerdere feiten en
- door een verband te leggen met de factoren die je net hebt genoemd.

Gaat het volgens jou om een 'pluis'-jongere dan geef je in je rapportage aan *waarom* jij van mening bent dat er sprake is van toeval, experimenteergedrag etc.

Vraag 2b Zijn er aanwijzingen voor onderliggende problemen en/of stoornissen die de jongere mogelijk in diens ontwikkeling bedreigen?

Voorkom bij deze vraag een uitgebreide en letterlijke herhaling van de antwoorden op de voorgaande vragen. Geef echter duidelijk aan of er wel of niet sprake is van bijvoorbeeld ernstige ontwikkelings- of gedragsproblemen, excessief alcohol- of drugsgebruik of gokgedrag en/of psychische problemen. En maak daarbij gebruik van een formulering als onderstaande:

Op grond van de volgende combinatie van factoren kan worden gesproken van een mogelijke bedreiging voor de ontwikkeling van de jongere:

-;
 -;
 -;
- (zelf invullen)

Vraag 3a Is nadere bemoeienis door de Raad voor de Kinderbescherming geïndiceerd? Zo ja: in welke vorm en in welk kader?

Je beantwoordt deze vraag door:

- allereerst een uitspraak te doen over de volledigheid en betrouwbaarheid van het uitgevoerde onderzoek;
- bovenstaande te relateren aan de mate van zorg (bedreigende/ beschermende factoren) en de domeinen waarop de eventuele zorg zich richt;
- en vervolgens aan te geven in hoeverre je bedreigingen hebt waargenomen in de ontwikkeling van de jongere en welke dat zijn.

Vervolgens geef je aan de lezer je conclusie weer: wel of geen nadere bemoeienis.

Daarna motiveer je de vorm en het kader van de nadere bemoeienis aan de hand van de volgende argumenten:

- aan- of afwezigheid van problemen in de opvoedingssituatie;
- ontwikkelpunten, motivatie en mogelijkheden van de jongere (en ouders);
- effecten van eerdere interventies.

Onder nadere bemoeienis door de Raad valt: het uitvoeren van vervolgonderzoek of onderzoek naar de opvoedingssituatie en eventueel agendering.

Vraag 3b Wat is vanuit pedagogisch opzicht voor deze jeugdige de meest wenselijke (strafrechtelijke) reactie?

Naast een strafrechtelijk advies is dit de plek waar je een eventueel hulpadvies formuleert. De adviezen die je hier doet volgen als het goed is logischerwijs uit het verhaal bij de voorafgaande vragen en moeten in elk geval goed worden onderbouwd. Dat betekent dat je beschrijft waarom de geadviseerde straf of hulp voor deze cliënt het meest passend is:

- Geef – als beargumentering van je advies – aan:
 - 1) of er vooral normbevestigend moet worden opgetreden,
 - 2) of er daarnaast specifieke aandachtspunten en/of leerdoelen zijn;
- Maak duidelijk waarom juist *dé* reactie (en niet een andere) ondersteunend kan zijn bij het voorkomen van recidive. Gebruik daarbij de argumenten die je hebt genoemd bij de inschatting van de recidivekans (vraag 2a).
- Geef, indien je verwijst naar (vrijwillige) jeugdhulpverlening aan, voor welke vorm je kiest, op welke problemen de hulpverlening zich dient te richten en welke doelen je ermee wilt realiseren;
- Gebruik in de motivering van het advies de verwachtingen van de jongere en diens ouders (met het oog op het realiteitsgehalte van het advies).

Bij de pluiscategorie is deze vraag in een zin te beantwoorden, in de trant van: "gelet op het feit dat er weinig problemen zijn".

Deel D – Advies inzake strafrechtelijke afdoening

Dit gedeelte van het rapport kan heel kort zijn. Je adviseert zo concreet mogelijk over de strafrechtelijke afdoening. Als de Raad aanleiding heeft tot zorg dan vermeld je welke verdere stappen de Raad zal ondernemen en waarop die zich richten. Er zijn twee mogelijkheden:

- Beslissing om het basisonderzoek af te sluiten, de raadsbemoeienis te beëindigen en strafadvies te geven.
- Beslissing om het basisonderzoek af te sluiten en hetzij te verwijzen naar een instelling voor jeugdhulpverlening, hetzij over te gaan tot nader onderzoek (een vervolgonderzoek of een onderzoek in het kader van opvoedingsproblematiek) met daarbinnen de mogelijkheid tot verdere diagnostiek; beslissing om in dit stadium wel of geen strafadvies uit te brengen.

Bij IVS dienen de volgende punten te worden benoemd:

- Advies voor het al dan niet verlengen van de voorlopige hechtenis.
- Advies met betrekking tot schorsing van de voorlopige hechtenis.
- De wenselijkheid van een persoonlijkheidsonderzoek.

Inzage en afgifte

Vermeld dat het rapport aan betrokkenen is toegezonden en dat aan betrokkenen de mogelijkheid van een gesprek of schriftelijke reactie is aangeboden (Normen 2000, Hoofdstuk 9, bladzijde 5).

Geef voor zover van toepassing aan welke betrokkenen daarvan gebruik heeft gemaakt.

Indien de betrokkenen niet hebben gereageerd op de mogelijkheid tot inzage mag niet worden vermeld dat zij akkoord gaan. Geef bij afwijkingen van deze verplichte gang van zaken aan waarom dat is gebeurd.

Ondertekening

Behoeft geen nadere toelichting.

Einde handleiding

Bijlage 5 Aantekeningenformulier

Domeinen	protectieve factoren	risicofactoren
Delict		
Omgeving		
Ontwikkeling		
Gevoel		
Gedrag		
Gebruik/gokken		
Functioneren in het gezin		
Functioneren op school (/werk)		
Functioneren in de vrije tijd		